

BILAG

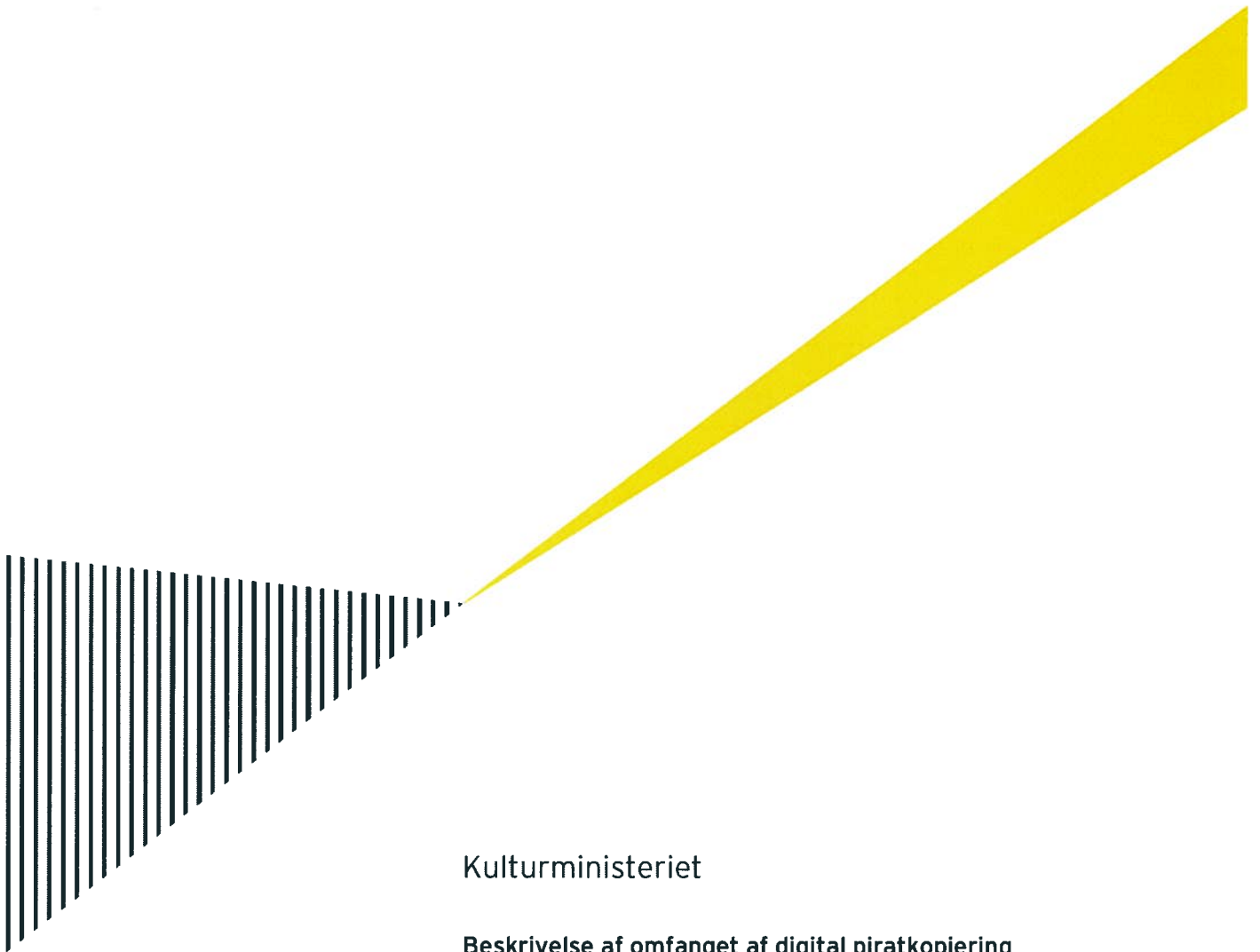
RAPPORT FRA UDVALGET OM
OPHAVSRETTIGHEDER PÅ INTERNETTET

Bilagsoversigt

- Bilag I:** Ernst & Young Rapport, ”Omfanget af digital piratkopiering”
- Bilag II:** Notits om anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende ophavsretskrænkelser
- Bilag III:** Beskrivelse af organiseringen af indsatsen mod ophavsretskrænkelser i det svenske politi og den svenske anklagemyndighed
- Bilag IV:** Brugerkontrollerede indholdsfiltere
- Bilag V:** Eksisterende nævn
- Bilag VI:** Præsentation af britisk brevmodel
- Bilag VII:** Præsentation af fransk brevmodel
- Bilag VIII:** Netplan rapport, ”Omkostningsestimat for opslag af IP-adresser i danske bredbåndsnet”
- Bilag IX:** Udkast til informationsbrev fra rettighedshaverne
- Bilag X:** Udkast til informationsblad fra Kulturministeriet

Bilag I

Ernst & Young Rapport, "Omfanget af digital piratkopiering"

Kulturministeriet

Beskrivelse af omfanget af digital piratkopiering

Oktober 2010

Indholdsfortegnelse

1.	Baggrund og metode	2
2.	Sammenfatning.....	4
3.	Generelle udfordringer med måling af problemets omfang.....	5
	Mørketal	5
	Brug af andre faktorer til estimering af omfang	5
	Kvantificering af konsekvenser - manglende dokumentation for årsagssammenhæng.....	6
	Delkonklusion.....	7
4.	Omfanget af piratkopiering.....	8
5.	Konsekvenser af piratkopiering	11
	Undersøgelser der taler for, at piratkopiering ikke har negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale.....	11
	Undersøgelser der taler for, at piratkopiering har alvorlige negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale	13
	Kritikergruppen - de moderate.....	15
	Delkonklusion.....	15
6.	Kvantificering af konsekvenser af piratkopiering	17
	Statistiske opgørelser	17
	Andre undersøgelser.....	19
	Delkonklusion.....	23
7.	Forbrugeradfærd og motiver herfor	24
	Nem adgang til materiale	24
	Forbrugernes opfattelse af ejendomsret og værkers værdi i den virtuelle verden	25
	Begrænset opdagelses- og strafisiko	25
	Økonomi.....	25
	Delkonklusion.....	26
Bilag 1	Kildeoversigt.....	27
Bilag 2	Udviklingen i udvalgte brancher i Danmark 1999-2006.....	32
Bilag 3	Kommissorium	33
Bilag 4	Kulturministeriets oprindelige kildeliste	35

1. Baggrund og metode

I henhold til aftale af 15. juni 2010 mellem Kulturministeriet og Ernst & Young har vi udarbejdet nærværende rapport om omfanget af digital piratkopiering.

Grundlaget for ovennævnte aftale og dermed nærværende rapport er Kulturministeriets "Kommissorium for empirisk beskrivelse af omfanget af digital piratkopiering på internettet" af 5. maj 2010, i henhold til hvilket opgaven er defineret som "at udfærdige en samlet beskrivelse af problemets omfang baseret på eksisterende undersøgelser og analyser".

Kommissoriet er gengivet i sin helhed i bilag 3.

Kommissoriet og opgavebeskrivelsen har sat de overordnede rammer for opgavens løsning.

Vi har gennemgået de kilder, der er angivet i den kildeliste, der indgik som bilag til kommissoriet (i nærværende rapport genoptrykt som bilag 4) og har udtaget den efter vores opfattelse væsentligste information fra hver af disse kilder. Derudover har vi inddraget yderligere kilder i det omfang, vi har været bekendt med disse og fundet dem relevante.

I henhold til aftalen med Kulturministeriet har vi forholdt os kritisk til de enkelte kilder, herunder søgt at afdække, om de enkelte kilders ophavsmænd må antages at repræsentere særinteresser, som kan påvirke kildernes fokus og budskab (eksempelvis Den Svenske Forfatterforening eller IFPI, som begge repræsenterer rettighedshavere); men vi har samtidig fokuseret på at fremstille de enkelte kilder og synspunkter loyalt og objektivt. For hver af de anvendte kilder har vi - første gang kilden anvendes - kortfattet beskrevet grundlaget for kildens konklusioner, herunder omfang af eventuelle undersøgelser, kilden bygger på¹. Denne beskrivelse er gengivet i kildeoversigten i bilag 1 for at sikre, at læseren let kan genfinde beskrivelsen af kildens grundlag i tilfælde, hvor en kilde er citeret mere end en gang i rapporten. For at sikre en klar og entydig reference til de enkelte kilder, er der i hoveddokumentet altid henvist til kilden med et nummer omgivet af "skarpe parenteser", som henviser til et nummer i kildeoversigten i bilag 1. Denne henvisning er af hensyn til læsevenligheden suppleret af forfatternavne og/eller dokumenttitel.

Rapporten er inddelt i følgende 5 hovedafsnit (rapportens afsnit 3-7):

Generelle udfordringer med måling af problemets omfang. I dette afsnit beskriver vi forhold, som er medvirkende til at vanskeliggøre måling af problemets omfang, og som derfor generelt påvirker nøjagtigheden af de resultater, der er beskrevet i nærværende rapport.

Omfanget af piratkopiering. I dette afsnit gennemgås de kilder, der opgør omfanget af piratkopiering samt udviklingen heri.

Konsekvenser af piratkopiering. I dette afsnit gennemgås de kilder, der beskriver hvorvidt og hvordan piratkopiering/ulovlig fildeling påvirker brancher, der producerer og sælger ophavsretligt beskyttede værker. I dette afsnit ses alene på, om der kan påvises en sammenhæng mellem på den ene side piratkopiering og udviklingen heri og på den anden side udviklingen i omsætningen i brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale.

Kvantificering af konsekvenser af piratkopiering. Med udgangspunkt i konklusionerne fra ovennævnte afsnit gennemgås i dette afsnit de kilder, som søger at kvantificere konsekvenserne af piratkopiering i absolutte og/eller relative størrelser.

---

¹ Dette gælder dog ikke for henvisninger til Danmarks Statistik, dels fordi der i disse tilfælde alene er tale om oplysning af faktuelle tal, og dels fordi vi anser de af Danmarks Statistik oplyste tal for troværdige som følge af organisationens rolle og formål i det danske samfund.

Forbrugeradfærd og motiver herfor. I dette afsnit beskrives de kilder, der beskæftiger sig med årsagerne til forbrugernes adfærd, herunder spørgsmålet om hvorfor forbrugere benytter sig af piratkopiering/ulovlig fildeling.

Enkelte kilder er behandlet i mere end et af de fem nævnte hovedafsnit, da deres indhold spænder over flere af de behandlede områder. Vi har tilstræbt at minimere omfanget af gentagelser i rapporten, men har i enkelte tilfælde fundet det hensigtsmæssigt at gentage visse passager fra udvalgte kilder for at gøre rapporten så tilgængelig som muligt.

Rapporten omtaler kopiering af musik og udviklingen i musikbranchen i højere grad end andre brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale. Dette skyldes dels, at en væsentlig del af kilderne primært fokuserer på musik, og dels at vi af hensyn til sammenligneligheden med disse kilder generelt har fokuseret på musik og musikbranchen for kilder, som dækker bredere end dette. Vi har dog tilstræbt også at omtale relevante tendenser på andre områder, såsom film og software.

En væsentlig årsag til kildernes store fokus på musikområdet er formentlig, at dette område har været det første til at blive ramt i omfattende grad af piratkopiering, da download af musik kræver væsentlig mindre overførselskapacitet end eksempelvis film. Omvendt finder vi det så også nærliggende at antage, at illegal kopiering vil ramme film, spil og software i højere grad i takt med at prisen på båndbredde falder og "flat-rate" opkoblinger bliver mere fremherskende.

2. Sammenfatning

Piratkopiering - defineret som ulovlig eksemplar fremstilling eller tilgængeliggørelse for almenheden af et ophavsretligt beskyttet værk - er af natur en aktivitet, hvis eksistens og omfang de involverede personer vil søge at holde skjult for offentligheden. Derfor er det også - som beskrevet i afsnit 3 nedenfor - vanskeligt at opgøre det præcise omfang, og dermed også vanskeligt at opgøre konsekvenserne.

For så vidt angår omfanget af piratkopiering/ulovlig fildeling, peger de gennemgåede kilder entydigt på, at der er et problem af ikke ubetydeligt omfang, og at omfanget er stigende i de fleste geografiske områder. Der findes ikke konkrete tal for omfanget i Danmark, men tendensen i de øvrige kilder, som dækker forskellige geografiske områder, synes at være så klar, at vi anser det for sandsynligt, at den også er gældende for Danmark.

Der findes en omfattende litteratur om problemstillingerne i relation til piratkopiering, og som det fremgår af afsnit 5, spænder kildernes opfattelse fra, at piratkopiering slet ikke påvirker det legale salg af ophavsretligt beskyttede værker eller måske ligefrem har en positiv effekt til en opfattelse af, at piratkopiering medfører tab af omsætning for de påvirkede brancher, som kan opgøres i milliarder € om året inden for EU. En undersøgelse foretaget for BASCAP estimerer således tabet inden for EU i 2008 til € 9,9 mia og 186.000 jobs (nærmere omtalt under "kvantificering af konsekvenser af piratkopiering" i afsnit 6).

Vi har i afsnit 6 fokuseret på de undersøgelser, der forsøger at kvantificere konsekvenserne af piratkopiering. Dette er bl.a. gjort ved at se på nogle statistiske oplysninger for omsætningen i brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale. Det skal bemærkes, at udviklingen i omsætningen i disse brancher vil være påvirket af en del faktorer, og at det er vanskeligt eller måske ligefrem umuligt at fastslå, i hvilket omfang udviklingen kan forklares ved piratkopiering.

Derudover har vi beskrevet nogle undersøgelser, der søger at afdække sammenhænge i forbrugeres adfærd og derved belyse, om brugen af piratkopiering giver anledning til en væsentligt ændret købsadfærd - om personer, der benytter sig af piratkopiering, køber mere eller mindre materiale (musik, film, software, mv.) på lovlig vis end personer, der ikke benytter sig af piratkopiering, og hvor stor denne forskel i givet fald er.

Som nævnt ovenfor spænder resultaterne her vidt og er - hvilket også angives af de respektive kilder - behæftet med betydelig usikkerhed.

I afsnit 7 har vi fokuseret på undersøgelser, der søger at kortlægge årsagerne til piratkopiering, da en forklaring af årsagerne må anses for en vigtig forudsætning for at diskutere mulige løsninger på problemet.

Om end de forskellige kilder når frem til meget forskellige resultater, synes der at være grundlag for at konkludere, at piratkopiering har negative økonomiske konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, og at disse konsekvenser opgøres i mia. € om året inden for EU, jf. ovenstående. Ydermere påvirkes brancher, der producerer komplementære produkter, så som enheder til visning eller afspilning af ophavsretligt beskyttet materiale (cd-afspillere, dvd-afspillere, mv.).

Ser man på årsagerne til kopiering, angives en væsentlig årsag at være, at forbrugerne har svært ved at afgøre, hvorvidt de forskellige muligheder for at downloade/kopiere musik er lovlige eller ulovlige, ligesom økonomi menes at have en vis betydning i den forstand, at nogle forbrugere vælger løsninger, fordi de er gratis. Det skal i den forbindelse nævnes, at de pågældende forbrugere næppe ville erhverve den samme mængde værker, hvis de skulle betale for dem, og der er således ikke grundlag for at antage en 1:1 sammenhæng mellem piratkopiering og tabt salg.

Endelig angives som en medvirkende årsag til et øget omfang af piratkopiering, at opdagelses- og strafrisikoen opfattes som værende relativt beskeden.

3. Generelle udfordringer med måling af problemets omfang

Mørketal

Mørketallet er tallet for, hvor mange forbrydelser der ikke anmeldes og derfor ikke bliver offentligt kendte.²

En væsentlig udfordring med måling af omfanget af piratkopiering er netop, at de personer, der er aktivt involveret i piratkopiering, vil have en interesse i at holde eksistensen og omfanget skjult, da offentlighedens kendskab medfører øget risiko for straf eller i hvert tilfælde for, at aktiviteten bringes til ophør. Således vil der være en betydelig risiko for, at de adspurgte ved en undersøgelse af omfanget af piratkopiering vil have tendens til at oplyse et mindre omfang, end der reelt er tale om, hvilket vil medføre en undervurdering af problemets omfang, se hertil Oberholzer-Gee & Strumpf [20], side 9-10.

Enkelte undersøgelser anfører omvendt, at piratkopiering i visse miljøer kan være forbundet med prestige, hvorfor personer fra disse miljøer kan have en tilbøjelighed til at overdrive omfanget.

Sidstnævnte gruppe kan dog næppe siges at være repræsentativ for befolkningen som helhed, og det forekommer således mest rimeligt at antage, at det omfang, der kan afdækkes gennem undersøgelser af repræsentative udsnit af befolkningen, vil føre til en underestimering af omfanget af ulovlig kopiering, jf. ovenstående antagelse om, at befolkningen almindeligvis vil have tendens til at oplyse et mindre omfang, end der reelt er tale om. Således forekommer det påfaldende, at 65 % af respondenterne i en undersøgelse foretaget af YouGov for YouSee [27] angiver at kende eller have hørt om nogen, der downloader/kopierer film, mens 21 % erkender selv at have gjort det (tilsvarende er tallene for download/kopiering af tv-serier hhv. 34 % og 13 %). Tallet for personer, der har kopieret musik stemmer i øvrigt godt overens med det tilsvarende tal for Norge som opgjort af Synovate [25], som anfører at 25 % af respondenterne i undersøgelsen har piratkopieret musik i 2008.

Brug af andre faktorer til estimering af omfang

Forskellige forfattere forsøger at bruge alternative metoder til at afdække omfanget af piratkopiering, såsom udbredelsen af computere, udbredelsen af internetadgang eller udbredelsen af bredbåndsforbindelser (sidstnævnte ud fra det rationale, at fildeling indebærer overførsel af betydelige datamængder og derfor kræver teknisk mulighed for at overføre sådanne datamængder hurtigt og billigt).

Det forekommer i den forbindelse efter vores opfattelse rimeligt at antage, at den almindelige teknologiske og samfundsmæssige udvikling vil medføre en øget udbredelse af såvel computere som internet og bredbåndsforbindelser.

Således vil faldende priser på computere - som er en kendt konsekvens af den teknologiske udvikling gennem de seneste 10-20 år - kombineret med en øget velstand i samfundet alt andet lige medføre en øget udbredelse af computere i befolkningen. Ifølge Danmarks Statistik [5] er antallet af familier med adgang til computer i hjemmet - opgjort i procent af hele befolkningen - vokset fra 85 % i 2005 til 88 % i 2010, og da antallet af familier i samme periode samtidig er vokset fra 2.750.578 til 2.827.449, er der altså blevet ca. 150.000 flere familier (6,4 %), der har computere i hjemmet. Endvidere er udbredelsen af adgang til internet øget fra 79 % af familierne i 2006 til 86 % af familierne i 2010, hvilket - kombineret med det øgede antal familier jf. ovenstående - betyder, at antallet af familier med adgang til internettet er øget med næsten 259.000 (11,9 %), og endelig er medianhastigheden for internetforbindelser i perioden fra 2. halvår 2007 til 2. halvår 2009 øget fra 3,1 Mbit/s til 7,3 Mbit/s.

---

² Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Den Danske Ordbog, Gyldendal 2005

Ydermere er der flere områder, som berører store dele af befolkningen, som i stigende grad kræver brug af computer og internet.

Som almindeligt kendte eksempler kan nævnes

- SKAT, som søger at gøre SKAT.dk til den primære kontaktflade mod borgerne;
- webbanker som udgør en væsentlig del af flere bankers produkter - eksempelvis Danske Banks "Danske 24/7", hvor kunden kan spare en række gebyrer i forhold til andre produkter mod til gengæld selv at håndtere overførsler og betalinger mv. via webbank
- e-dagene i det offentlige, som skal øge offentlige myndigheders brug af informationsteknologi og dermed - om end på sigt - flytte interaktionen med det offentlige til computere og internet

Den øgede udbredelse af computere, internet og bredbåndsforbindelse øger naturligvis antallet af potentielle brugere af ulovlige fildelingstjenester og andre former for piratkopiering; men der er efter vores opfattelse væsentlige faktorer - eksempelvis behov for eller ønske om at benytte tjenester som SKAT.dk eller webbank, jf. ovenstående - som behæfter sammenhængen mellem på den ene side adgang til computere og bredbåndsforbindelser og på den anden side omfanget af ulovlig fildeling med nogen usikkerhed. Vores antagelse er således, at personer, der etablerer adgang til internettet på nuværende tidspunkt og med sigte på anvendelse af eksempelvis offentlige services som ovennævnte, ikke nødvendigvis vil have samme tilbøjelighed til at benytte sig af ulovlige fildelingstjenester som andre grupper, for hvem brugen af internettet har været naturlig igennem længere tid og i større omfang.

Kvantificering af konsekvenser - manglende dokumentation for årsagssammenhæng

Den overvejende del af det materiale, der har ligget til grund for nærværende rapport, fokuserer på udvikling i omsætningen i brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, når konsekvenserne af piratkopiering skal beskrives. Flere kilder anfører dog også, at der ud over de direkte økonomiske konsekvenser for rettighedshaverne er i hvert tilfælde to andre interesser, der skal tages i betragtning:

- Incitamentet til at skabe ophavsretligt beskyttede værker
- Samfundsøkonomiske konsekvenser, som er udtryk for de makroøkonomiske konsekvenser af tabt omsætning i de relevante brancher. Således omtaler OECD [22] (side 4) konsekvenser som tabte skatteindtægter og øget arbejdsløshed

De nævnte områder kan isoleret set alle opgøres objektivt - udvalgte branchers omsætning, antallet af nyudgivelser inden for musik eller andre kunstgenrer, skatteindtægter og arbejdsløshed, herunder arbejdsløshed inden for givne brancher - er alle forhold, som kan måles objektivt og med relativ stor sikkerhed.

Vi er enige i, at udviklingen i piratkopiering muligvis kan forklare *en del* af udviklingen på disse områder, men der er - som det i øvrigt også anføres i flere kilder - ikke grundlag for at vurdere, *i hvilket omfang* udviklingen i de nævnte tal kan tilskrives udviklingen i piratkopiering. Andre forhold kan have betydning - eksempelvis de seneste års tilsyneladende globale tendens til at søge eksponering og berømmelse (se hertil eksempelvis Institut for Fremtidsforskning, [11]), som medfører en øget søgning mod større talentshows og dermed brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, hvilket alt andet lige vil øge antallet af ophavsretligt beskyttede værker, hvilket i forhold til ovenstående vil komme til udtryk som et "øget incitament til at skabe ophavsretligt beskyttede værker".

En direkte kobling af udviklingen i omfanget af piratkopiering med udviklingen i antallet af ophavsretligt beskyttede værker eller relevante branchers omsætning vil altså efter vores opfattelse bygge på en alt-andetlige forudsætning, som der ikke er grundlag for, og det vil således efter vores opfattelse ikke være muligt at opgøre den præcise sammenhæng. Vi skal understrege, at vi ikke dermed siger, at der ikke er en sammenhæng, og der findes - som det vil fremgå nærmere nedenfor, særligt afsnittene 4 og 5 - undersøgelser, som på forskellig vis peger på en korrelation mellem omfanget af piratkopiering og især musikbranchens omsætning, og

disse sammenhænge underbygges af en række mere kvalitative undersøgelser af forbrugeradfærd, herunder undersøgelser hvor man har spurgt repræsentative befolkningsudsnit om sammenhængen mellem piratkopiering og køb af musik for deres vedkommende. Der synes således at være indikationer på relevante og interessante sammenhænge.

Delkonklusion

Der er efter vores vurdering flere væsentlige usikkerhedsfaktorer ved opgørelse af konsekvenserne af piratkopiering.

Dels er omfanget af piratkopiering, som udgør den ene side af ligningen, i sig selv ukendt, og dels påvirkes eksempelvis omsætningen i de brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale samt visse beslægtede brancher, af en række faktorer ud over omfanget af piratkopiering - såsom den almindelige økonomiske udvikling i samfundet, forbrugernes prioritering af disponibel indkomst samt ændret "forbrug" af underholdning i øvrigt (eksempelvis større forbrug af koncerter, som for den enkelte forbruger helt eller delvist finansieres gennem mindre køb af musik) - uden at det er muligt at kvantificere hver af disse faktorer relative indflydelse.

Flere undersøgelser indikerer en vis sammenhæng mellem piratkopiering og eksempelvis musikbranchens omsætning - eksempelvis Music:)ally [17] og Ipsos MediaCT [12], hvor man direkte har spurgt respondenter, der har angivet at benytte ulovlig kopiering, hvorvidt muligheden for ulovlig kopiering har påvirket deres (lovlige) køb af musik.

Det forekommer på det grundlag rimeligt at antage, at der er en vis sammenhæng mellem omfanget af piratkopiering og det legale salg af ophavsretligt beskyttede værker, men kvantificeringen heraf må efter vores opfattelse betegnes som værende behæftet med en ikke ubetydelig usikkerhed, da også andre faktorer såsom ændret forbrugeradfærd mv, jf ovenstående, må antages at have betydning for det legale salg af ophavsretligt beskyttede værker, uden at det er muligt at påvise de enkelte faktorer relative betydning; altså hvor stor en del af eksempelvis en omsætningsnedgang, der skyldes piratkopiering, og hvor stor en del der skyldes generelt ændret økonomisk råderum eller økonomisk prioritering.

4. Omfanget af piratkopiering

Med udgangspunkt i en opfattelse af, at overtrædelser af gældende lovgivning almindeligvis må anses for et problem, må piratkopiering/ulovlig fildeling anses for et problem, da der netop er tale om aktiviteter, der strider mod gældende lovgivning - i Danmark primært ophavsretsloven.

Ud fra denne betragtning giver det mening i nærværende rapport først at se på omfanget af piratkopiering/ulovlig fildeling og udviklingen heri, da dette i sig selv og uanset de eventuelle konsekvenser heraf således udgør et problem.

Vi er ved vores gennemgang ikke stødt på kilder, der benægter eksistensen af piratkopiering/ulovlig fildeling, ligesom der forekommer at være overvejende enighed om, at omfanget heraf er stigende. Kun en enkelt kilde - Synovate [25] - peger på en reduktion af antallet af ulovlige kopier i Norge fra 2007 til 2008.

Således anfører Oberholzer-Gee & Strumpf [19] at antallet af personer, der deltager i (ulovlig) fildeling er vokset fra "få" i perioden før 1999 til mere end 3 mio. samtidige brugere, som deler mere end en halv mia. filer på de største fildelingsnetværk i 2003 (FastTrack/KaZaA)³. Med henvisning til en undersøgelse foretaget af Edison Media Research i 2003 oplyses det, at mere end halvdelen ("a majority") af unge amerikanere under 18 har downloaded filer (antageligt ulovligt), mens en femtedel af amerikanerne i alderen 35-44 år har downloadet filer.

CIBER [3] bygger på en analyse af eksisterende undersøgelser. Forfatterne har identificeret 400 eksisterende kilder og vurderet kvaliteten af disse og har inddelt dem i fire grupper, således at kilder der anses for at bygge på velbeskrevne og ansete metoder og have en høj grad af validitet er tillagt størst vægt, mens kilder, der har karakter af i højere grad at være partsindlæg, meningstilkendegivelser, kommerciel research eller forbrugerundersøgelser end akademisk (uafhængig) research, er tillagt mindre vægt. Rapportens udsagn og konklusioner er "klassificeret" ud fra forfatterens vurdering af, hvor sikre de enkelte udsagn og konklusioner vurderes at være. Det skal bemærkes, at Goldacre [6] kritiserer CIBER [3]. Konkret er Goldacres kritik dog primært rettet mod kvantificeringerne, der indgår i rapportens overordnede konklusion, herunder at disse bygger på opgørelser foretaget af de berørte brancher, mens der ikke er direkte kritik af rapportens beskrivelser af overordnede trends, tendenser og årsager.

Det anføres i CIBER [3]

- At op mod 7 millioner personer i Storbritannien har downloadet materiale illegalt
- At CIBER [3] havde observeret, at der ved middagstid på en almindelig hverdag var 1,3 mio. aktive brugere i et peer-to-peer netværk⁴

Liebowitz [14] er udarbejdet til brug for en CESifo⁵ konference i 2004. Dokumentet bygger på eksisterende kilder (herunder en del af Liebowitz' egne tidligere artikler) og tager afsæt i en beskrivelse af eksisterende

³ Det fremgår ikke klart af kilden, hvad disse tal bygger på og hvorvidt der alene er tale om ulovlig fildeling. Af hensyn til læsevenligheden er nærmere beskrivelse af kilden placeret nedenfor i afsnit 5, idet vi vurderer, at denne beskrivelse har begrænset relevans for de her omtalte udsagn, men derimod er relevant i forbindelse med omtalen i afsnit 5

⁴ Det oplyses ikke specifikt hvilket peer-to-peer netværk der var tale om, men det anføres, at det ikke var det største af sådanne netværk. Ligeledes fremgår det ikke specifikt, at der var tale om ulovlig fildeling, men dette antages ud fra sammenhængen at være tilfældet, idet rapporten omhandler ulovlig fildeling

⁵ CESifo består af Center for Economic Studies ved Ludwig-Maximilians-Universitetet i München (CES), Information und Forschung (ifo) Institute for Economic Research, ligeledes ved Ludwig-Maximilians-Universitetet i München, og Münchener Gesellschaft zur Förderung der Wirtschaftswissenschaften - CESifo GmbH, og er således funderet i det økonomisk videnskabelige miljø i München. Derudover er CESifo kernen i et netværk af forskere, der har været gæsteforskere ved CES

teorier. Det fremgår direkte af dokumentet, at Liebowitz forholder sig kritisk til sine kilder, og dokumentet forekommer generelt velargumenteret og velunderbygget.

Liebowitz har ved opslag på websiden www.download.com medio maj 2004 observeret, at tre værktøjer/systemer, der anvendes til (ulovlig) fildeling og i artiklen betegnes som "Napsters efterfølgere", alle er downloadet i betydeligt omfang, hvilket ses som en indikation på disse værktøjers udbredelse. Således er

- Kazaa downloadet 350.000.000 gange
- Morpheus downloadet 125.000.000 gange
- iMesh downloadet 75.000.000 gange

Liebowitz [15] har ligesom Liebowitz [14] karakter af at være udarbejdet i forbindelse med (forsknings)arbejde på universitetsniveau. Dokumentet bygger i vidt omfang på analyser af eksisterende kilder og fremstår velunderbygget med tydelige kildehenvisninger. Liebowitz anfører med henvisning til ComScore MediaMetrix, at Napster på et år - fra februar 2000 til februar 2001, som var det tidspunkt, hvor antallet af brugere på Napster var størst - voksede fra 1,3 mio. brugere til 13,5 mio. brugere i USA. Som det fremgår umiddelbart ovenfor, er omfanget af brugen af værktøjer som Napster ikke blevet mindre med tiden⁶.

Nwogugu [18] er en analyse af visse juridiske, økonomiske og politiske forhold, der følger af ulovlig fildeling. Dokumentet beskriver som grundlag for sin analyse forskellige forhold baseret på eksterne kilder (eksterne statistikker, domsudskrifter, mv.) og forekommer således relativt velunderbygget. Det fremgår af dokumentet - med henvisning til "Bigchampagne"⁷ - at der pr. juni 2005 var 60 mio. amerikanere, der mindst en gang havde benyttet ulovlig fildeling, og at der i august 2005 var ca. 9,6 mio. samtidige brugere på ulovlige fildelingstjenester, hvilket er en stigning på ca. 29 % fra 6,8 mio. brugere i august 2004.

Huygen m.fl. [7] er en hollandsk rapport udarbejdet for en række hollandske ministerier - Ministry of Education, Culture and Science, the Ministry of Economic Affairs and the Ministry of Justice. Arbejdet er udført af et konsortium bestående af TNO (en virksomhed, der beskæftiger sig med udarbejdelse af analyser), SEO Economic Research (en virksomhed som udfører uafhængig research for såvel den offentlige som den private sektor) og IViR (Institut for Informationsret ved Universitetet i Amsterdam). Rapporten omfatter dels analyser baseret på eksterne kilder, og dels en undersøgelse udført i perioden 2.-8. april 2008 og omfattende en repræsentativ stikprøve på 1.500 hollandske internetbrugere. Rapporten forekommer veldokumenteret og velunderbygget. På grundlag af den omtalte undersøgelse estimeres det, at 44 % eller 4,7 mio. hollandske internetbrugere over 15 år havde benyttet sig af ulovlig fildeling inden for det seneste år.

Den svenske forfatterforening [24] har i foråret 2008 undersøgt forekomsten af svenske lydbøger på "The Pirate Bay" og sammenholdt disse med Svensk Boghandels bestseller-liste⁸. Undersøgelsen af forekomst på The Pirate Bay" er foretaget ved egne scanninger af det pågældende site.

Undersøgelsen viser, at der den 21. april 2008 fandtes 1.752 svenske lyd- og tale-bøger tilgængelige for download fra The Pirate Bay, og at dette tal var vokset med 162 titler eller godt 10 % i løbet af de seneste to måneder.

Af 20 titler på Svensk Boghandels bestseller-liste for januar 2008, fandtes de 17 titler samtidig på The Pirate Bay, og betragtes perioden januar-marts 2008 under et, var i alt 33 titler på bestsellerlisten i en eller flere måneder. Ud af disse 33 titler var 25 tilgængelige på The Pirate Bay i samme periode.

---

⁶ Tallene for Kazaa, Morpheus og iMesh ovenfor er globale tal og således ikke direkte sammenlignelige med antallet af brugere i USA, men synes dog at indikere en betydelig vækst i omfanget af brugen af sådanne værktøjer

⁷ Bigchampagne er en virksomhed, der beskæftiger sig med "teknologisk drevne medie-målinger" (<http://bcdash.bigchampagne.com/who>)

⁸ Indeholdende de 20 mest solgte værker

Endelig opgør Synovate [25], at antallet af ulovlige kopier i Norge er faldet med ca. 2,1 mio. kopier pr. uge fra 31,8 mio. i 2007 til 29,7 mio. i 2008. Opgørelsen bygger på en undersøgelse foretaget for Norwaco (Norsk organisation for rettighedshavere og disses organisationer - indgår og administrerer aftaler om sekundær udnyttelse af lyd og levende billeder⁹). Undersøgelsen omfatter såvel lovlig som ulovlig digital kopiering og bygger på 2.190 interviews foretaget i perioden marts til december 2008. Respondenterne angives at udgøre en repræsentativ stikprøve med hensyn til køn, alder og geografi. Undersøgelsen er en gentagelse af tilsvarende årlige undersøgelser foretaget i perioden 2005-2007, dog med den ændring, at undersøgelsen i 2008 er gennemført over en periode på 10 måneder, hvor den i tidligere år er gennemført over en 3 ugers periode (ugerne 45-47). Denne ændring af metoden er foretaget dels for at minimere usikkerheden i relation til sæsonudsving, og dels for at kunne inddrage en større population og dermed yderligere øge undersøgelsens statistiske sikkerhed.

Det skal afslutningsvis bemærkes, at en ny undersøgelse foretaget af Norstat for Aspiro Music [2] indikerer, at streaming¹⁰ kan være medvirkende til at reducere omfanget af piratkopiering samtidig med, at det øger forbruget af elektronisk musik. Undersøgelsen er omtalt i en pressemeddelelse fra Aspiro den 17. august 2010, og det oplyses her, at 68 % af respondenterne angiver at streaming har givet dem et større forbrug af musik, mens 54 % angiver, at muligheden for streaming har fået dem til at afstå fra illegal download. Vi har desværre ikke haft mulighed for at få adgang til selve undersøgelsen og kan derfor ikke vurdere dens metode og dermed validitet. Følgelig har vi heller ikke omtalt undersøgelsen nærmere i nærværende dokument.

Delkonklusion

Ingen af de identificerede kilder beskriver omfanget af piratkopiering i Danmark, men samtlige kilder peger på, at piratkopiering har et ikke ubetydeligt omfang uanset hvilket geografisk område, der er tale om.

Den eneste kilde, der specifikt omtaler nordiske lande, er Synovate [25], som dækker Norge. Denne kilde påpeger - som den eneste - et fald i omfanget af ulovlig kopiering fra 31,8 mio. kopier i 2007 til 29,7 mio. kopier i 2008, svarende til et fald på 6,6 %.

Huygen m.fl. [7] omhandler omfanget af piratkopiering i Holland og anslår at 44 % af hollandske internetbrugere over 15 år - svarende til 4,7 mio. personer - havde benyttet sig af ulovlig fildeling inden for en 12 måneders periode frem til april 2008. Tilsvarende anfører CIBER [3] at op imod 7 mio. personer i Storbritannien har benyttet sig af ulovlig fildeling.

Øvrige kilder er ældre end de ovenfor omtalte og betragter problemet i amerikansk eller globalt perspektiv. Oberholzer-Gee & Strumpf [19] anfører, at over halvdelen af alle amerikanere under 18 år havde benyttet sig af ulovlig fildeling (2003), mens Liebowitz [15] anfører, at antallet af brugere af Napster i USA blev ti-doblet fra 1,3 mio. februar 2000 til 13,5 mio. i februar 2001, samt Liebowitz [14] at 3 forskellige værktøjer, der efterfulgte Napster som fildelingsværktøjer, var downloadet hhv. 75, 125 og 350 mio. gange pr. medio maj 2004. Endelig anfører Nwogugu [18], at antallet af samtidige brugere på (ulovlige) fildelingstjenester er vokset fra 6,8 mio. samtidige brugere i august 2004 til 9,6 mio. samtidige brugere i august 2005.

Der synes således at være et entydigt billede af, at ulovlig fildeling har et relativt omfattende omfang, og at den generelle tendens er, at omfanget er stigende. Uanset at ingen af kilderne omhandler Danmark specifikt, er der efter vores opfattelse ikke grundlag for at antage, at problemet ikke også skulle have et betydeligt omfang i Danmark.

---

⁹ www.norwaco.no (12. august 2010)

¹⁰ Løsning hvor man konsumerer ydelsen (musik, film eller lignende) "on-line"; dvs. at der ikke manifesteres en kopi hos brugeren, og at det således ikke er muligt at konsumere ydelsen igen uden fornyet streaming

5. Konsekvenser af piratkopiering

Overordnet synes artikler og andre kilder, som har ligget til grund for nærværende rapport at kunne inddeles i tre hovedgrupper for så vidt angår deres vurdering af konsekvenser ved piratkopiering:

- En gruppe som konkluderer, at piratkopiering ikke har negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, primært Oberholzer-Gee & Strumpf [19] og [20]. Førstnævnte rapport er i øvrigt metodemæssigt kritiseret af Stan Liebowitz [16].
- En gruppe som konkluderer, at piratkopiering har alvorlige negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, eksempelvis IFPI [10] og CIBER [3]
- En "kritikergruppe" som anerkender, at der er tale om et økonomisk problem, men som samtidig er af den opfattelse, at mange undersøgelser savner grundlag for deres estimering, og at estimaterne må anses for urealistisk høje, eksempelvis Ben Goldacre [6] (bl.a. en direkte kritik af CIBER [3] som henvist til ovenfor) og Charles Arthur [1].

Endelig er der en fjerde gruppe, som ikke direkte beskriver konsekvenser af piratkopiering, men som har karakter af mere objektive statistikker og undersøgelser. Disse er karakteriseret ved, at de ikke drager nogen konklusion om sammenhænge, men alene fremstiller statistiske oplysninger, eksempelvis Singla & Lorenzen 2009 [23].

Undersøgelser der taler for, at piratkopiering ikke har negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale.

De primære kilder i denne kategori er Oberholzer-Gee & Strumpf, hhv. 2004 og 2009 ([19] og [20])

Oberholzer-Gee & Strumpf 2004 [19] - piratkopiering har ingen negative konsekvenser for rettighedshaverne
I 2004-rapporten argumenteres for, at der med stor sandsynlighed ikke er en sammenhæng mellem piratkopiering og negative konsekvenser for rettighedshaverne (eksempelvis tab af omsætning), subsidiært at en eventuel sammenhæng i givet fald nærmere er positiv.

Grundlaget for konklusionerne er egne empiriske undersøgelser, som tager udgangspunkt i en analyse af data indsamlet over en 17 uger lang periode fra 8. september til 31. december 2002 fra to servere i P2P-netværket "OpenNap", omfattende 260.889 downloads af lydfile, hvilket angiveligt svarer til 0,01 % af det globale antal af downloads af lydfile i denne periode, sammenholdt med bl.a. pladesalget i USA i 2. halvår 2002. Konklusionen, som bl.a. bygger på en konstatering af, at albums med høje salgstal også er blandt de mest hyppigt (illegalt) downloadede, er, at der ikke er grundlag for at mene, at ulovlig fildeling har signifikant negativ betydning for det lovlige salg af musik; måske snarere tværtimod - jo mere en sang (ulovligt) downloades, jo flere lovlige salg af samme sang.

Undersøgelsen kritiseres af Liebowitz [16]. Liebowitz har som udgangspunkt, at konklusionerne fra Oberholzer-Gee & Strumpf [19] i en sådan grad strider mod "almindelige opfattelser", at der enten er et problem med undersøgelsen eller et stort forklaringsproblem i relation til bl.a. pladebranchens faldende salg.

I sin gennemgang af Oberholzer-Gee & Strumpf [19] konstaterer Liebowitz bl.a.

- at undersøgelsen bygger på data, der ikke er tilgængelige for andre, og dermed ikke kan efterprøves, hvilket findes kritisabelt, og
- at visse statistiske sammenhænge omtalt i undersøgelsen enten er fejlagtige eller bygger på datagrundlag, der enten ikke kan verificeres eller ser ud til at være taget ud af en sammenhæng.

Samlet set afviser Liebowitz således resultaterne af Oberholzer-Gee & Strumpf [19], og afvisningen underbygges med klare henvisninger til kilder og statistikker, som således kan objektivt verificeres, hvilket som nævnt ifølge Liebowitz ikke er tilfældet for datagrundlaget, der er anvendt af Oberholzer-Gee & Strumpf [19].

Oberholzer-Gee & Strumpf, 2009 [20] - Ophavsret skal sikre incitamentet for at skabe nye værker, hvilket ikke nødvendigvis hænger sammen med økonomi

I dette white-paper fra 2009 søger Oberholzer-Gee & Strumpf at belyse, hvorvidt fildelingsteknologi (og dermed ulovlig fildeling) har påvirket rettighedshaveres motivation for at skabe nye værker. Rapporten bygger primært på eksterne kilder så som statistikker, og rapportens objektive fakta synes generelt velunderbygget.

Oberholzer-Gee & Strumpf konstaterer, at om end de empiriske beviser er "blandede", er der mange kilder, der peger på, at piratkopiering kan forklare op til en femtedel af de senere års fald i musikbranchens salg; men anfører videre, at et vigende salg imidlertid ikke er tilstrækkeligt til at konkludere, at rettighedshaveres incitament til at skabe nye værker er svækket. Forfatterens udgangspunkt er, at "lempeligere ophavsretlige regler er klart ønskelige, hvis de ikke reducerer kunstneres og virksomheders incitament til at frembringe nye værker" (side 3), idet "den oprindelige intention bag ophavsretlig beskyttelse ikke var at sikre rettighedshavernes velfærd, men at ansøre skabelsen af nye værker" (side 6).

Oberholzer-Gee & Strumpf anerkender, at en forringet økonomisk lønsomhed (profitability) kan medføre et reduceret incitament til at frembringe nye værker, men argumenterer videre for

- dels at det ikke er muligt med sikkerhed at sige, hvorvidt piratkopiering påvirker lønsomheden negativt, og
- dels at det ikke er muligt med sikkerhed at sige, hvorvidt reduceret lønsomhed påvirker rettighedshavernes incitament for frembringelse af nye værker

Oberholzer-Gee & Strumpf konstaterer i forbindelse med en diskussion af betydningen af salg af komplementære produkter og ydelser, at salget af musik faldt 15 % i perioden 1997-2007, men påpeger samtidig, at alene forøgelsen i indtægter fra koncerter overstiger faldet i salg af musik og således giver et billede af en branche, der er vokset 5 %. Derudover påpeges salget af iPods, og hvis dette inkluderes, kan branchen angiveligt opgøres til at være vokset 66 %¹¹ (side 21).

Afslutningsvis beskæftiger forfatterne sig igen med spørgsmålet om, hvorvidt fildeling "underminerer" kunstnerisk produktion og hævder her, at der er adskillige indirekte beviser ("several indirect pieces of evidence"), som peger i retning af, at økonomisk incitament betyder relativt mindre blandt kunstnere end i andre brancher. Forfatterens vigtigste argumenter i den sammenhæng er:

- En stor gruppe musikere har en relativt dårlig indtjening, og på grund af de sædvanlige kontraktmæssige forhold i musikbranchen er det vanskeligt for kunstnere at oppebære en væsentlig indtægt, uanset hvor stor succes deres udgivelser måtte være. Da det således ikke umiddelbart kan være økonomien, der holder folk i branchen, peger forfatterne i stedet på den mulighed, at musikere er i branchen, fordi de er tiltrukket af professionen og den dermed forbundne livsstil, og i så fald er økonomi af relativt underordnet betydning (side 22).

---

¹¹ Det fremgår ikke klart, om det er salget af iPods (afspillere) eller download af musik til iPods (via iTunes) - eller eventuelt begge dele, der fører til den opgjorte forøgelse på 66 %. Såfremt salget af afspillere indgår, kan man stille spørgsmålstegn ved rimeligheden af dette, idet denne omsætning ikke kommer rettighedshaverne til gode

- En anden mulighed er, at musikere betragter branchen som en turnering eller et lotteri, hvor nogle få henter store gevinster (side 22-23). De påpeger i den forbindelse, at branchen er præget af lave marginalomkostninger samt ingen eller begrænset sammenhæng mellem antal producerede enheder og kvalitet (forbrugernes kvalitetsopfattelse knytter sig til indholdet af CD'en og påvirkes således ikke af antallet af producerede kopier, og det er antagelsen, at forbrugerne hellere vil investere i et godt album end nogle få mindre gode). Denne betragtning betegnes "superstar-teorien".

Oberholzer-Gee & Strumpf medgiver i deres konklusion, at fildeling i væsentlig grad har forringet ophavsretsbeskyttelsen ("copyright protection"), men anfører samtidig, at debatten efter deres opfattelse har været overdrevent snæversynet, da formålet med ophavsret er at fremme innovation og nyskabelse af værker, og at det væsentlige spørgsmål derfor er, om ny teknologi har fjernet incitamentet for at skabe nye værker (side 24). Forfatterne konkluderer, at "det er vanskeligt at argumentere for, at en svagere ophavsretsbeskyttelse skulle have haft en negativ effekt på kunstneres incitament til at skabe nye værker (side 25).

Det skal afslutningsvis bemærkes, at Oberholzer-Gee & Strumpf i en artikel fra 2010 (Oberholzer-Gee & Strumpf: Filesharing and Copyright, 2010 [21]) anerkender, at mange studier indikerer, at piratkopiering kan forklare op til 20 % af omsætningsfaldet i musikbranchen. Oberholzer-Gee & Strumpf undgår i artiklen at udtrykke en klar egen holdning til dette forhold, men i modsætning til andre kilder fra samme forfattere, afviser de heller ikke de pågældende undersøgelser.

Huygen m.fl., 2009 [7] - Fildelere er også flittigere købere af legale produkter/ydelser

Som led i udarbejdelsen af rapporten "Ups and downs - Economic and cultural effects of file sharing on music, film and games" er der foretaget en undersøgelse, som har omfattet knap 1.500 respondenter. Undersøgelsen er foretaget af Synovate i perioden 2.-8. april 2008. På grundlag af den undersøgelse konkluderes det, at fildeling er et almindeligt forekommende fænomen på tværs af alle socio-demografiske grupper i den hollandske befolkning. Det estimeres på grundlag af undersøgelsen, at 44 % af hollændere over 15 år og med adgang til internettet havde deltaget i fildeling mindst en gang inden for de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen (side 63). Det fremgår ikke specifikt af kilden, om der er tale om lovlig eller ulovlig fildeling, men ud fra sammenhængen forekommer det nærliggende, at der alene er tale om ulovlig fildeling.

Undersøgelsen viser imidlertid også, at personer, der benytter sig af fildeling, *ikke* køber signifikant mindre musik eller beslægtede ydelser end personer, der ikke benytter sig af fildeling.

Således konkluderer undersøgelsen, at personer, der benytter sig af fildeling, *ikke* køber signifikant anderledes mængder musik end personer, der ikke benytter sig af fildeling; men at personer, der benytter sig af fildeling til gengæld oftere går til koncerter og køber større mængder merchandise.

For så vidt angår film viser undersøgelsen, at personer, der benytter sig af fildeling køber ca. 50 % flere film end personer, der ikke benytter sig af fildeling, og tendensen er den samme for spil, hvor personer, der benytter sig af fildeling både køber hyppigere og køber mere end personer, der ikke benytter sig af fildeling (side 74-75). Se i øvrigt afsnit 6 nedenfor for nærmere omtale af disse opgørelser.

Undersøgelser der taler for, at piratkopiering har alvorlige negative konsekvenser for brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale

Litteraturen, der taler om piratkopiering som havende alvorlige negative konsekvenser for de brancher, der producerer ophavsretligt beskyttet materiale, forekommer generelt mere omfattende i den forstand, at der i det materiale, der har indgået som grundlag for nærværende rapport antalsmæssigt har været flere kilder, og disse har generelt været relativt omfattende.

Vi skal bemærke, at nogle aktører - eksempelvis visse brancheorganisationer - repræsenterer interessenter, der vil blive direkte ramt af eventuelle negative økonomiske konsekvenser af piratkopiering, og derfor vil have en interesse i at sikre, at problemet fremstilles som værende af en størrelse, der kan forventes at skabe opmærksomhed hos lovgivere og i befolkningen i almindelighed.

Alle parter - uanset deres holdning til sammenhængen mellem piratkopiering og rettighedshavernes økonomi - er enige om, at musikbranchens samlede omsætning er faldet gennem de seneste i hvert tilfælde fem år.

IFPI [10] anfører en 30 % nedgang for perioden 2004 - 2009. Det fremgår ikke eksplicit hvordan tallene i denne rapport er opgjort; men da IFPI er interesseorganisation for musikindustrien er det nærliggende at antage, at der er tale om branchens egne opgørelser. IFPI anfører i samme sammenhæng at det digitale salg (legale download-tjenester) er steget 940 % i samme periode.

Til sammenligning anfører Oberholzer-Gee & Strumpf [20] at salget af musik i perioden 1997 - 2007 er faldet med 15 %, altså et mindre fald over en længere periode end i IFPIs opgørelse. Vi ser to mulige årsager til denne forskel:

1. Der har været tale om en netto-stigning i perioden 1997-2004 og/eller
2. Faldet i perioden 2008-2009 har været signifikant større end faldet frem til og med 2007.

Vi har ikke grundlag for at afgøre om - og i givet fald i hvilket omfang - dette er tilfældet.

Samtidig påpeger Oberholzer-Gee & Strumpf [20], side 21 og 25, at omsætningen i forbindelse med koncerter igennem de senere år relativt er steget mere end musiksalg relativt set er faldet i samme periode¹². Dette ses af nogle som udtryk for at måden, hvorpå befolkningen forbruger musik, har ændret sig, og at forbruget af musik har flyttet sig fra køb af musik (CD og lignende) til køb af koncertbilletter mv.

Vi skal bemærke, at tallene efter vores opfattelse imidlertid også kan være udtryk for et generelt øget forbrug (da salget af koncertbilletter og merchandise er steget), men at dette øgede forbrug mere end opvejes af væksten i forbruget af illegale kopier.

Music:)ally, 2009 [17], bl.a. siderne 7 og 9 beskriver, hvorledes respondenter i en undersøgelse opfatter det som relativt dyrt at købe musik legalt, hvilket - kombineret med begrænsede økonomiske ressourcer, samtidig med at det er meget nemt at skaffe sig illegale kopier - angives som årsag til at erhverve musik ved ulovlig download frem for at købe på legal vis. Disse udsagn underbygger formodningen om, at der er en sammenhæng mellem omfanget af ulovlig kopiering og rettighedshavernes indtjening.

Undersøgelsen er gennemført for UK Music og har omfattet 4 fokusgrupper bestående af unge i alderen 14-24 år. Udvælgelsen af deltagere til disse fokusgrupper er sket med henblik på at sikre, at deltagerne hverken var udprægede "musikpirater" eller udpræget regelrette i den forstand, at de aldrig kunne finde på at involvere sig i piratkopiering. Dette er søgt sikret ved at basere udvælgelsen en række spørgsmål om kandidaternes holdninger. Grupperne er udvalgt blandt unge i hhv. London og Manchester og har for hver lokation omfattet en gruppe af 14-18-årige og en gruppe af 19-24-årige. Undersøgelsen er ifølge det oplyste gennemført i overensstemmelse med "best practice" for sådanne undersøgelser som defineret af TLQ/Music Ally og The Market Research Society.

---

¹² Det ses dog af figure 7 (Oberholzer-Gee & Strumpf, 2009 [22], side 45), at omsætningen ved musiksalg som udgangspunkt er væsentligt større end omsætningen ved koncerter, hvorfor omsætningsstigningen ved koncerter relativt set nok er større end faldet i omsætningen ved musiksalg, men i absolutte tal ikke kan opveje faldet i musiksalg, og den samlede omsætning fra musiksalg og koncerter er således faldet fra 2006 til 2007 efter at have ligget stabilt i perioden 2004 -2006

CIBER [3], side 7 beskriver problemet med piratkopiering som "enormt og stadig voksende" og anfører bl.a. at

- 44 - 79 % af den globale internettrafik er file-sharing (ifølge IPOQUE, 2006)
- 16 % af online forbrugere i Storbritannien er regelmæssigt involveret i fil-delning (ifølge Forrester, 2008)
- Forbrugere involveret i ulovlig fildeling har mindst 30 % mindre sandsynlighed for at købe musik på legal vis (ifølge Zentner, 2006)

Liebowitz [14] og [15] har analyseret sammenhængen mellem internet-adgang og salg af musik (plade/CD). I begge tilfælde bruges internet-adgang som et "tilnærmet udtryk" for (ulovlig) fildeling, og de to undersøgelser inddrager en række andre forhold, såsom borgernes økonomi, køn og alder, ligesom det undersøges, om der er forskel mellem de forskellige musikalske genrer. Undersøgelserne kvantificerer ikke korrelationen mellem internet-adgang og musiksalg, men konkluderer begge, at internet-adgang (som jo altså anvendes som tilnærmet udtryk for fildeling) har en klar negativ effekt på salget af musik (plade/CD).

IFPI [10] estimerer, at der i 2007 skete ca. 890 mio. ulovlige downloads i Storbritannien, hvilket skal ses i forhold til ca. 140 mio. lovlige downloads.

Kritikergruppen - de moderate

Vi har valgt at udskille to kilder i en separat gruppe, som vi har kaldt kritikergruppen. Der er tale om to artikler i avisen "The Guardian" - vi finder at begge artikler kan betegnes som "debatindlæg". Disse kilder er som udgangspunkt ikke uenige i, at piratkopiering eksisterer og udgør et problem for rettighedshaverne, om end de mener, at problemet er af et noget mere moderat omfang end det ofte fremstilles, samt at der sandsynligvis er andre medvirkende årsager til den vigende omsætning i bl.a. musikbranchen. Således peger Arthur [1] på den mulighed, at forbrugerne i stedet for at bruge penge på musik bruger penge inden for andre områder som eksempelvis film (DVD) og computerspil - to brancher som samtidig med faldet i omsætningen hos musikbranchen kan vise en markant fremgang (12 % for computerspils-industrien).

Ben Goldacre [6] påpeger, at en del opgørelser hviler på et relativt beskedent grundlag eller tvivlsomme forudsætninger. Som eksempel fremhæves en rapport fra CIBER - rapporten identificeres ikke klart i Goldacres artikel, men ud fra henvisningerne forekommer det nærliggende, at der er tale om rapporten "Copycats? - Digital Consumers in the Online Age", som også omtales nedenfor i afsnit 6. Goldacre påpeger

- at CIBER rapporten indeholder udsagn, som (alene) bygger på branche-estimerer oplyst i en pressemeddelelse
- at tallene i den oprindelige pressemeddelelse var ukorrekte (faktor 10 for store) og at korrektionen af dette skete "i stilhed" efter at fejlen var påpeget af en BBC journalist
- at tallene - både før og efter korrektionen - bygger på en efter Goldacres opfattelse meget høj prissætning af de piratkopierede værker (en gennemsnitspris på GBP 25 for software, film, mp3 og e-bøger mv. under et).

Goldacre anfægter ikke, at der overordnet set er et problem, men mener derimod at opgørelser af problemet i visse tilfælde er partsindlæg og/eller hviler på tvivlsomme forudsætninger og derfor giver et ukorrekt eller upræcist billede af problemets omfang.

Delkonklusion

Vi anser det for et generelt anerkendt faktum, at der inden for de seneste 10 år er sket et fald i det traditionelle, legale salg af musik (salg på fysiske medier, såsom CD). Dette salg er en af de størrelser, der i det konkrete tilfælde kan måles objektivt.

Uenigheden er til gengæld større i forhold til spørgsmålet om og i hvilket omfang dette fald kan tilskrives piratkopiering, herunder ulovlig fildeling.

Ser man på antallet af kilder, der - med forskellig tilgang og følgelig forskellig tyngde - argumenterer for, at piratkopiering har en negativ økonomisk effekt for rettighedshaverne, er disse - i hvert tilfælde i det materiale, der har ligget til grund for nærværende rapport - så klart i overtal i forhold til kilder, der argumenterer for det modsatte, at det med rimelighed kan anses for "den almindelige opfattelse", at ulovlig fildeling har en negativ effekt. Begge sider i debatten understøtter deres opfattelse med statistiske undersøgelser, men hvor der findes en meget direkte kritik af metoder anvendt af kilder, der argumenterer for, at ulovlig fildeling ikke har en negativ effekt, forekommer kritikken af den modsatte holdning at være mere moderat og ikke direkte underkende, at der er en effekt, men snarere at mane til forsigtighed med hensyn til kvantificering af effekten.

6. Kvantificering af konsekvenser af piratkopiering

Som nævnt ovenfor i afsnit 3 er det vanskeligt at opgøre effekten af piratkopiering. Dels er opgørelser af omfanget af piratkopiering i sig selv behæftet med nogen usikkerhed, og derudover kan det ikke afvises, at der er andre faktorer, der kan påvirke salget af de værker, der piratkopieres. Således spænder kildernes vurdering af de økonomiske konsekvenser af piratkopiering, som det fremgår af afsnit 5 ovenfor, da også vidt; fra ingen eller ligefrem positive økonomiske konsekvenser for de berørte brancher til tab, der kan opgøres i milliarder €, selv i enkeltlande.

Den overvejende del af litteraturen beskæftiger sig med de umiddelbare økonomiske konsekvenser (den direkte effekt); men som det påpeges af OECD [22] vil der - i overensstemmelse med almindelig økonomiske teori - være afledte effekter, såfremt en branche udsættes for en væsentlig økonomisk påvirkning, eksempelvis ændret skatteprovenu samt ændringer i behovet for arbejdskraft, hvilket igen vil medføre en yderligere ændring i skatteprovenuet, hvis hhv. flere eller færre personer oppebærer løn. Hvorvidt de afledte effekter er positive eller negative afhænger af, om den direkte effekt er positiv eller negativ, og omfanget af disse indirekte effekter afhænger i noget omfang af den almindelige samfundsøkonomiske situation. Endelig kan det bemærkes, at en umiddelbart negativ effekt (tab af arbejdspladser) kan have en positiv samfundsøkonomisk effekt i situationer, hvor mangel på arbejdskraft medfører øget inflation, og tilsvarende gælder alt andet lige med modsat fortegn i den omvendte situation.

Huygen m.fl. [7] taler således også om en velfærdsgevinst for forbrugerne ved, at de har gratis adgang til beskyttede værker, og denne velfærdsgevinst anslås at overstige tabet for musikindustrien.

Det vil gå for vidt at søge at opgøre disse afledte effekter i nærværende rapport - ikke mindst fordi der er betydelig usikkerhed om de primære/direkte effekter, og da der samtidig er usikkerhed om de afledte effekter som funktion af de direkte effekter, vil en opgørelse af afledte effekter være behæftet med betydelig usikkerhed og hvile på en række diskutabile forudsætninger.

Opgørelserne af de økonomiske konsekvenser kan overordnet set inddeles i to kategorier. Den ene gruppe af opgørelser fokuserer på statistiske data, såsom udviklingen i omsætningen i eksempelvis musikindustrien og søger muligvis at finde forklaringer på denne udvikling i andre statistiske data såsom antallet af computere, udbredelsen af bredbåndsforbindelser, måling af internettrafik eller lignende. Den anden gruppe af opgørelser bygger i høj grad på interviews med sigte på at kortlægge forbrugeradfærd - eksempelvis om personer, der benytter sig af (ulovlige) fildelingstjenester køber flere eller færre fysiske produkter.

Statistiske opgørelser

Singla & Lorenzen [23] - udviklingen i ophavsretsbrancherne i Danmark 1999 - 2006

En af de - os bekendt - relativt få opgørelser for Danmark er Singla & Lorenzen (2009), som ser på udviklingen i "ophavsretsbrancherne" i perioden 1999 - 2006.

Vi har udvalgt tre brancher (baseret på NACE koder¹³) - "Musik, teater og opera", "Film og video" samt "Software og databaser", da disse tre brancher umiddelbart forekommer at være de mest relevante i forhold til piratkopiering i almindelighed og piratkopiering via internettet i særdeleshed.

Det skal bemærkes, at der for perioden 1999 - 2005 kun findes tal for hvert andet år. Vi har derfor - i tillæg til de tal der fremgår af Singla & Lorenzen (2009), side 21, beregnet en årlig udvikling i procent. De udvalgte tal og vores supplerende beregninger fremgår af bilag 2.

---

¹³ "Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne" - et system til klassificering af brancher i forbindelse med statistiske, økonomiske opgørelser inden for EU

Ser man på branchen "Musik, teater og opera", kan det bemærkes, at omsætningsudviklingen pr. år har været stigende frem til 2003, hvorefter væksten er aftagende, men dog stadig positiv frem til 2005 og direkte negativ fra 2005 til 2006, mens "Film og video" har positive, årlige vækstrater i hele perioden og stigende vækstrater siden 2003. Software og databaser viser store udsving i årlige vækstrater, men har dog haft positiv vækst siden 2001. Dette kunne ses som en indikation af, at der er "flyttet" omsætning fra "Musik, teater og opera" til "Film og video", altså en ændring i sammensætning af underholdningsforbruget.

I forhold til udviklingen i "Musik, teater og opera" skal det endvidere bemærkes, at denne branche er meget bredt defineret, og at tallene således kan dække over væsentligt forskellige udviklinger inden for de enkelte dele af branchen. Oberholzer-Gee & Strumpf [20] har som omtalt i afsnit 5 ovenfor observeret, at salget af musik på fysiske medier (plader og CD) er faldet, mens omsætningen ved koncerter er steget, altså ligeledes en ændring af underholdningsforbruget, men her inden for samme NACE-kode.

Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt, at antallet af beskæftigede inden for "Musik, teater og opera" har været stigende i siden 2003, mens omsætningsvæksten i samme periode har været aftagende eller direkte negativ. Omregnet til årsværk er der dog sket et fald fra 2005 til 2006, og deltidsprocenten (gennemsnitligt antal årsværk pr. beskæftiget) har været faldende siden 2003 - antallet af fuldtidsstillinger er altså steget mindre end antallet af ansatte, og i perioden fra 2005 til 2006 er der ligefrem blevet flere ansatte til at dele færre jobs.

Brancherne "Film og video" og "Software og databaser" har som nævnt begge positive vækstrater i hele perioden, og såvel omsætning som antal fuldtidsansatte vokser samlet set i ikke ubetydeligt omfang. Bortset fra at udviklingen i disse to brancher adskiller sig fra udviklingen i "Musik, teater og opera", hvilket i sig selv kan være interessant, da disse brancher alt andet lige vil være "ofre" for piratkopiering, ligesom musikbranchen er, har vi ikke fundet grundlag for at kommentere tallene for de to brancher yderligere.

Johansson & Larsson [13] - udviklingen i den svenske musikindustri 2000 - 2008

Undersøgelsen er udarbejdet af to forskere ved det svenske "Royal Institute of Technology" (KTH) og bygger på tal fra en række interesseorganisationer og virksomheder indenfor musikindustrien. Det anføres, at data er "justeret" for at korrigere for tal, der indgår i mere end en af de anvendte opgørelser.

Undersøgelsen synes overordnet at bekræfte tendenserne for omsætning, som beskrevet i Singla & Lorenzen [23]. Således er musiksælget faldet med ca. 53 % eller 872,6 mio. SEK fra 1.654,5 mio. SEK i 2000 til 781,9 mio. SEK i 2008. Digitalt musiksalg er indregnet i disse tal, men udgør kun en begrænset andel. Forfatterne bemærker dog, at omsætningen for de første 9 måneder af 2009 steg med 18 % i forhold til samme periode året før.

Den svenske undersøgelse viser endvidere, at den ophavsretligt baserede indtjening fra koncerter og festivals (STIM - Swedish Performance Rights Society opkræver 5,5 % af billetomsætningen ved koncerter og festivals) ca. er fordoblet fra ca. 45 mio. SEK i 2000 til ca. 90 mio. SEK i 2008.

Undersøgelsen viser også en samlet opgørelse af musikindustriens omsætning i perioden 2000 - 2008, fordelt på indtægter fra musiksalg, livekoncerter og royalties for offentlig fremførelse (afspilning i radio mv.). Opgørelsen viser, at den samlede omsætning er steget fra 3.521 mio. SEK i 2000 til 3.712 mio. SEK i 2008, men med nettoudsving på 9,3 % mellem 2002, hvor omsætningen var højest og 2007, hvor omsætningen var lavest. Denne opgørelse viser også, at omsætningen fra musiksalg er faldet, mens omsætningen fra koncerter er steget. Samme tendens for fordelingen viser sig - om end betydeligt mere markant - for kunstnernes indtjening, hvor royalty udgør den mindste del, men har været stigende, indtægter fra live koncerter i hele perioden har udgjort den største del og er steget mest, mens omsætningen fra musiksalg er faldet. Samlet set er kunstnernes samlede indtægt steget fra ca. 800 mio. SEK i 2000 til ca. 1.050 mio. SEK i 2008. Det fremgår dog ikke af undersøgelsen, om der er blevet flere eller færre kunstnere om at dele indtægten i perioden.

IFPI - Digital Music Report 2010

IFPI [10] anfører at det musikindustriens samlede omsætning i perioden 2004 - 2009 er faldet ca. 30 %, mens salget af musik i digitalt format er steget 940 % i samme periode. Det fremgår ikke klart af rapporten, hvordan disse tal er opgjort, men det antages at være branchens egne opgørelser.

Andre undersøgelser

Som nævnt findes en række andre undersøgelser, som typisk er baseret på interviews og søger at kvantificere konsekvenserne af forskellige forbrugergrupperes adfærd.

Tab af omsætning i musikindustrien i Finland 2009 - 2010 [4]

En relativt ny undersøgelse, som forekommer statistisk velfunderet, er en finsk undersøgelse (Copyright Barometer Survey, LYHTY, 2010 [4]), baseret på interviews foretaget i perioden december 2009 - marts 2010 med en repræsentativ stikprøve på 3.007 personer i alderen 15-79 år. Det skal bemærkes, at vi ikke har haft adgang til selve undersøgelsen, men alene en pressemeddelelse, der omtaler undersøgelsen på overordnet niveau.

Denne undersøgelse viser at 16 % af de finske husstande har downloadet filer, som er stillet illegalt til rådighed, og at det gennemsnitlige antal illegale downloads for hver af disse husstande er 380 om året. Respondenterne har angivet, at de ville købe ca. 30 % af de illegalt downloadede filer, hvis muligheden for illegal download ikke var til stede. Med ca. 2,5 mio. husstande i Finland giver dette ca. 12,8 mio. downloads af uautoriserede filer om måneden (svarende til ca. 153,6 mio. filer pr. år), hvilket igen omregnet til markedspriser kan opgøres til et tab på ca. 355 mio. € pr. år, fordelt som illustreret nedenfor:

Type	Antal enheder (mio.) illegalt downloadet pr. måned	Årligt tab omsætning fra legalt salg (mio. €)
Musik	7,2	73
Film	3,9	195
Spil	0,7	87
Software	0,9	

Udbredelse af download-tjenester og sammenhæng til køb af musik på fysiske medier, Norge 2008 [8].

En undersøgelse fra Handelshøyskolen BI Norwegian School of Management for perioden maj-november 2008 viser, at der i den voksne befolkning (15 år eller ældre) er relativt flere (22 %), der benytter sig af legale/betalte download-tjenester, end de (17 %), der benytter illegale/ej betalte tjenester. Betragtes aldersgruppen 15-20 år isoleret ses en markant større udbredelse, idet der i denne gruppe er 49 % som angiver at anvende legale tjenester, og 40 %, som angiver at anvende illegale tjenester. De yngste brugere (15-20 år) adskiller sig ved, at brugere af legale tjenester benytter tjenesterne hyppigere end brugere af illegale tjenester (103 gange for legale tjenester mod 54 gange for illegale tjenester), mens forholdet er lige omvendt for befolkningen som helhed (70 gange for legale tjenester mod 86 gange for illegale tjenester).

Undersøgelsen bygger på interviews med et repræsentativt udsnit af den norske befolkning over 15 år og har omfattet 1.901 respondenter.

Modsat den finske undersøgelse ser denne undersøgelse på, hvor mange CD'er respondenterne rent faktisk har købt i perioden og sammenligner for hhv. legal og illegal download personer, der har benyttet downloadtjenester, og personer, der ikke har benyttet sådanne tjenester.

	Legale tjenester		Illegale tjenester	
	Har benyttet legale tjenester	Har ikke benyttet legale tjenester	Har benyttet illegale tjenester	Har ikke benyttet illegale tjenester
Hele befolkningen	3,4	2,8	3,2	2,9
15-20-årige	3,1	2,7	2,6	3,6

Det ses her, at personer, der benytter download-tjenester - såvel legale som illegale - generelt køber flere CD'er end personer, der ikke benytter downloadtjenester. Således fremgår det af oversigten ovenfor, at personer, der benytter legale tjenester køber 3,4 CD'er mens personer, der ikke benytter legale tjenester, køber 2,8 CD'er¹⁴. Ser man på aldersgruppen 15-20 år, gør den samme tendens sig gældende for legale tjenester, mens forholdet er modsat for illegale tjenester (i sidstnævnte gruppe er køb af CD'er højere for gruppen, der ikke benytter sig af downloadtjenester).

Det skal bemærkes, at denne undersøgelse - modsat den finske - kun siger noget om, hvor meget musik brugerne rent faktisk *har* købt, men ikke siger noget om, hvor meget musik, de ville have købt, hvis de ikke havde haft muligheden for illegal download.

Huygen m.fl. [7] - sammenhæng mellem download og køb af værker på fysiske medier

Undersøgelsen "Ups and downs - Economic and cultural effects of file sharing on music, film and games" er foretaget i april 2008 og omfatter et repræsentativt udsnit af den voksne hollandske befolkning (over 15 år) med internetadgang. Undersøgelsen omfatter 1.464 personer, hvoraf 44 % erkendte at have benyttet sig af (ulovlig) fildeling inden for de seneste 12 måneder. Musik var det hyppigst downloadede produkt - 40 % af respondenterne (og dermed ca. 91 % af de, som har foretaget download), har downloadet musik. Tilsvarende havde 13 % af respondenterne (svarende til 30 % af de personer, som havde foretaget download) downloadet film, mens de tilsvarende tal for download af spil var 9 % af respondenterne og 20 % af de, som har foretaget download.

Undersøgelsen har herefter set på, om personer, der downloader værker, køber signifikant flere eller færre værker på fysiske medier.

¹⁴ Det fremgår ikke af oversigten, hvorvidt og i hvilket fald i hvilket omfang der er sammenfald mellem personer, der benytter legale tjenester og personer, der benytter illegale tjenester. Det at en person benytter legale tjenester er altså ikke nødvendigvis udtryk for, at den samme person ikke benytter illegale tjenester og omvendt

	Musik	Film	Spil
Har købt værker på fysiske medier inden for de seneste 12 måneder (ja/nej)	Ingen signifikant forskel	Ingen signifikant forskel	Personer der benytter (ulovlige) fildelings-tjenester er hyppigere købere af spil (61 % i forhold til 57 % for resten af befolkningen).
Indkøbte mængder inden for de seneste 12 måneder (antal enheder) - kun personer, der har købt værker på fysiske medier i perioden	Ingen signifikant forskel	Personer der benytter (ulovlige) fildelingstjenester køber 50 % mere (12,0 film i forhold til 8,0 film for resten af befolkningen)	Personer der benytter (ulovlige) fildelings-tjenester køber 56 % mere (4,2 spil i forhold til 2,7 spil for resten af befolkningen)
Relaterede produkter	Personer der benytter (ulovlige) fildelings-tjenester går oftere til koncerter og køber mere merchandise	Ingen forskel i antal biografbesøg	Ingen forskel i køb af merchandise

Undersøgelsen har endvidere søgt at kortlægge, hvilken pris respondenterne fandt rimelig for et værk (en CD, en film eller et spil), som de i høj grad ønskede at eje ("much-wanted").

Median-prisen (den pris, som 50 % af respondenterne var villige til at betale) var hhv. € 9 for musik og film og € 19 for spil. For at 75 % af respondenterne skulle finde prisen rimelig, skulle priserne sænkes til hhv. € 8 for musik, € 5 for film og € 7 for spil.

Der opstilles herefter en model for beregning af den kortsigtede økonomiske effekt ("welfare effects") af downloading, og med udgangspunkt i denne samt støtte i en række andre undersøgelser, herunder en undersøgelse af Peitz & Waelbroek (2004)¹⁵, som anslår at (ulovlig) fildeling kan forklare op til 20 % af en given, samlet reduktion af salget af musik, estimerer forfatterne den samlede tabte omsætning i Holland til maksimalt € 100 mio. om året, svarende til en reduktion af salget på en enhed for hver 15-20 downloads (5-7 %).

Synovate [25] - Kopiering av opphavsrettslig beskyttet innhold i 2008

Synovate har for Norwaco (Norsk organisation for rettighedshavere og disses organisationer - indgår og administrerer aftaler om sekundær udnyttelse af lyd og levende billeder¹⁶) foretaget en undersøgelse af omfanget af digital kopiering - både legal og illegal - i Norge. Undersøgelsen beskriver alene omfanget af downloadaktiviteter; men da en del af disse foregår via fildelingsnetværk, vil der implicit være et aspekt af upload, om end brugerne i vidt omfang næppe er bekendt med eller opmærksomme på dette.

¹⁵ Undersøgelsen af Peitz og Waelbroek er ikke gennemgået i forbindelse med udarbejdelsen af nærværende rapport - henvisningen er alene medtaget for at oplyse om grundlaget for estimatet i undersøgelsen af van Eijk

¹⁶ www.norwaco.no (12. august 2010)

Undersøgelsen sonderer mere detaljeret mellem forskellige typer af værker¹⁷ end flere af de øvrige undersøgelser, der indgår som grundlag for nærværende rapport, og det er således uklart, om de øvrige rapporter omfatter alle de typer af værker, som er omfattet af undersøgelsen fra Synovate. Ydermere sonder undersøgelsen fra Synovate mellem lovlig og ulovlig kopiering. Denne sondring bygger på opfølgende spørgsmål til de respondenter, som har oplyst at have kopieret materiale, hvorfor validiteten bør ses med de forbehold som omtales ovenfor under afsnit 3 om mørketal.

Samlet set estimeres det, at antallet af kopier er øget fra 51,2 mio. om ugen i 2007 til 53,2 mio. om ugen i 2008. Generelt er antallet af kopier steget, bortset fra "andre lydproduktioner", som angiveligt er faldet fra 4,7 mio. kopier pr. uge i 2007 til ca. 0,4 mio. kopier pr. uge i 2008. Samtidig er der sket en forskydning mellem lovlig og ulovlig kopiering, således at antallet af lovlige kopier er øget med ca. 4,1 mio. kopier pr. uge fra 19,4 mio. til 23,5 mio., mens antallet af ulovlige kopier er faldet ca. 2,1 mio. kopier pr. uge fra 31,8 mio. til 29,7 mio (Synovate [25], side 13).

Ser man isoleret på musik, som er den type af værker, som relativt flest af respondenterne (25 % i 2008) har kopieret, og hvor volumen (antal kopierede værker pr. person) er størst (50 værker pr. person i 2008), er andelen af respondenter, der har kopieret musik faldet fra 32 % i 2005 til 25 % i 2008, og samtidig er forholdet mellem lovlig og ulovlig kopiering ændret fra 39 % lovlig og 61 % ulovlig kopiering i 2005 til 45 % lovlig og 55 % ulovlig i 2008. Til gengæld er antallet af kopierede filer pr. person pr. uge øget fra 38,4 filer i 2005 til 49,8 filer i 2008. Ekstrapoleres disse tal til den samlede norske befolkning, svarer dette til 22,4 mio. ulovligt kopierede filer pr. uge og 18,6 mio. lovligt kopierede filer pr. uge (Synovate [25], side 16).

BASCAP - TERA Consultants - Building a digital economy 2010 [26]

TERA Consultants har på vegne af "The International Chamber of Commerce's BASCAP initiative" gennemført en undersøgelse af omfanget af piratkopiering i UK, Frankrig, Tyskland, Italien og Spanien som de største økonomier i EU og har ekstrapoleret resultaterne til det samlede EU27 (27 medlemslande). Undersøgelsen bygger på statistisk materiale stillet til rådighed af de enkelte medlemslande, EU-kommissionen eller WIPO. Derudover bygger undersøgelsen på nationale undersøgelser af omfanget af digital piratkopiering for de fem største markeder i EU, jf. ovenstående. For lande, hvor digital underholdning endnu kun er udbredt i begrænset omfang er endvidere inddraget tal for fysisk piratkopiering.

Undersøgelsen beregner hvor stor en del af BNP, der skabes af "den kreative sektor", som omfatter både de dele af branchen, der påvirkes direkte (såsom musikproducenter), og "supporting industries" (såsom producenter af udstyr - tv, radio, CD-afspillere mv.), og med udgangspunkt i en undersøgelse af omfanget af piratkopiering samt en estimeret "substitutionsfaktor", der er udtryk for, hvor meget det legale salg påvirkes af piratkopiering, opgøres det samlede tab som andel af BNP.

Det fremgår af undersøgelsen, at den kreative industri totalt set står for 6,9 % af BNP i EU27, svarende til € 862 mia. i 2008 og 6,5 % af beskæftigelsen, svarende til 14,4 mio. jobs.

Undersøgelsen anslår en samlet tabt detailomsætning i EU 27 i 2008 på € 9.881 mio. og et tab af 186.400 jobs som følge af piratkopiering. Undersøgelsen omfatter såvel "audiovisuelle produkter" (musik og film) som software.

Derudover opstilles to scenarier for fremskrivning af omfanget af piratkopiering og dermed de økonomiske konsekvenser heraf.

---

¹⁷ Undersøgelsen omfatter - og sonderer mellem - musik, lydbøger/hørspil, radioprogrammer, andre lydproduktioner, musikvideoer, film, tv-serier, nyheder og sport, dokumentar- og informationsprogrammer, underholdningsprogrammer samt andre lyd- og billedproduktioner

Den ene fremskrivning baseres på en fremskrivning af omfanget af fildeling og estimerer et samlet omsætningstab på € 30 mia. og 610.000 arbejdspladser i 2015, mens den anden fremskrivning baseres på en fremskrivning af IP trafikken og når frem til et samlet omsætningstab på € 55 mia. og 1,2 mio. jobs i 2015. Forfatterne beskriver de to scenarier som hhv. "lower limit" og "upper limit".

Delkonklusion

Som beskrevet i afsnit 3 ovenfor er det behæftet med betydelige udfordringer at opgøre de økonomiske konsekvenser af piratkopiering. Dels er der uenighed om, hvorvidt piratkopiering overhovedet påvirker salget af musik positivt eller negativt, og dels er der usikkerhed om, hvor stor en del af udviklingen i musiksalg, der kan tilskrives piratkopiering.

Vi har omtalt to undersøgelser af udviklingen i musikbranchen. Den ene undersøgelse - en dansk undersøgelse Singla & Lorenzen [23] - er branchemæssigt på så aggregere niveau, at det ikke er muligt at skelne musiks salg fra omsætning på koncerter mv., hvilket kan være problematisk, da andre undersøgelser netop har peget på, at reduktionen i musiks salg er helt eller delvist opvejes af mersalg i forbindelse med koncerter mv. - altså et ændret forbrugsmønster. Dette bekræftes af den anden - en svensk - undersøgelse Johansson & Larsson [13], som konkluderer, at den samlede omsætning i musikbranchen er steget i perioden 2000 - 2008, men at fordelingen af indtægter mellem hhv. musiks salg, koncerter og royalties er ændret.

IFPI [10] oplyser - med udgangspunkt i branchens egne omsætningstal, at omsætningen i branchen globalt er faldet med 30 % i perioden 2004 - 2009.

Disse tre opgørelser beskæftiger sig med den overordnede økonomiske udvikling i branchen og angiver ikke, i hvilket omfang forandringerne kan antages at skyldes brug af ulovlige fildelingstjenester eller andre former for piratkopiering.

Af de fem øvrige undersøgelser, der er beskrevet, har de tre - LYHTY [4], Huygen m.fl. [7] og Handelshøyskolen BI Norwegian School of Management [8] - det til fælles, at de søger at kortlægge, hvorvidt brugen af ulovlig fildeling/piratkopiering har indflydelse på forbrugernes købsadfærd, samt om dette kan give grundlag for en kvantificering af piratkopieringens effekt på omsætningen i musikbranchen. Derudover er der en undersøgelse Synovate [25], der fokuserer isoleret på antallet af kopier og kopieringer, mens den sidste undersøgelse BASCAP [26] estimerer de økonomiske konsekvenser af piratkopiering i EU27 ud fra tal for fem store EU-lande (UK, Tyskland, Frankrig, Italien og Spanien).

Vi har beskrevet hhv. en finsk (LYHTY [4]) og en hollandsk (Huygen m.fl. [7]) undersøgelse, som begge er baseret på repræsentative udsnit af befolkningerne i de to lande. Ifølge disse undersøgelser kan tabet opgøres til ca. 355 mio. € om året i Finland og ca. 100 mio. € om året i Holland. Den finske undersøgelse er baseret på meget direkte spørgsmål om respondenternes forbrug af hhv. lovlige og ulovlige fildelingstjenester samt deres køb af underholdning på fysiske medier, mens den hollandske undersøgelse i højere grad bygger på beregninger, der tager hensyn til en række andre undersøgelser samt en undersøgelse af priselasticiteten for musik, film og computerspil.

En undersøgelse fra Handelshøyskolen i Oslo [8] viser, at personer, der downloader musik fra internettet - såvel lovligt som ulovligt, generelt også har et større forbrug af lovligt købt musik på fysiske medier (plade eller CD). Eneste undtagelse fra denne tendens er unge (15-20-årige) brugere af ulovlige fildelingstjenester, som køber færre CD'er end de personer i samme aldersgruppe, der ikke benytter sig af ulovlig fildeling.

En anden undersøgelse fra Norge (Synovate [25]) foretager en detaljeret opgørelse af omfanget af kopiering fordelt på forskellige værkstyper og konkluderer overordnet, at antallet af kopier er steget gennem de seneste år, men at der samtidig er sket en forskydning mod flere lovlige kopier, og at ulovlige kopier således udgør en mindre andel af den samlede mængde af kopier.

Endelig estimeres i undersøgelsen der er udarbejdet for BASCAP [26], at piratkopiering i 2008 førte til et tab i detailomsætning på € 9,9 mia. samt tab af godt 186.000 jobs i de 27 EU-lande.

7. Forbrugeradfærd og motiver herfor

Om end der er divergerende opfattelser af, hvilke konsekvenser piratkopiering/ulovlig fildeling har for musikbranchen, og hvordan disse overhovedet skal måles, forekommer det med udgangspunkt i afsnit 5 og 6 ovenfor rimeligt at antage, at piratkopiering har konsekvenser for det almindelige musiksalg, men at der ikke er tale om en 1:1 relation, således at hver downloadet sang medfører et tilsvarende tabt salg.

Enkelte undersøgelser har beskæftiget sig med forbrugernes motiver for at benytte sig af sådanne tjenester, og en forståelse heraf forekommer at være væsentlig for at kunne forholde sig til, hvordan problemet eventuelt kan afhjælpes.

Vi har i de følgende afsnit sammenfattet hovedtrækkene fra de undersøgelser, der beskæftiger sig med baggrunden for forbrugernes adfærd.

Nem adgang til materiale

CIBER [3] anfører som en væsentlig årsag, at *"Der er et stort udvalg af muligheder for at hente musik, film og software mv. via internettet, og forbrugerne har svært ved at gennemskue, hvilke sites der bygger på legale modeller, og hvilke der ikke gør."* CIBER kombinerer dette med en teori betegnet "neutraliseringsteorien", som beskæftiger sig med de rationaler, forbrugerne anvender som argument for, at den måske ikke lovlige aktivitet alligevel er acceptabel. Dette omfatter rationaler som:

- Benægtelse af ansvar - forhold som af forbrugeren opleves som værende uden for egen kontrol ("jeg havde et presserende behov for det pågældende stykke software")
- Benægtelse af at der er en forbrydelse og et offer - der er ingen, der lider tab ved handlingen fordi kopieringen som sådan ikke fratager andre deres kopi.
- Fordømmelse af de fordømmende - en antagelse om, at de som fordømmer piratkopiering nok selv er involveret i illegale aktiviteter, og at de kan rammes ved at trodse deres fordømmelse af piratkopiering, samt at dette er rimeligt.
- Piratkopiering nødvendigt for at tilgodese "et højere formål" - forbrugeren ser sit formål med at downloade som så "anerkendelsesværdigt", at det berettiger en måske ikke lovlige handling

CIBER anfører endvidere, at *"det aldrig har været lettere at bryde loven"*, hvilket umiddelbart synes at hænge tæt sammen med ovenstående, og måske med nogen ret burde formuleres at *"det aldrig har været lettere (at komme til) at bryde loven, da forbrugerne jo netop angiver, at de kan have svært ved at gennemskue lovligheden af forskellige tjeneres forretningsmodeller.*

Sidstnævnte problemstilling hænger så igen sammen med to andre forhold, der fremhæves af CIBER - manglende retningslinjer for god adfærd i den virtuelle verden samt det forhold, at de tiltag, der hidtil er gennemført inden for uddannelse og oplysning på området, endnu ikke er slået igennem.

Betydningen af den nemme adgang til materialet omtales også i Music:)ally [17], se eksempelvis side 5 *"iTunes fo me is much easier to use..."*. Det skal bemærkes at sammenligningen her var mellem flere legale værktøjer. I samme forbindelse nævnes behovet for at opleve tjenesten som "sikker" (virusfri), hvilket taler for brug af større, anerkendte sites og dermed næppe er relevant i forhold til deciderede piratsites.

Forbrugernes opfattelse af ejendomsret og værkers værdi i den virtuelle verden

En anden væsentlig årsag, som omtales i CIBER [3] er opfattelsen af ejendomsret i den virtuelle verden. Det forhold, at et i juridisk forstand beskyttet værk er gjort "frit" tilgængeligt på internettet (uanset at der allerede derved kan være sket en krænkelse af ophavsretten¹⁸), giver tilsyneladende den typiske forbruger indtryk af, at man ikke krænker nogens ret ved at tage en kopi.

Rationalet synes at være, at der ikke er noget tab for nogen ved at man tager en kopi - man fjerner ikke den oprindelige version, og den oprindelige version forringes ikke ved, at der tages en kopi. Da der således ikke er noget offer, kan der ikke være tale om en forbrydelse. Denne opfattelse hænger tilsyneladende tæt sammen med "neutraliseringsteoriens" (se nærmere om denne ovenfor i afsnittet "Nem adgang til materiale") benægtelse af at der er et offer og en forbrydelse.

Det fremgår endvidere af Music:)ally [17] side 7, at forbrugerne opfatter CD'er (musik på fysiske medier) som repræsenterende en anden (højere) værdi end den samme musik i rent elektronisk form - oplevelsen af den fysiske vare har en værdi. Respondenter i undersøgelsen peger dels på risikoen for, at en elektronisk kopi går tabt, samt det besvær der i så fald vil være forbundet med at skaffe en ny kopi, hvilket ikke synes at være et relevant problem hvis man er i besiddelse af en fysisk "manifestation" i form af f.eks. en CD "som bare er der", og dels på et følelsesmæssigt aspekt ved at have et fysisk produkt. Rent elektroniske kopier opfattes altså som havende ringere værdi, hvilket kan være en medvirkende årsag til, at forbrugerne ikke mener at krænke nogens ret ved at bringe sig i besiddelse af elektroniske kopier uden at betale for disse.

Begrænset opdagelses- og strafisiko

Music:)ally [17] har undersøgt forbrugeres holdning til risikoen for at blive opdaget og straffet for brug af ulovlig fildeling. Det er i den forbindelse konstateret (side 12-13):

- at risikoen for at blive opdaget (og straffet) anses for meget begrænset
- at "alle gør det", hvorfor den enkelte ikke oplever det som problematisk. Da de fleste samtidig kender mange, der benytter sig af ulovlig fildeling, men ingen, der er blevet opdaget (og straffet), anses det for risikofrit
- at de "almindelige brugere" anser dem, der stiller tjenesterne til rådighed for "de virkelige forbrydere", og deres retsopfattelse tilsiger derfor, at det ikke bør være den almindelige bruger, der bør forfølges og straffes
- at en øget opdagelsesrisiko og større bøder og/eller erstatningskrav ville kunne afholde en del fra ulovlig kopiering.

Økonomi

Økonomisk teori bygger ofte på forudsætningen om *den rationelle forbruger*, se eksempelvis Hardwick, Khan & Langmead¹⁹, 1986, side 61 [9]. Tager vi i overensstemmelse hermed udgangspunkt i, at forbrugere handler rationelt, og således vil søge at erhverve et givent gode så billigt som muligt, er det nærliggende at antage, at netop det økonomiske perspektiv har en vis betydning. Ud fra den betragtning må piratkopiering betragtes som en særdeles "attraktiv" løsning, da dette er omkostningsfrit bortset fra omkostninger til strøm, hardware, osv.

---

¹⁸ Værket kan være gjort tilgængeligt på legal vis, eksempelvis ved at rettighedshaveren selv har valgt at gøre værket tilgængeligt. Det vil imidlertid være vanskeligt for forbrugerne at afgøre, om dette er tilfældet, og derudover kræver det formentlig en indsigt i immaterialretlige forhold, der ligger over gennemsnittet, for overhovedet at vide at denne sondring i forbindelse med tilgængeliggørelsen er relevant

¹⁹ Lærebog anvendt i faget Nationaløkonomi ved visse uddannelser ved CBS Handelshøjskolen i København

Music:)ally [17] citerer således også flere for at netop økonomien er drivende - for en dels vedkommende peges på manglende økonomiske ressourcer som årsag til piratkopiering, se eksempelvis siderne 7 og 9. Endvidere påpeger Music:)ally [17] side 8 det praktiske problem, at unge under 18 ikke har kreditkort og således ikke har mulighed for på egen hånd at købe musik via lovlige sites, hvor der opkræves betaling.

Man kan i den forbindelse overveje, om der er en kobling til konstateringen af, at 15-20-årige, som benytter ulovlige fildelingstjenester, har et lavere forbrug af betalt musik end både deres ældre medborgere (uanset om disse benytter sig af fildelingstjenester og hvorvidt disse i givet fald er lovlige eller ej) og deres jævnaldrende, som - hvis de benytter fildelingstjenester - benytter lovlige tjenester, se ovenfor afsnit 6 samt Handelshøyskolen BI Norwegian School of Management [8]. Det kunne antages, at de 15-20-årige, der benytter sig af ulovlige tjenester netop gør det, fordi de ikke har økonomiske ressourcer til at købe musikken på legal vis. Dette støttes af Huygen, m.fl. [7], side 3, hvor det anføres, at der ikke er en 1:1 relation mellem download og musikkøb, og at mange personer, der downloader (gratis) musik ikke ville købe den samme mængde musik på legal vis, hvis gratis download ikke var muligt, da de ikke har den nødvendige købekraft²⁰.

Delkonklusion

Vi har ovenfor beskrevet fire principielt forskellige årsager til at forbrugere benytter sig af gratis (illegale) kopier.

Det synes at være en væsentlig årsag, at mange forbrugere reelt ikke forstår, hvornår de benytter hhv. en lovlig eller en ulovlig tjeneste, og da opdagelses- og strafrikskoen samtidig anses for begrænset, gør de sig som udgangspunkt ikke store bekymringer om, hvorvidt en given tjeneste er lovlig eller ej.

Derudover anføres økonomi - eller måske mere præcist manglen på økonomisk råderum - at være en årsag. Rent logisk kan det økonomiske argument dog ikke stå alene, men må kombineres med forbrugernes moralopfattelse og forståelse af et begreb som ejendomsret. Det er i den forbindelse interessant at bemærke, at fysiske varer (CD'er) almindeligvis anses for at repræsentere en større værdi end en elektronisk kopi, hvilket er medvirkende til, at flere ikke anser det for et problem at erhverve en illegal elektronisk kopi - modsat tilfældet ved tyveri af en CD, er der efter manges opfattelse ikke nogen, der lider noget tab ved, at den enkelte tiltager sig en kopi af et elektronisk og "frit tilgængeligt" værk, og dermed kan der ikke være tale om en forbrydelse.

---

²⁰ "In music industry, one track downloaded does not imply one less track sold. Many music sharers would not buy as many CDs at today's prices if downloading were no longer possible, either because they cannot afford it or because they have other budgetary priorities; they lack purchasing power."

Bilag 1 - Kildeoversigt

Ref.	Forfatter og titel	Beskrivelse
[1]	Arthur, Charles: "Filesharing isn't music's biggest foe", Guardian.co.uk, 11. juni 2009	Debatindlæg i "The Guardian".
[2]	Aspiro Music, pressemeddelelse, 17. august 2010	Omtale af en undersøgelse foretaget af Norstat for Aspiro Music. Vi har alene haft adgang til pressemeddelelsen, som ikke har et indhold, der giver grundlag for at vurdere undersøgelsens metode og validitet. Det har ikke været muligt at få adgang til selve undersøgelsen.
[3]	CIBER at University College London: "Copycats? - Digital Consumers in the Online Age", 2009	Bygger på en analyse af eksisterende undersøgelser. Forfatterne har identificeret 400 eksisterende kilder og vurderet kvaliteten af disse og har inddelt dem i fire grupper, således at kilder der anses for at bygge på velbeskrevne og ansete metoder og have en høj grad af validitet er tillagt størst vægt, mens kilder, der har karakter af i højere grad at være partsindlæg, meningstilkendegivelser, kommerciel research eller forbrugerundersøgelser end akademisk (uafhængig) research er tillagt mindre vægt. Rapportens udsagn og konklusioner er "klassificeret" ud fra forfatterens vurdering af, hvor sikre de enkelte udsagn og konklusioner vurderes at være. Det skal bemærkes, at Goldacre [6]. Konkret er Goldacres kritik dog primært rettet mod kvantificeringerne, der indgår i rapportens overordnede konklusion, herunder at disse bygger på opgørelser foretaget af de berørte brancher, mens der ikke er direkte kritik af rapportens beskrivelser af overordnede trends, tendenser og årsager.
[4]	Copyright Barometer Survey, LYHTY, 2010	Baseret på interviews foretaget i perioden december 2009 - marts 2010 med en repræsentativ stikprøve på 3.007 personer i alderen 15-79 år. Vi har ikke gennemgået selve undersøgelsen, men alene en pressemeddelelse, der omtaler undersøgelsen på overordnet niveau.
[5]	Danmarks Statistik: Statistikbanken (www.statistikbanken.dk)	-
[6]	Goldacre, Ben: "Illegal downloads and dodgy figures", kommentar i Guardian.co.uk, 5. juni 2009	Debatindlæg i "The Guardian".
[7]	Huygen, Annelies; Eijk, Nico van; Poort, Joost & Rutten, Paul m.fl.: "Ups and downs - Economic and cultural effects of file sharing on music, film and games", 2009	En hollandsk rapport udarbejdet for en række hollandske ministerier - Ministry of Education, Culture and Science, the Ministry of Economic Affairs and the Ministry of Justice. Arbejdet er udført af et konsortium bestående af TNO (en virksomhed, der beskæftiger sig med udarbejdelse af analyser), SEO Economic Research (en virksomhed som udfører uafhængig research for såvel den offentlige som den private sektor) og IViR (Institut for Informationsret ved Universitetet i

Ref.	Forfatter og titel	Beskrivelse
		Amsterdam). Rapporten omfatter dels analyser baseret på eksterne kilder, og dels en undersøgelse omfattende en repræsentativ stikprøve på 1.500 hollandske internetbrugere. Rapporten forekommer veldokumenteret og velunderbygget.
[8]	Handelshøyskolen BI Norwegian School of Management, 2008	Undersøgelsen bygger på interviews med et repræsentativt udsnit af den norske befolkning over 15 år og har omfattet 1.901 respondenter.
[9]	Hardwick, Philip; Khan, Bahadur & Langmead, John: "An introduction to modern economics, Longman Group UK Limited, 1986	Lærebog anvendt i faget Nationaløkonomi ved visse uddannelser ved CBS Handelshøjskolen i København
[10]	IFPI: "IFPI Digital Music Report 2010", 2010	Det fremgår ikke eksplicit hvordan tallene i denne rapport er opgjort; men da IFPI er interesseorganisation for musikindustrien er det nærliggende at antage, at der er tale om branchens egne opgørelser.
[11]	Institut for Fremtidsforskning: "All dressed up - but nowhere to go", Gyldendal, 2007	Institut for Fremtidsforskning beskriver aktuelle samfundsmæssige tendenser som grundlag for identification af megatrends.
[12]	Ipsos MediaCT: "Digital Music Survey", 2009	Undersøgelse gennemført i oktober 2009 som online interviews. Respondenterne udgjorde et repræsentativt udsnit af britiske online forbrugere i alderen 16-50 år.
[13]	Johansson, Daniel & Larsson, Markus: "The Swedish Music Industry in Graphs; Economic Development Report 2000 - 2008", 2009	Undersøgelsen er udarbejdet af to forskere ved det svenske "Royal Institute of Technology" (KTH) og bygger på tal fra en række interesseorganisationer og virksomheder indenfor musikindustrien. Det anføres, at data er "justeret" for at korrigere for tal, der indgår i mere end en af de anvendte opgørelser.
[14]	Liebowitz, Stan: "Pitfalls in Measuring the Impact of File-Sharing", 2004	Dokumentet er udarbejdet til brug for en CESifo ²¹ konference i 2004. Dokumentet bygger på eksisterende kilder (herunder en del af Liebowitz' egne tidligere artikler) og tager afsæt i en beskrivelse af eksisterende teorier. Det fremgår direkte af dokumentet, at Liebowitz forholder sig kritisk til sine kilder, og dokumentet forekommer generelt velargumenteret og velunderbygget.
[15]	Liebowitz, Stan: "Testing File-Sharing's Impact by Examining Record Sales in Cities", 2006	Dokumentet har ligesom [14] karakter af at være udarbejdet i forbindelse med (forskningsarbejde) på universitetsniveau. Dokumentet bygger i vidt omfang på analyser af eksisterende kilder og fremstår velunderbygget med tydelige kildehenvisninger.
[16]	Liebowitz, Stan: "How reliable is the Oberholzer-Gee and Strumpf paper on File-Sharing?", 2007	Dokumentet er en kritik af [19] og gennemgår således beregninger og konklusioner i [19] med henvisning til officiel (almindeligt tilgængelig) statistik og almindeligt anerkendte statistiske metoder.

²¹ CESifo består af Center for Economic Studies ved Ludwig-Maximilians-Universitetet i München (CES), Information und Forschung (ifo) Institute for Economic Research, ligeledes ved Ludwig-Maximilians-Universitetet i München, og Münchener Gesellschaft zur Förderung der Wirtschaftswissenschaften - CESifo GmbH, og er således funderet i det økonomisk videnskabelige miljø i München. Derudover er CESifo kernen i et netværk af forskere, der har været gæsteforskere ved CES.

Ref.	Forfatter og titel	Beskrivelse
[17]	Music:)ally: "Digital Music Attitudes and behaviour report for UK Music", Summer 2009	<p>Undersøgelsen er gennemført for UK Music og har omfattet 4 fokusgrupper bestående af unge i alderen 14-24 år. Udvælgelsen af deltagere til disse fokusgrupper er sket med henblik på at sikre, at deltagerne hverken var udprægede "musikpirater" eller udpræget regelrette i den forstand, at de aldrig kunne finde på at involvere sig i piratkopiering. Dette er søgt sikret ved at basere udvælgelsen på kandidaternes besvarelse af en række spørgsmål om holdninger. Grupperne er udvalgt blandt unge i hhv. London og Manchester og har for hver lokation omfattet en gruppe af 14-18-årige og en gruppe af 19-24-årige.</p> <p>Undersøgelsen er ifølge det oplyste gennemført i overensstemmelse med "best practice" for sådanne undersøgelser som defineret af TLQ/Music Ally and The Market Research Society.</p>
[18]	Nwogugu, Michael: "The Economics of Digital Content and Illegal Online FileSharing"	<p>Dokumentet er en analyse af visse juridiske, økonomiske og politiske forhold, der følger af ulovlig fildeling. Dokumentet beskriver som grundlag for sin analyse forskellige forhold baseret på eksterne kilder (eksterne statistikker, domsudskrifter, mv.) og forekommer således relativt velunderbygget.</p>
[19]	Oberholzer-Gee, Felix and Strumpf, Koleman: "The effect of File Sharing on Record Sales - An Empirical Analysis", 2004	<p>Rapporten bygger på forfatternes egne empiriske undersøgelser, som tager udgangspunkt i en analyse af data indsamlet over en 17 uger lang periode fra 8. september til 31. december 2002 fra to servere i P2P-netværket "OpenNap", omfattende 260.889 downloads af lydfiler i den sidste tredjedel af 2002, hvilket angiveligt svarer til 0,01 % af det globale antal af downloads af lydfiler i denne periode, sammenholdt med bl.a. pladesalget i USA i 2. halvår 2002.</p> <p>Undersøgelsen kritiseres af Liebowitz [16]. I sin gennemgang af undersøgelsen konstaterer Liebowitz bl.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • at undersøgelsen bygger på data, der ikke er tilgængelige for andre, og dermed ikke kan efterprøves, hvilket findes kritisabelt, og • at visse statistiske sammenhæng omtalt i undersøgelsen enten er fejlagtige eller bygger på datagrundlag, der enten ikke kan verificeres eller ser ud til at være taget ud af en sammenhæng <p>Samlet set afviser Liebowitz således resultaterne af Oberholzer-Gee & Strumpf, og afvisningen underbygges med klare henvisninger til kilder og statistikker, som således kan objektivt verificeres, hvilket som nævnt ifølge Liebowitz [16] ikke er tilfældet for datagrundlaget, der er anvendt af Oberholzer-Gee og Strumpf.</p>

Ref.	Forfatter og titel	Beskrivelse
[20]	Oberholzer-Gee, Felix and Strumpf, Koleman: "File-Sharing and Copyright - Working Paper 09-132", 2009	Rapporten bygger primært på eksterne kilder så som statistikker, og rapportens objektive fakta synes generelt velunderbygget.
[21]	Oberholzer-Gee, Felix and Strumpf, Koleman: "File-Sharing and", 2010	Artikel hvor forfatterne i store træk viderefører argumentationen fra kilderne [19] og [20], herunder at det primære mål med ophavsretlig beskyttelse er at sikre incitement til udvikling af nye værker. Kilden er alene fundet relevant at medtage, fordi forfatterne tydeligt anerkender, at et betydeligt antal undersøgelser indikerer, at piratkopiering kan forklare op til 20 % af omsætningsfaldet i musikbranchen.
[22]	OECD, The Economic Impact of Counterfeiting, 1998	Beskrivende rapport - citeres i nærværende dokument alene for dens henvisning til, at de økonomiske konsekvenser af piratkopiering ikke kun omfatter de direkte økonomiske konsekvenser, men også har afledte konsekvenser.
[23]	Singla, Kunal & Lorenzen, Mark: Bilagsmateriale fra "Ophavsret I den Danske Oplevelsesøkonomi, Tal og Tendenser", Imagine & Copenhagen Business School, 2009	Rapporten er en præsentation af talmateriale fra Danmarks Statistik.
[24]	Svenska Förläggareföreningen: "Ljudböcker och e-böcker på the Pirate Bay", 2008	undersøgt forekomsten af svenske lydbøger på "The Pirate Bay" og sammenholdt disse med Svensk Boghandels bestseller-liste. Undersøgelsen af forekomst på The Pirate Bay" er foretaget ved egne scanninger af det pågældende site.
[25]	Synovate for Norwaco: "Kopiering av ophavsrettslig beskyttet innhold I 2008", 2009	Undersøgelse foretaget for Norwaco (Norsk organisation for rettighedshavere og disses organisationer - indgår og administrerer aftaler om sekundær udnyttelse af lyd og levende billeder ²²). Undersøgelsen omfatter såvel lovlig som ulovlig digital kopiering og bygger på 2.190 interviews foretaget i perioden marts til december 2008. Respondenterne angives at udgøre en repræsentativ stikprøve med hensyn til køn, alder og geografi. Undersøgelsen er en gentagelse af tilsvarende årlige undersøgelser foretaget i perioden 2005-2007, dog med den ændring, at undersøgelsen i 2008 er gennemført over en periode på 10 måneder, hvor den i tidligere år er gennemført over en 3 ugers periode (ugerne 45-47). Denne ændring af metoden er foretaget dels for at minimere usikkerheden i relation til sæsonudsving, og dels for at kunne inddrage en større population og dermed yderligere øge undersøgelsens statistiske sikkerhed.
[26]	TERA Consultants for BASCAP: "Building a digital economy: The importance of saving jobs in the EU's creative industries", 2010.	TERA Consultants har på vegne af "The International Chamber of Commerce's BASCAP initiative" gennemført en undersøgelse af omfanget af piratkopiering i UK, Frankrig, Tyskland, Italien og

²² www.norwaco.no (12. august 2010)

Ref.	Forfatter og titel	Beskrivelse
		<p>Spanien som de største økonomier i EU og har ekstrapoleret resultaterne til det samlede EU27 (27 medlemslande). Undersøgelsen bygger på statistisk materiale stillet til rådighed af de enkelte medlemslande, EU-kommissionen eller WIPO. Derudover bygger undersøgelsen på nationale undersøgelser af omfanget af digital piratkopiering for de fem største markeder i EU, jf. ovenstående. For lande, hvor digital underholdning endnu kun er udbredt i begrænset omfang er endvidere inddraget tal for fysisk piratkopiering.</p>
[27]	YouGov: Film-undersøgelse for YouSee, 2009	<p>Spørgeskemaundersøgelse udført af YouGov for YouSee og omfattende ca. 1.400 respondenter. Det fremgår ikke specifikt, hvordan respondenterne er udvalgt.</p>

Bilag 2 - Udviklingen i udvalgte brancher i Danmark 1999-2006

	1999	2001	2003	2005	2006
Musik, teater og opera					
Antal ansatte	4.813	7.513	7.270	8.275	8.297
Ændring i antal		2.700	-243	1.005	22
Ændring i procent		56,10 %	-3,23 %	13,82 %	0,27 %
Ændring i procent pr. år		24,94 %	-1,63 %	6,69 %	0,27 %
Antal ansatte i årsværk	3.131	4.303	4.255	4.606	4.440
Ændring i antal		1.172	-48	351	-166
Ændring i procent		37,43 %	-1,12 %	8,25 %	-3,60 %
Ændring i procent pr. år		17,23 %	-0,56 %	4,04 %	-3,60 %
Årsværk pr. ansat	0,6505	0,5727	0,5853	0,5566	0,5351
Omsætning (TDKK)	1.915.032	2.407.731	3.177.604	3.517.654	3.062.005
Ændring i omsætning (TDKK)		492.699	769.873	340.050	-455.649
Ændring i omsætning i procent		25,73 %	31,98 %	10,70 %	-12,95 %
Ændring i omsætning i procent pr. år		12,13 %	14,88 %	5,21 %	-12,95 %
Film og video					
Antal ansatte	4.660	5.778	6.392	6.834	7.063
Ændring i antal		1.118	614	442	229
Ændring i procent		23,99 %	10,63 %	6,91 %	3,35 %
Ændring i procent pr. år		11,35 %	5,18 %	3,40 %	3,35 %
Antal ansatte i årsværk	2.130	2.613	2.905	3.239	3.338
Ændring i antal		483	292	334	99
Ændring i procent		22,68 %	11,17 %	11,50 %	3,06 %
Ændring i procent pr. år		10,76 %	5,44 %	5,59 %	3,06 %
Årsværk pr. ansat	0,4571	0,4522	0,4545	0,4740	0,4726
Omsætning (TDKK)	3.437.801	4.336.496	4.470.578	5.297.978	5.873.979
Ændring i omsætning (TDKK)		898.695	134.082	827.400	576.001
Ændring i omsætning i procent		26,14 %	3,09 %	18,51 %	10,87 %
Ændring i omsætning i procent pr. år		12,31 %	1,53 %	8,86 %	10,87 %
Software og databaser					
Antal ansatte	5.677	5.684	9.520	11.148	15.183
Ændring i antal		7	3.836	1.628	4.035
Ændring i procent		0,12 %	67,49 %	17,10 %	36,19 %
Ændring i procent pr. år		0,06 %	29,42 %	8,21 %	36,19 %
Antal ansatte i årsværk	4.804	4.641	8.278	9.707	12.961
Ændring i antal		-163	3.637	1.429	3.254
Ændring i procent		-3,39 %	78,37 %	17,26 %	33,52 %
Ændring i procent pr. år		-1,71 %	33,55 %	8,29 %	33,52 %
Årsværk pr. ansat	0,8462	0,8165	0,8695	0,8707	0,8537
Omsætning (TDKK)	6.149.795	5.540.860	12.009.424	15.102.700	22.221.394
Ændring i omsætning (TDKK)		-608.935	6.468.564	3.093.276	7.118.694
Ændring i omsætning i procent		-9,90 %	116,74 %	25,76 %	47,14 %
Ændring i omsætning i procent pr. år		-5,08 %	47,22 %	12,14 %	47,14 %

Kilde: Singla & Lorenzen, 2009 samt egne beregninger

Bilag 3 - Kommissorium

Kommissorium for empirisk beskrivelse af omfanget af digital piratkopiering på internettet

5. maj 2010

Baggrund

Kulturministeren nedsatte i december 2009 et udvalg på vegne af regeringen. Udvalget har til opgave at overveje initiativer og beskrive konkrete modeller, som kan bidrage til en styrket håndhævelse af ophavsrettigheder på internettet, samt undersøge mulighederne for at skabe bedre grobund for udviklingen af eksisterende og nye lovlige tjenester, som udbyder kreativt indhold på internettet

Udvalget er sammensat af en bred kreds af relevante aktører og består af repræsentanter for: Kulturministeriet, Justitsministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Advokatsamfundet, Forbrugerrådet, Samrådet for ophavsret, IFPI, Forlæggerforeningen, Producentforeningen, Telekommunikationsindustrien, IT-Branchen, DI-ITEK, Musikzonen.

Udvalget forventer at afslutte arbejdet i september 2010.

Nedsættelsen af udvalget skete på baggrund af regeringsgrundlaget fra 2007, hvoraf det fremgår, at regeringen ønsker at styrke indsatsen mod piratkopiering.

Der sker en omfattende ulovlig udnyttelse/piratkopiering af ophavsretligt beskyttet materiale på internettet og det fremgår bl.a. af OECD's rapport om piratkopiering af digitalt indhold fra foråret 2009, at problemet er stigende. Der findes imidlertid ikke nogen egentlig klarlæggelse af problemets omfang. En sådan klarlæggelse vanskeliggøres af, at det er svært at finde troværdigt materiale, da der er tale om ulovlige aktiviteter, der ikke registreres systematisk nogen steder.

Internettets struktur gør det nemt at dele musik og film med andre i en kvalitet, der svarer til originalen. Piratkopiering på internettet er skadeligt for både forbrugere, kunstnere, erhvervsliv og samfundet generelt. Piratkopiering mindsker incitamentet til at udvikle ny kunst og kultur. Dette er især et problem i videnssamfundet, hvor vi skal leve af udviklingen af viden, herunder kreativ viden.

Opgaven

Der eksisterer en bred vifte af danske og internationale undersøgelser og analyser som alle beskæftiger sig med ulovlig fildeling på internettet. Disse eksisterende undersøgelser og analyser anvender forskellige metoder og belyser forskellige hjørner af den overordnede problemstilling.

Derfor vil opgaven være:

- at udfærdige en samlet beskrivelse af problemets omfang baseret på eksisterende undersøgelser og analyser.

Kulturministeriet har allerede indhentet en del materiale dels via egen research dels via input fra udvalgets medlemmer. Desuden har Kulturministeriet gennemført en undersøgelse blandt relevante udenlandske myndigheder, hvor myndighederne er blevet bedt om at komme med information om nationale undersøgelser om problemets omfang.

En oversigt over det indsamlede materiale findes i vedlagte bilag²³. Det indsamlede materiale skal danne grundlag for opgaven, suppleret med andet materiale, som den opgaveudførende måtte vurdere er relevant.

På baggrund af en gennemlæsning af de eksisterende rapporter vurderer Kulturministeriet umiddelbart, at flere af undersøgelserne ikke er statistisk repræsentative dels, at en væsentlig del af de eksisterende undersøgelser er præget af bagvedliggende dagsordener.

Det stiller krav til, at den opgaveudførende er opmærksom på og i stand til at tage dette i betragtning i forbindelse med udfærdigelsen af opgaven. Det vil derfor også stille krav til, at den opgaveudfører, der udvælges til at udfærdige opgaven, ikke er en del af den eksisterende debat om piratkopiering.

Tidsmæssig og økonomisk ramme

Den empiriske beskrivelse skal afleveres i sin endelige udgave til Kulturministeriet den 21. juli 2010. Opgaven skal løses for maksimalt 300.000 kr.

---

²³ Redaktionel note (ikke en del af kommissoriet i dets oprindelige form) - omtalte bilag er i nærværende rapport medtaget som bilag 3

Bilag 4 - Kulturministeriets oprindelige kildeliste

NOTAT – UDKAST

Til udvalget om ophavsrettigheder på internettet

3. maj 2010

Oversigt over indsamlet materiale vedr. problemets omfang

1. Baggrund

På første møde i udvalget om ophavsrettigheder på internettet fandt udvalget at det ville være hensigtsmæssigt, at beskrive omfanget af den ulovlige kopiering på internettet.

Derfor har sekretariatet indsamlet analyser, undersøgelser, herunder forbrugerundersøgelser samt statistikker som kan anvendes til at belyse problemets omfang.

Indsamlingen er bl.a. sket gennem udvalgets medlemmer. Derudover har sekretariatet bedt de danske ambassader i en række relevante lande om at undersøge og i givet fald indhente, nationalt produceret materiale som belyser problemets omfang.

Endelig indhenter sekretariatet løbende analyser, undersøgelser og forbrugerundersøgelser, som bliver fremhævet i medierne og i internationale ophavsretlige sammenhænge.

Nedenfor er en oversigt over det indsamlede materiale, herunder links til materialet i det omfang det findes elektronisk.

Titel	Internet henvisning
Digital Music Report , IFPI, 2010	www.ifpi.org/content/library/DMR2010.pdf
Svenskerna och Internettet , Rapport fra World Internet Institute, 2009.	www.iis.se/docs/Svenskerna och Internet 20091.pdf
Nøgletal for ophavsret i den danske oplevelsesøkonomi , Kunal Singla/Mark Lorenzen, CBS, oktober 2008.	http://www.cbs.dk/forskning/institutter_centre/institutter/imagine/hoejreboks/nyheder/noegletal f or dansk ophavsretsoekonomi
The Economic Impact of Illegal Copying in France , Tera Consultants, October 2008.	www.fifo.at/download/Anti-Piraterie/illegal copying in France.pdf

Titel	Internet henvisning
Forbrugerundersøgelse, YouGov /YouSee	Kulturministeriet har denne spørgeskemaundersøgelse, som kan udleveres til opgaveudførende
Forbrugerundersøgelse, IFPI Norge/NORSTAT, 2009	Kulturministeriet har denne spørgeskemaundersøgelse, som kan udleveres til opgaveudførende
Ljudböcker och E-böcker på The Pirate Bay , den svenske forlæggerforening, april 2008.	http://forlaggare.se/publikationer/rapporter/2008/ljudbocker-och-e-bocker-pa-the-pirate-bay
The Swedish Music Industry in Graphs , Trendmaze og KTH, Daniel Johansson, december 2009.	http://www.danieljohansson.se/post/The-Swedish-Music-Industry-in-Graphs-Report.aspx
Informations- och kommunikationsteknik – Statistisk årsbok 2010 , Statistiska centralbyrån.	http://www.scb.se/Pages/PublishingCalendarViewInfo_259923.aspx?PublObjId=11935
Digital Music Attitudes and Behaviour – Report for UK music	Rapporten er ikke tilgængelig på nettet
File-Sharing and Copyright , Felix Oberholzer-Gee & Koleman Strumpf, Harvard Business School, 2009.	www.hbs.edu/research/pdf/09-132.pdf
The Effect of File Sharing on Record Sales, An Empirical Analysis , Felix Oberholzer & Koleman Strumpf, Harvard Business School, 2004.	www.unc.edu/~cigar/papers/FileSharing_March2004.pdf
How Reliable is the Oberholzer-Gee and Strumpf paper on File-Sharing , Stan Liebowitz, University of Texas at Dallas, 2007.	http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1014399
Pitfalls in Measuring the Impact of File-sharing , Stan J. Liebowitz, University of Texas at Dallas, 2004.	http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=583484
Testing File-Sharing's Impact by Examining Record Sales in Cities , Stan J. Liebowitz, Center for the Analysis of Property Rights and Innovation, 2006	http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=829245

Titel	Internet henvisning
<p>The impact of Music Downloads and P2P File-Sharing on the purchase of Music: A Study for Industry Canada, Birgitte Andersen, Marion Frenz, University of London, 2008.</p>	<p>http://www.ic.gc.ca/eic/site/ippd-dppi.nsf/eng/h_ip01456.html</p>
<p>The World is Going Flat(-Rate), Volker Grassmuck, Intellectual Property Watch, 11. maj 2009.</p>	<p>http://www.ip-watch.org/weblog/2009/05/11/the-world-is-going-flat-rate/</p>
<p>ATLAS Internet Observatory, 2009 Annual Report</p>	<p>http://www.nanog.org/meetings/nanog47/presentations/Monday/Labovitz_ObserveReport_N47_Mon.pdf</p>
<p>Digital Music Survey, IPSOS undersøgelse for DEMOS, 2009.</p>	<p>http://www.zeropaid.com/wp-content/uploads/2009/11/survey.pdf</p>
<p>Copycats? Digital Consumers in the Online Age, CIBER rapport, maj 2009.</p>	<p>www.sabip.org.uk/sabip-ciberreport.pdf</p>
<p>OECD 'The Economic Impact og Counterfeiting and Piracy' 2008</p>	<p>www.oecd.org/dataoecd/11/11/2090589.pdf</p>
<p>Music Industry Meltdown: Recasting the Mold, Mark Mulligan for Consumer Product Strategy Professionals, January 2010</p>	<p>http://www.forrester.com/rb/Research/music_industry_meltdown_recasting_mold/q/id/56147/t/2</p>
<p>StrategyEye Digital Media 2010</p>	
<p>Informa telecoms & media 'The Music Industry in 2010 – A collection of analysis and commentary on the global music industry' January 2010</p>	<p>Kan erhverves på: www.informa.com</p>
<p>Informa telecoms & media 'Music & Copyright' issue 404-406 2010</p>	<p>Kan erhverves på: www.informa.com</p>

Titel	Internet henvisning
<p>Ups and downs, Economic and cultural effects of file sharing on music, film and games, TNO rapport, på vegne af en række hollandske ministerier, februar 2009.</p>	<p>http://www.ivir.nl/index-english.html</p>
<p>File sharing Has Become the 'New Normal' for most Online Canadians, Angus Reid Strategies, Marts, 2009.</p>	<p>http://www.angusreidstrategies.com/uploads/pages/pdfs/2009.03.12_FileSharing.pdf</p>
<p>Music Experience and Behaviour in Young People, University of Hertfordshire, 2008.</p>	<p>http://www.musictank.co.uk/reports/music-experience-and-behaviour-in-young-people/UoH%20Reseach%202008.pdf</p>
<p>Study on Online Copyright Enforcement and Data Protection in Selected Member States, EU-Kommissionen (DG Markt), November, 2009.</p>	<p>http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/study-online-enforcement_en.pdf</p>
<p>Changing Models: A global Perspective on Paying for Content Online, the Nilsen Company, februar 2010.</p>	<p>http://blog.nielsen.com/nielsenwire/reports/paid-online-content.pdf</p>
<p>The Economies of Digital Content And Illegal FileSharing: Some legal Issues, Michael Nwogugu.</p>	<p>http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=860006</p>
<p>The Economics of Copyright Law: A Stocktake of the Litterature, Ruth Towse, Christian Handke & Paul Stepan, Review of Economic Reserch on Copyright Issues 2008, Vol 5(1) side 1-22</p>	<p>http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1227762</p>
<p>Downloading music and cd purchases, Handelshøyskolen BI (Norge), April 2009.</p>	<p>http://www.bi.no/BI-Startpage2/Facts-about-BI-20/News/News-2009/Downloading-music-and-CD-purchases/</p>

Titel	Internet henvisning
Pirates, file-sharers and music users – A survey of the conditions for new music services on the internet , STIM, februar 2009,	http://www.stim.se/PRESS/Pressmeddelanden1/Musikanvandare-pa-internet-vill-betala-for-laglig-fildelning/
Illegal Downloads and dodgy figures , Ben Goldacre, juni, 2009.	www.guardian.co.uk/.../2009/.../ben-goldacre-bad-science-music-downloads
The State of Music Online: Ten Years After Napster , Mary Madden, Pew Internet, 2009.	www.pewinternet.org/.../2009/9-The-State-of-Music-Online-Ten-Years-After-Napster.aspx

Bilag II

Notits om anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende op-
havsretskrænkelser

**Notits om anklagemyndighedens behandling af
sager vedrørende ophavsretskrænkelser**

Kulturministeriet har den 7. december 2009 nedsat et udvalg om ophavsrettigheder på internettet. Ifølge kommissoriet har udvalget bl.a. til opgave at overveje initiativer og beskrive konkrete modeller, som kan bidrage til en styrket håndhævelse af ophavsrettigheder på internettet.

Justitsministeriet, som er medlem af det nævnte udvalg, har ved mail af 25. maj 2010 oplyst, at der under udvalgsarbejdet er udtrykt ønske om, at efterforskningen mv. af sager om piratkopiering på internettet varetages af en eller få myndigheder/enheder, det vil sige en form for specialisering inden for politi og anklagemyndighed.

Justitsministeriet har på baggrund heraf anmodet om Rigsadvokatens bemærkninger.

Det kan i den forbindelse mere generelt bemærkes, at politikredsene i forbindelse med politireformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, blev reduceret fra 54 til 12 kredse. Et af formålene hermed var bl.a. at gøre politikredsene så store, at der var mulighed for, at politi og anklagemyndighed kunne specialisere sig inden for de forskellige kriminalitetstyper. Dette indebærer for anklagemyndighedens vedkommende, at der som udgangspunkt er oprettet en række advokaturer i politikredsene, som hver behandler bestemte typer af sager. Sager om ophavsretskrænkelser vil således normalt blive behandlet i advokaturen for økonomisk kriminalitet eller advokaturen for særlovskriminalitet.

For så vidt angår behandlingen af sager om ophavsretskrænkelser kan det derudover oplyses, at Rigsadvokaten i rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2006 har fastsat en særlig visitationsordning. Ordningen gælder for straffesager om ophavsretskrænkelser omfattet af ophavsretslovens §§ 76-77, der begås under særlig skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 299 b. Formålet hermed er at skabe ensartede og effektive reaktioner i forbindelse med bekæmpelse af alvorlig ophavsretskrænkelser og ulovlig import af ophavsretsbeskyttede værker.

Denne visitationsordning indebærer, at politikredsene skal indsende samtlige anmeldelser om forhold, der kan være omfattet af visitationsordningen til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet foretager en registrering af samtlige modtagne anmeldelser og bistår politikredsene med råd og vejledning om sagernes gennemførelse, herunder med hensyn til sanktion og relevant praksis.

Hvis statsadvokaten skønner, at en sag efter sit omfang og sin karakter falder ind under statsadvokatens område, kan statsadvokaten overtage efterforskningen af sagen. Det kan f.eks. være sager vedrørende store værdier eller sager, som indeholder mere principielle spørgsmål.

Hvis politidirektøren efter afsluttet efterforskning finder, at der bør rejses tiltale, skal der fremsendes udkast til anklageskrift til vedkommende regionale statsadvokat med kopi til Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Hvis politidirektøren derimod ikke finder, at der bør rejses tiltale, forelægges sagen for vedkommende regionale statsadvokat til afgørelse. Statsadvokaten drøfter – forinden afgørelse træffes – sagen med Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet.

Herudover yder Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet i øvrigt politikredsene vejledning om generelle spørgsmål vedrørende bekæmpelse af kriminalitet, der indebærer krænkelse af immaterielle rettigheder.

Visitationsordningen gælder for sager om ophavsretskrænkelser, der kan være omfattet af straffelovens § 299 b. Denne bestemmelse blev ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 udvidet til også at omfatte grove overtrædelser af varemærke- design-, patent- og brugsmodelloven. Rigsadvokaten arbejder derfor for tiden på at fastsætte nye retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager om piratkopiering og varemærkeforfalskning.

Hensigten med disse nye retningslinjer er bl.a. at udvide den gældende visitationsordning, således at den fremover vil komme til at omfatte alle grove krænkelse af de immaterielle love. Visitationsordningen vil således komme til at omfatte alle sager vedrørende overtrædelse af ophavsdesign-, patent-, varemærke- og/eller brugsmodelloven, når disse sager forfølges af det offentlige, samt alle sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 299 b.

Det er fortsat hensigten, at Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet skal have en central rolle i behandlingen af disse sager.

Retningslinjerne forventes udsendt i løbet af efteråret 2010.

Behandling af sager om krænkelse af immaterielle rettigheder (piratkopiering mv.)

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
2. Lovgrundlaget	2
2.1. Ophavsrets,- varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven	2
2.2. Straffelovens § 299 b.....	5
3. Ministeriernes Netværk om Piratkopiering	6
4. Straffastsættelsen.....	6
4.1. Lovforarbejderne	6
4.2. Retspraksis	8
5. Visitationsordning	9
5.1. Anmeldelsen	9
5.2. Sagens afgørelse	10
5.2.1. Hvis der rejses tiltale	10
5.2.2. Hvis der ikke rejses tiltale	10
6. Ophævelse af tidligere gældende retningslinjer	10

1. Indledning

I denne meddelelse fastsættes der regler for behandlingen af sager om overtrædelse af ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven samt overtrædelser af straffelovens § 299 b.

Ved lov nr. 352 af 19. maj 2004 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, markedsføringsloven og ophavsretsloven (It-kriminalitet mv.) blev strafmaksimum i ophavsretslovens § 76, stk. 2, hævet fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder, ligesom der som § 299 b blev indsat en ny bestemmelse i straffeloven om ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter med en strafferamme på fængsel indtil 6 år.

Ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 om ændring af varemærkeloven, straffeloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed samt forskellige andre love (Styrket indsats mod piratkopiering mv.) blev strafferammerne for overtrædelse af varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven skærpet. Der blev endvidere gennemført en ændring af påtalebestemmelserne i de nævnte love med henblik på at bringe dem i overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i ophavsretsloven. Endelig blev straffelovens § 299 b ændret, således at bestemmelsen herefter tillige omfatter overtrædelser af varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven af særlig grov karakter.

Ved Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2006 er der på baggrund af lov nr. 352 af 19. maj 2004 fastsat retningslinjer for en visitationsordning for sager om ophavsretskrænkelser under særlig skærpene omstændigheder efter straffelovens § 299 b.

I denne meddelelse fastsættes der i afsnit 5 en ny visitationsordning for sager vedrørende overtrædelse af ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven samt straffelovens § 299 b. I afsnit 2 omtales lovgrundlaget, og afsnit 3 indeholder oplysninger om Ministeriernes Netværk om Piratkopiering. Endelig indeholder afsnit 4 en kortfattet omtale af straffastsættelsen i disse sager. Samtidig ophæves Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2006.

2. Lovgrundlaget

2.1. Ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven

Som nævnt ovenfor i afsnit 1 blev strafmaksimum i ophavsretslovens § 76, stk. 2, ved lov nr. 352 af 19. maj 2004 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, markedsføringsloven og ophavsretsloven (It-kriminalitet mv.) hævet fra fængsel i 1 år til fængsel i 1 år og 6 måneder. Loven trådte i kraft den 1. juli 2004.

Endvidere blev der ved lov nr. 1404 af 27. december 2008, der trådte i kraft den 1. januar 2009, gennemført en skærpelse af strafferammerne i henholdsvis varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven, således at straffebestemmelserne i de nævnte love blev bragt i overensstemmelse med de tilsva-

rende bestemmelser i ophavsretsloven. Loven gennemførte en række af anbefalingerne i en rapport fra marts 2008 fra arbejdsgruppen om en styrket indsats mod piratkopiering.

Ud over en skærpelse af strafferammerne blev der endvidere gennemført en ændring af ansvarsgrundlaget i de nævnte love, således at groft uagtsomme handlinger i modsætning til tidligere nu kan straffes.

Ifølge forarbejderne til loven er der tale om piratkopiering, når nogen ulovligt kopierer andres produkter eller forretningstegn, der er beskyttet af immaterielle rettigheder.

Ophavsretskrænkelser straffes efter bestemmelserne i ophavsretslovens §§ 76-77, der lyder som følger:

”§ 76. Med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt

- 1) overtræder § 2 eller § 3,
- 2) overtræder §§ 65, 66, 67, 69, 70 eller 71,
- 3)-6) udeladt

Stk. 2. Er en overtrædelse af de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte bestemmelser begået ved forsætligt og under skærpene omstændigheder at gengive de af bestemmelserne omfattede værker eller frembringelser eller blandt almenheden at sprede eksemplarer heraf, kan straffen stige til fængsel i 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 b. Skærpene omstændigheder anses navnlig at foreligge, hvis overtrædelserne sker erhvervmæssigt, hvis der fremstilles eller blandt almenheden spredes et betydeligt antal eksemplarer, eller hvis værker og frembringelser gengives på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, jf. § 2, stk. 4, nr. 1, 2. led.

§ 77. Når eksemplarer af værker eller frembringelser, der beskyttes efter §§ 65-71, er fremstillet uden for Danmark under sådanne omstændigheder, at en tilsvarende fremstilling i Danmark ville være i strid med loven, straffes med bøde den, som forsætligt eller groft uforsvarligt indfører sådanne eksemplarer med henblik på at gøre dem tilgængelige for almenheden.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 76, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på forsætlige overtrædelser af bestemmelsen i stk. 1.”

Efter ophavsretslovens § 81, stk. 1, påtales overtrædelser omfattet af § 76, stk. 1, og § 77, stk. 1, af den forurettede (privat påtale). Overtrædelser omfattet af § 76, stk. 2, eller § 77, stk. 2, påtales kun efter den forurettedes begæring (betinget offentlig påtale), medmindre almene hensyn kræver påtale, jf. § 82.

Straffebestemmelserne i varemærkelovens § 42, designlovens § 36, patentlovens § 57 og brugsmodellovens § 54 er alle opbygget på samme måde.

Som eksempel kan nævnes varemærkelovens § 42, der lyder således:

”§ 42. Med bøde straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt krænker en varemærket, der er stiftet ved registrering, ved brug eller i henhold til Rådets forordning om EF-varemærker.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået forsætligt og under skærpene omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens

§ 299 b. Skærpende omstændigheder anses navnlig at foreligge, hvis der ved overtrædelsen tilsigtes en betydelig og åbenbart retsstridig vinding.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. Overtrædelser, som omfattes af stk. 1, påtales af den forurettede. Overtrædelser, som omfattes af stk. 2, påtales kun efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.”

Forsætlige eller groft uagtsomme overtrædelser af ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven straffes således med bøde og påtales af den forurettede, jf. ophavsretslovens § 76, stk. 1, varemærkelovens § 42, stk. 1, designlovens § 36, stk. 1, patentlovens § 57, stk. 1, samt brugsmodellovens § 54, stk. 1.

Hvis overtrædelsen af en af de nævnte love er begået forsætligt og under skærpende omstændigheder (grov krænkelse), er strafferammen fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. varemærkelovens § 42, stk. 2, designlovens § 36, stk. 2, patentlovens § 57, stk. 2, brugsmodellovens § 54, stk. 2, samt ophavsretslovens §§ 76, stk. 2, og 77, stk. 2.

Ifølge ophavsretslovens § 76, stk. 2, anses skærpende omstændigheder navnlig at foreligge, hvis overtrædelserne sker erhvervsmæssigt, hvis der fremstilles eller blandt almenheden spredes et betydeligt antal eksemplarer, eller hvis værker og frembringelser gengives på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Det vil dermed kunne være omfattet af bestemmelsen, hvis man stiller et værk mv. til rådighed f.eks. gennem oploading på en hjemmeside, således at almenheden får adgang til værkerne på et individuelt valgt sted og tidspunkt, uanset at der ikke er tale om erhvervsmæssig spredning af værket. Beskrivelsen af, hvad der anses som skærpende omstændigheder, er ikke udtømmende, men dækker ifølge forarbejderne de typisk forekommende tilfælde.

Ifølge ordlyden af de øvrige nævnte lovbestemmelser anses skærpende omstændigheder navnlig at foreligge, hvis der ved overtrædelsen tilsigtes en betydelig og åbenbar retsstridig vinding.

Sådanne grove krænkelse af de nævnte love kan kun påtales efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale, jf. f.eks. varemærkelovens § 42, stk. 4. Sådanne almene hensyn kan ifølge lovforarbejderne bl.a. være baseret på krænkelsens art og omfang.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt rettighedshaver ved civilretlige forlig kan fortabe retten til senere at begære offentlig påtale, henvises til TfK 2010.118V. I den konkrete sag havde de forurettede rettighedshavere inden politianmeldelsen indgået frivillige forlig med den senere tiltalte. Forsvareren gjorde under straffesagen gældende, at rettighedshaverne herved havde fortabt retten til at begære offentlig påtale. Landsretten tilkendegav i den forbindelse, at de indgåede forlig ikke afskar rettighedsindehaverne fra efterfølgende at indgive politianmeldelse, idet krænkelse viste sig at være grovere, end da de frivillige forlig blev underskrevet af parterne.

2.2. Straffelovens § 299 b

Særlig grove krænkelse af immaterielrettigheder i medfør af ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- samt brugsmodelloven straffes efter straffelovens § 299 b, som har følgende ordlyd:

- ”§ 299 b. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding eller som i øvrigt under særlig skærpende omstændigheder gør sig skyldig i
- 1) ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter, jf. ophavsretslovens § 76, stk. 2, eller ulovlig import af særlig grov karakter, jf. ophavsretslovens § 77, stk. 2,
  - 2) varemærkekrænkelser af særlig grov karakter, jf. varemærkelovens § 42, stk. 2,
  - 3) designindgreb af særlig grov karakter, jf. designlovens § 36, stk. 2,
  - 4) patentindgreb af særlig grov karakter, jf. patentlovens § 57, stk. 2,
  - 5) brugsmodelindgreb af særlig grov karakter, jf. brugsmodellovens § 54, stk. 2, eller
  - 6) overtrædelse af særlig grov karakter af § 91, jf. § 94, stk. 2, i lov om radio og fjernsynsvirksomhed.”

Straffelovens § 299 b er en overbygning på straffebestemmelserne i de nævnte immaterialretlige love og indebærer således ikke en udvidelse af de strafbare forhold efter disse bestemmelser.

Ifølge bestemmelsens ordlyd vil en krænkelse af en særlig grov karakter navnlig kunne foreligge, hvis handlingen er foretaget med henblik på at skaffe gerningsmanden eller andre uberettiget vinding, men bestemmelsens anvendelsesområde er ifølge forarbejderne til lov nr. 352 af 19. maj 2004 ikke begrænset hertil.

Det anføres således i forarbejderne, at der kan forekomme krænkelse af særdeles grov beskaffenhed, hvor skadevirkningerne for rettighedshaverne (og dermed beskyttelsesbehovet) er ganske betydelige, selv om motivet for udbredelsen ikke er økonomisk, og hvor handlingen kan sidestilles med groft hærværk, jf. straffelovens § 291, stk. 2.

Det anføres videre i forarbejderne, at bestemmelsen - foruden tilfælde, hvor krænkelsen foretages med forsæt til berigelse - navnlig vil være anvendelig i situationer, hvor der med krænkelsen påføres rettighedshaveren et meget betydeligt tab, eller hvor krænkelsen indebærer en risiko for et sådant tab. Bestemmelsen kan eksempelvis tænkes anvendt i tilfælde, hvor der er tale om meget omfattende og systematiske krænkelse, hvilket typisk vil være tilfældet, hvor der er en mere professionelt organiseret fremstillings- og/eller salgsproces. Bestemmelsen vil også kunne anvendes, hvis krænkelsen f.eks. vedrører et enkelt meget dyrt edb-program eller edb-system, der er udviklet til en eller flere virksomheder.

Som et eksempel fra retspraksis på grænsen mellem en grov og særlig grov krænkelse efter § 299 b kan nævnes følgende landsretsafgørelse:

Østre Landsrets dom af 25. april 2008 (U2008.1801Ø): 53-årig T1 og 46-årig T2 fandtes skyldige i overtrædelse af ophavsretslovens § 76, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. § 2, og forsøg herpå, idet de gennem et tidsrum på ca. 1 år og 9 måneder foretog piratkopiering af 410 musik-cd'er, hvoraf de solgte ca. 200 stk. og opnåede en vinding på ca. 4.000 kr., ligesom de havde udarbejdet en tilbudsliste indeholdende 725 titler til bestilling af piratkopier. Landsretten udtalte, at

uanset omfanget og grovheden fandtes forholdet ikke at have et sådant omfang eller indebære en sådan grovhed, at det kunne henføres under straffelovens § 299 b. T1 og T2 idømtes 20 dages betinget fængsel.

Bestemmelsen i § 299 b forudsættes efter forarbejderne i øvrigt ikke udelukkende anvendt i tilfælde, hvor strafferammen i ophavsrets-, varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven ikke findes tilstrækkelig. Bestemmelsen forudsættes således anvendt i tilfælde, hvor forholdet skønnes at være så groft, at samfundets reaktion bør komme til udtryk ved anvendelse af straffeloven frem for særlovene, også selv om den konkrete forskyldte straf fastsættes til væsentligt mindre end 1 år og 6 måneders fængsel.

Overtrædelse af straffelovens § 299 b påtales altid af det offentlige, jf. retsplejelovens § 719, stk. 1.

3. Ministeriernes Netværk om Piratkopiering

På baggrund af et forslag i rapporten fra marts 2008 fra arbejdsgruppen om en styrket indsats mod piratkopiering blev der i marts 2009 oprettet et tværministerielt netværk med fokus på piratkopiering, hvor bl.a. Rigspolitiet og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet er repræsenteret.

Formålet med netværket er ifølge kommissoriet bl.a. at styrke myndighedernes samarbejde med henblik på at bekæmpe piratkopiering og bidrage til at højne vidensniveauet og aktivitetsniveauet på området.

På netværkets hjemmeside www.stoppiraterne.dk findes der bl.a. oplysninger om de vigtigste love og regler på området, ligesom der nærmere er redegjort for, hvilke rettigheder der er beskyttet af de omhandlede love.

4. Straffastsættelsen

4.1. Lovforarbejderne

Der foreligger kun få tilkendegivelser i lovforarbejderne vedrørende straffniveauet i sager omfattet af denne meddelelse.

I forarbejderne til lov nr. 1404 af 27. december 2008 om ændring af varemærkeloven, straffeloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed samt forskellige andre love anføres bl.a. følgende:

”2.3.4. Bødeniveauet

Arbejdsgruppen om en styrket indsats mod piratkopiering har anbefalet, at bødeniveauet for grove overtrædelser af varemærkeloven, designloven mv. bliver hævet til et niveau, som ligger over det, der anvendes i dag. Ligeledes har arbejdsgruppen anbefalet, at bødeniveauet for særligt grove krænkelse, jf. den foreslåede udvidelse af straffelovens § 299 b, bliver hævet til et niveau, som ligger over bødeniveauet for grove tilfælde af piratkopiering. Det skærpede bødeniveau vil i praksis navnlig have betydning for overtrædelser begået af selskaber mv. (juridiske

personer), da udgangspunktet i forhold til grove overtrædelser begået af fysiske personer vil være, at der idømmes en fængselsstraf.

Der foreligger kun begrænset retspraksis om idømmelse af bøde- og fængselsstraf for krænkelse i form af piratkopiering. Inden for de seneste år er der afsagt et begrænset antal domme, hvor der er idømt bødestraf for sådanne krænkelse. I disse sager er personer blevet idømt bøder på mellem 4.000 og 25.000 kr. Endvidere er der i et begrænset antal sager idømt ubetingede fængselsstraffe på mellem 3 måneder og 1 år og betingede fængselsstraffe på mellem 30 dage og 3 måneder.”

Som det fremgår, er udgangspunktet fængselsstraf for grove overtrædelser af varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven samt særligt grove krænkelse af de nævnte love omfattet af straffelovens § 299 b begået af fysiske personer.

Hvis overtrædelserne er begået af et selskab (juridisk person), skal bødeniveauet for så vidt angår grove krænkelse ifølge bemærkningerne til lovforslaget hæves til et niveau, som ligger over det, der hidtil har været anvendt.

Hvis der er tale om en overtrædelse af straffelovens § 299 b, begået af en juridisk person forudsættes bødeniveauet hævet til et niveau, som ligger over bødeniveauet for grove krænkelse, dvs. forhold omfattet af særlovene.

Der er ikke ved lov nr. 1404 af 27. december 2008 foretaget ændring af straffebestemmelserne i ophavsretsloven.

Det fremgår dog af bemærkningerne til det pågældende lovforslag, at man med loven har ønsket at harmonisere straffebestemmelserne i varemærke-, design-, patent- og brugsmodelloven med de tilsvarende bestemmelser i ophavsretsloven, samt at baggrunden herfor er et ønske om at skabe et ensartet grundlag for efterforskning, påtale og sanktionering af piratkopiering, uanset hvilke regelsæt om immaterielle rettigheder en krænkelse omfatter.

Der kan endvidere henvises til økonomi- og erhvervsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 5 fra Folketingets Erhvervsudvalg vedrørende lovforslaget, der lyder således:

”Spørgsmål nr. 5:

”Hvordan vil ministeren sikre, at bødeniveauet for grove overtrædelser af ophavsretsloven bliver på samme niveau som bødeniveauet for grove overtrædelser af varemærkeloven, designloven, patentloven og brugsmodelloven, således at der sikres en ligestilling mellem de fem love, som det er forudsat i piratkopieringsrapporten fra 14. marts 2008?”

Svar:

Kulturministeriet har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Med hensyn til bødeniveauet for overtrædelser af ophavsretsloven bemærkes, at der ved en ændring af ophavsretsloven i 2004 blev indført de strafferammer og påtaleregler, som med lovforslaget foreslås indført for de øvrige immaterialretslove (patent-, varemærke-, design-, og brugsmodelloven). Der foreslås ikke ændringer af strafferammerne og påtalereglerne i ophavs-

retsloven, som har været gældende siden 2004. Formålet med lovforslaget er som nævnt i spørgsmålet bl.a. at ligestille strafferammerne i de fem immaterialretslove.

Straffastsættelsen, herunder udmålingen af bødestraf, for overtrædelser af ophavsretsloven foretages af den dømmende ret efter et konkret skøn over sagens omstændigheder...”

Det må på baggrund af det anførte antages, at hensigten har været, at der skal gælde samme strafniveau for overtrædelse af ophavsretsloven som for overtrædelse af de øvrige immaterialretslove.

4.2. Retspraksis

Som det fremgår af afsnit 4.1. ovenfor, foreligger der kun begrænset retspraksis om overtrædelse af immaterialretslovene og straffelovens § 299 b.

Med hensyn til retspraksis henvises - ud over trykt praksis - til rapporten fra arbejdsgruppen om en styrket indsats mod piratkopiering, bilag 1, der indeholder en oversigt over relevante domsafgørelser vedrørende piratkopiering. Rapporten med bilag kan findes på AnklagerNet under fagområdet Økonomisk Kriminalitet, Vigtig viden.

Herudover kan der rettes henvendelse til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, som kan være behjælpelig med retspraksis.

Som eksempel fra retspraksis vedrørende en grov krænkelse af ophavsretsloven kan nævnes følgende landsretsafgørelse:

Vestre Landsrets dom af 23. november 2009 (TfK2010.188/2V): Ægtefællerne T1 og T2 blev fundet skyldig i overtrædelse af ophavsretslovens § 76, stk. 2, ved på deres bopæl ulovligt at have fremstillet og solgt ikke under 100 kopier af dvd'er og cd'er og med henblik på salg at have fremstillet ca. 500 kopier. Byretten tillod under sagens behandling anklagemyndigheden at berigtige anklageskriftet, således at tiltalen kom til at vedrøre overtrædelse af ophavsretslovens § 76, stk. 2, i stedet for som angivet i anklageskriftet § 76, stk. 1. Landsretten tiltrådte, at byretten i medfør af retsplejelovens § 883, stk. 4, havde tilladt anklagemyndigheden at berigtige anklageskriftet, idet de tiltalte havde haft fyldestgørende mulighed for forsvar over for den berigtigede tiltale. Landsretten tiltrådte endvidere, at de tiltalte var blevet straffet med 20 dages betinget fængsel.

Som eksempel fra retspraksis vedrørende straffelovens § 299 b kan nævnes følgende landsretsafgørelse:

Vestre Landsrets dom af 3. november 2009 (TfK2010.118V): T, der var født i 1942, og hans anpartsselskab T ApS blev fundet skyldige i ophavsretskrænkelser af særlig grov karakter og ulovlig import af særlig grov karakter, jf. straffelovens § 299 b, jf. ophavsretsloven - før den 1. juli 2004 dog alene for overtrædelse af ophavsretsloven - ved i perioden 2004-2006 at have importeret ca. 139.000 kopier af tøjdyr mv., herunder flere Disneyfigurer, med henblik på salg og af disse at have solgt ca. 87.000. Landsretten fastslog, at de originale tøjdyr var ophavsretligt beskyttede, og at samtlige de plysdyr, der var omfattet af tiltalen, krænkede rettighedsindehavernes ophavsret til figurerne. T havde endvidere haft forsæt til at krænke ophavsrettighederne. De importerede plysdyr havde ifølge tiltalen en værdi som originale eksemplarer på ca. 10,5

mio. kr., men landsretten anførte, at markedsværdierne af de tilsvarende originaleksemplarer i et vist omfang havde været lavere end anført i tiltalen. For nogle af plysdyrene forelå der tillige en krænkelse af varemærkeloven, men der var ikke hjemmel til at pålægge straf for krænkelse af EF-varemærkeregistreringer. T blev straffet med fængsel i 1 år. Det klare udgangspunkt ved ophavsretskrænkelser af en karakter og et omfang som i den foreliggende sag var idømmelse af en ubetinget frihedsstraf (Rigsadvokatens fremhævning). Under hensyn til T's personlige forhold, herunder hans alder og helbredsmæssige forhold, og at han efter det oplyste i betydeligt omfang havde medvirket til sagens opklaring samt henset til den tid, der var gået, siden forholdene var begået, fandtes det undtagelsesvist forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår om udførelse af 240 timers samfundstjeneste. De tøjdyr, der ikke var solgt, blev konfiskeret i medfør af straffelovens § 75, stk. 2. Der var enighed om, at den samlede fortjeneste udgjorde 374.065 kr. Efter sagens oplysninger var T ApS berettiget til i dette beløb at fradrage omkostninger til told og fragt, men ikke til at fradrage andre udgifter. Der blev herefter skønsomt konfiskeret 290.000 kr. i medfør af straffelovens § 75, stk. 1. Efter sagens karakter og omfanget af den opnåede og tilsigtede fortjeneste blev T ApS idømt en bøde på 300.000 kr. Anklagemyndighedens påstand om, at T skulle frakendes retten til at drive handelsvirksomhed med blandt andet ophavsretsbeskyttede varer, blev ikke taget til følge.

5. Visitationsordning

I rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2006 er der fastsat retningslinjer for en visitationsordning for straffesager vedrørende ophavsretskrænkelser efter ophavsretslovens § 76, stk. 2, samt sager vedrørende ulovlig import af ophavsretsbeskyttede værker, jf. ophavsretslovens § 77, stk. 2, hvor forholdet er af en sådan særlig grov karakter, at det kan være omfattet af straffelovens § 299 b. Visitationsordningen er indført med henblik på at skabe ensartede og effektive reaktioner i de omhandlede sager.

Bl.a. i lyset af lov nr. 1404 af 27. december 2008 om ændring af varemærkeloven mv., hvis formål er at styrke indsatsen mod piratkopiering, er det Rigsadvokatens opfattelse, at visitationsordningen bør udvides til at omfatte alle krænkelser af de immaterialretlige love. Det bemærkes i den forbindelse, at også sager, hvor der - ud over en krænkelse af de immaterialretlige love - tillige foreligger en overtrædelse af andre love, f.eks. straffeloven, er omfattet af visitationsordningen.

På baggrund heraf fastsættes følgende retningslinjer for sager vedrørende overtrædelse af ophavsrets-, design-, patent-, varemærke- og/eller brugsmodelloven samt for sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 299 b:

5.1. Anmeldelsen

Når en politikreds modtager en anmeldelse om overtrædelse af ophavsrets-, design-, patent-, varemærke-, brugsmodelloven eller straffelovens § 299 b, skal politikredsen ved fremsendelse af en kopi af anmeldelsen orientere Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet herom. Det samme gælder, hvis politikredsen i øvrigt indleder efterforskning i en sag omfattet af denne meddelelse.

På baggrund heraf foretager Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet en registrering af anmeldelsen.

Hvis Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet skønner, at en sag efter sit omfang og sin karakter falder ind under statsadvokatens område, kan Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet efter aftale med den regionale statsadvokat overtage efterforskningen af sagen.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet kan herudover bistå politikredsene med råd og vejledning samt relevant retspraksis.

5.2. Sagens afgørelse

5.2.1. Hvis der rejses tiltale

Hvis politidirektøren efter endt efterforskning finder, at der bør rejses tiltale, fremsendes kopi af anklageskrift mv. til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet til orientering.

Underretning om sagens udfald med kopi af dom- og retsbog sendes til den regionale statsadvokat og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Underretning skal ske så hurtigt, at spørgsmålet om eventuel anke kan drøftes med den regionale statsadvokat inden ankefristens udløb.

Afgørelse af ankespørgsmålet træffes af den regionale statsadvokat.

5.2.2. Hvis der ikke rejses tiltale

Finder politidirektøren efter afsluttet efterforskning, at der ikke bør rejses tiltale, orienteres Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet herom ved fremsendelse af et udkast til påtaleopgivelse. Det samme gør sig gældende, hvis politidirektøren ikke finder grundlag for at indlede efterforskning, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1, eller indstiller efterforskningen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet vender i disse sager snarest muligt tilbage til politikredsen. I de tilfælde, hvor statsadvokaten ikke umiddelbart er enig i politidirektørens vurdering af sagen, kan statsadvokaten anmode politidirektøren om, at sagen forelægges for den regionale statsadvokat til afgørelse.

6. Ophævelse af tidligere gældende retningslinjer

Denne meddelelse erstatter Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2006, der samtidig ophæves.

Jørgen Steen Sørensen

Bilag III

Beskrivelse af organiseringen af indsatsen mod ophavsretskrænkelser i
det svenske politi og den svenske anklagemyndighed

STATSADVOKATEN

Dato: 12. oktober 2010
J.nr.: SØK-10167-00012-10
Sagsbehandler: EVE

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

BRYGGERVANGEN 55, 3.
POSTBOKS 809
2100 KØBENHAVN Ø

TELEFON 35 25 95 00
FAX 45 15 01 19

E-mail: saoek@ankl.dk
Web: www.rigsadvokaten.dk
Web: www.politi.dk

Organiseringen af indsatsen mod krænkelse af ophavsrettigheder i det svenske politi og den svenske anklagemyndighed

Baggrund

Sager om krænkelse af ophavsrettigheder og de øvrige immaterielle love blev forud for 1. januar 2008 i Sverige efterforsket af det lokale politi på det sted, hvor gerningen blev begået. Når sagen var færdigefterforsket blev sagen overdraget til den lokale anklagemyndighed, der herefter forestod den videre retsforfølgning af sagen.

Den 17. marts 2005 anmodede den svenske regering den svenske anklagemyndighed og det svenske rigspoliti om at redegøre for bekæmpelsen af krænkelse af immaterielle rettigheder og eventuelt at fremkomme med forslag til forbedringer af kriminalitetsbekæmpelsen indenfor IPR-området.

Den 2. marts 2006 gav den svenske regering den svenske anklagemyndighed og det svenske rigspoliti til opgave at træffe foranstaltninger for at sikre en mere effektiv bekæmpelse af krænkelse af immaterielle rettigheder – særligt vedrørende krænkelse, der hidrører fra internettet.

I den svenske anklagemyndigheds rapport til regeringen af 9. januar 2007 blev det foreslået, at der i Sverige blev udpeget 4 særlige specialistanklagere, der skulle varetage retsforfølgningen af sager om krænkelse af ophavsrettigheder og andre immaterielle rettigheder.

Udfaldet blev, at den svenske anklagemyndighed pr. 1. januar 2008 oprettede en særlig anklagerenhed (Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott) bestående af i første omgang to specialistanklagere. De to specialistanklagere tilhører organisatorisk "Internationelle åklagerkammeren" i Stockholm (IÅK).

Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott (NGI)

Oprettelsen af den særlige anklagerenhed i Sverige på IPR-området pr. 1. januar 2008 medførte i første omgang, at retsforfølgningen af alle krænkelser af immaterielle rettigheder forestås af de to specialistanklagere, som beskæftiger sig fuld tid med området.

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

Endvidere medførte organisationsændringen, at alle anmeldelser om krænkelser af immaterielle rettigheder visiteres af de to specialistanklagere i den Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott, der ligeledes fungerer som efterforskningsledere i alle sager på området. Dette gælder uanset sagens geografiske forankring i Sverige.

SIDE 2

Formålet med at oprette den Nationella gruppen mot immaterialrättsbrott var først og fremmest at opbygge et samlet billede af krænkelsernes omfang, sikre en hurtig og effektiv indsats mod krænkelserne og samtidig opbygge kompetence og erfaring med strafferetlig forfølgning af alle krænkelser af immaterielle rettigheder.

Der blev endvidere opsat en række mål for enhedens arbejde. Ud over at sikre en hurtig og effektiv retsforfølgning af sagerne, har enheden til opgave at udvikle retspraksis på området og få fastslået, hvordan de immaterielle love skal fortolkes i strafferetlig henseende. Enheden skal med en offensiv pressepolitik være med til at sikre øget bevågenhed på IPR-området blandt andet ved at informere almenheden om enhedens arbejde og samtidig derigennem forsøge at forebygge og mindske omfanget af krænkelser.

Som et yderligere mål skal enheden bidrage til opbyggelsen af myndighedsnetværk på IPR-området og iværksætte samarbejde med rettighedshavere og interesseorganisationer for at afstemme forventninger og behov med rettighedshaverne om enhedens arbejde og dermed skabe forudsætningerne for et effektivt samarbejde mellem enheden og rettighedshaverne.

Endelig skal enheden deltage i internationale fora for derigennem at styrke det internationale samarbejde om bekæmpelsen af krænkelser af immaterielle rettigheder.

Pr. 1. januar 2010 fik specialenheden tilknyttet i alt 3 lokale efterforskningsenheder fra lokale svenske politikredse til at understøtte specialenhedens arbejde. I alt er 5-8 polititjenestemænd i henholdsvis Malmö og Göteborg tilknyttet enheden samt 3 po-

lititjenestemænd i Stockholm. Herudaf beskæftiger alene de tre polititjenestemænd i Stockholm sig i øjeblikket fuld tid med IPR-området.

Polititjenestemændene får inden de tilknyttes enheden en 2 ugers intensiv uddannelse i de immaterielle love og de særlige forhold, der gør sig gældende for efterforskningen af IPR-sagerne. Herudover samles alle polititjenestemændene tilknyttet enheden et par gange om året, hvor de videreuddannes indenfor området.

Endvidere fik enheden pr. 1. januar 2010 tilknyttet en polititjenestemand som national koordinator i alle sager om krænkelse af immaterielle rettigheder. Den nationale koordinator beskæftiger sig ligeledes fuld tid med IPR-området, hvor han har ansvaret for den politimæssige koordinering af efterforskningen i alle IPR-sager og fungerer som bindeled mellem de to specialistanklagere og de øvrige efterforskere.

STATSADVOKATEN FOR SÆRLIG
ØKONOMISK KRIMINALITET

SIDE 3

Den svenske anklagemyndigheds specialistenhed til bekæmpelse af krænkelse af ophavsrettigheder og andre immaterielle rettigheder har alene eksisteret siden 1. januar 2008. I den periode er antallet af anmeldte sager om krænkelse af immaterielle rettigheder i Sverige steget, ligesom indsatsen mod krænkelse er blevet mere effektiv og målrettet. I 2008 blev der således anmeldt 50 sager om krænkelse af immaterielle rettigheder, dette tal steg i 2009 til 70 anmeldte sager, mens der til og med den 10. juni 2010 er blevet anmeldt 55 sager. Cirka 70 % af de anmeldte sager vedrører krænkelse af ophavsretten ved ulovlig fildeling.

Ved udgangen af 2010 vil enhedens hidtidige arbejde og organisation blive evalueret af den svenske anklagemyndighed og det svenske rigspoliti, hvor det forventes, at rammerne for enhedens fortsatte arbejde vil blive fastlagt.

Erling Vestergaard
vicestatsadvokat

Bilag IV

Brugerkontrollerede indholdsfiltere

NOTAT

Til udvalget om ophavsrettigheder på internettet

Brugerkontrollerede indholdsfiltere

1. Baggrund

I forbindelse med udvalgets drøftelser om mulig udsendelse af informationsbreve til internetabonnenter, er det blevet fremhævet, at et eventuelt informationsbrev bl.a. kunne indeholde forbrugerinformation, om hvorledes internetabonnenter kan sikre sin internetforbindelse mod uønsket brug. Dermed vil forbrugerinformation om, at en given internetopkobling er blevet brugt til ophavsretskrænkelser, kunne blive suppleret med generel forbrugerinformation om at sikre sin internetforbindelse.

Dette notat indeholder en beskrivelse af de forskellige typer af eksisterende filtre med henblik på at skabe overblik over, hvilken information der eventuelt ville kunne inddrages i mulige informationsbreve til internetabonnenterne.

2. Forskellige typer af filtre

Et filter er et softwareprogram, hvor al trafik på internettet dirigeres igennem. Filtret kan bl.a. frasortere hjemmesider med bestemt indhold fx vold og porno, bestemte hjemmesider fx thepiratebay.org eller bestemte fildelingsprogrammer, som kan hentes på internettet.

IT- og Telestyrelsen oplyser, at der grundlæggende findes to typer filterløsninger:

1. Filtre, der kontrollerer data til og fra computeren. Disse installeres lokalt på den enkelte computer og kan have funktioner der:
  - Frasorterer spam-mails
  - Beskytter computeren mod spyware og hackere – som en personlig firewall.
2. Filtre, der begrænser brugerens adfærd på nettet. Disse styres typisk via en internetudbyder eller en proxyserver¹, men kan også installeres lokalt på computeren. Disse kan have funktioner der:
  - Frasorterer uønsket indhold, som hjemmesider med porno, vold, opskrifter på bomber osv.
  - Gør det muligt at lave en ”ja” og ”nej” liste over henholdsvis hjemmesider, man skal have adgang til, og sider, man ikke skal have adgang til.

Ofte vil en filterløsning kombinere mere end én funktion, f.eks. kan man med nogle filterløsninger sikre sig både mod spam og forskelligt uønsket indhold.

---

¹ En proxyserver fungerer som en slags mellemmand på internettet. Hvis brugeren lader sin internetforbindelse gå gennem proxyserveren, kan serveren undersøge indholdet grundigt, og der kan opnås en finmasket filtrering. Eksempelvis kan et kollegium opsætte et filter for kollegiets internetbrugere via en proxyserver. Proxyservere kan også bruges til at skjule afsenderens IP-adresse.

IT- og Telestyrelsen oplyser, at et filter installeret på computeren vil bruge computerens ressourcer på lige linje med andre softwareprogrammer. Derfor kan nogle brugere opleve et fald i computerens generelle præstationsniveau, hvis det installerede filter er meget grundigt. Det afhænger dog af den enkelte computers maksimale ydeevne.

Derudover er det relevant at have fokus på, at lovlige og ulovlige filer teknisk set er identiske. Det er alene den juridiske adkomst til filerne, som definerer lovligheden af filerne. Derfor vil der være en risiko for, at en teknisk filterløsning også filtrerer lovligt materiale fra og dermed begrænser adgangen til lovligt materiale.

Flere hjemmesider, f.eks. youtube.com, indeholder både lovligt men også ulovligt materiale. I det omfang man filtrer hele denne hjemmeside fra, så afskærer man dermed også adgangen til det lovlige indhold. På samme måde kan fildelingsprogrammer anvendes til både lovlig og ulovlig fildeling.

Brugerkontrollerede indholdsfiltere er baseret på, at filtret bliver målrettet internetabonnentens ønsker. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at internetbrugeren i forbindelse med opsætningen af filteret tager højde for, at filtreringen kan medføre begrænset adgang til lovligt materiale fx i de tilfælde, hvor internetabonnenten vælger at indstille filteret til at blokere hjemmesider med både lovlig og ulovligt indhold.

3. Eksempel på eksisterende filtre

TDC har siden 2004 tilbudt alle private bredbånds- og modemkunder et filter, som kan begrænse adgangen til forskelligt indhold. Med TDC Net Filter kan man f.eks. blokere for porno, vold, racisme, chatprogrammer, store filer og forskellige ulovligheder så som bombefremstilling.

Filtret fungerer, ifølge IT- og Telestyrelsen, ved at blokere bestemte typer af indhold, som den enkelte bruger selv definerer. TDC Net Filter anvender både billed- og tekstanalyse ved hjælp af kunstig intelligens og dynamisk indholdsanalyse til at blokere mod uønsket indhold. Brugeren kan med en adgangskode kontrollere, hvilke funktioner i filteret der skal være aktive. Ved at indstille filteret til at blokere for bestemte fildelingsprogrammer kan brugeren søge at begrænse mulighederne for ulovlig fildeling på den enkelte computer.

Det er TDC's anbefaling, at forældre bruger filtret samtidig med, at de tager ansvaret for at lære barnet at begå sig på internettet.

Denne type filtre, som brugeren selv installerer på sin computer, kan også erhverves hos en række andre udbydere fx udbydere af virusprogrammer og andre softwareproducenter.

TDC oplyser, at man også leverer netbaserede løsninger til erhvervskunder, der ønsker at begrænse adgangsmulighederne til bestemte hjemmesider fx sociale netværk og hjemmesider som streamer sportsbegivenheder.

Forskellen på de to filterløsninger er, at TDC Net filter er installeret på brugerens computer, mens den filterløsning, som er rettet mod erhvervskunder er en netbaseret løsning, hvor filtreringen sker hos internetudbyderen.

Ifølge TDC forudsætter brugen af denne filterløsning, at de hjemmesider, som man ønsker at filtrere, er klart identificeret. Den løsning, som TDC tilbyder i dag, er en del af en samlet software pakke², som TDC tilbyder erhvervskunder. Det er TDC's vurdering, at denne netbaserede løsning alene er økonomisk realiserbar i forhold til erhvervskunder.

4. Effektiviteten af filtreringen

IT- og Telestyrelsen oplyser, at EU-institutionen Safer Internet i tre år har gennemført undersøgelser af 26 forskellige værktøjer til rådighed i EU, og ved seneste undersøgelse konkluderes det³, at der er en større tendens til nøjagtighed i filtrene end tidligere. Samme undersøgelse konstaterer også, at en række filtre muligvis er "for gode", således at de formentlig afslører mere potentielt skadeligt indhold end tidligere, men at det sker på bekostning af fejlagtig blokering af harmløst indhold jf. ovenfor i afsnit 2.

---

² En samlet såkaldt "managed IP firewall netløsning"

³ http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/projects/filter_label/index_en.htm

Bilag V

Eksisterende nævn

NOTAT

Til udvalget om ophavsrettigheder på internettet

Eksisterende nævn

1. Baggrund

Dette notat indeholder en beskrivelse af Forbrugerklagenævnet, Teleankenævnet, Teleklagenævnet og Ophavsretslicensnævnet. Notatet indeholder ikke en beskrivelse af Klagenævnet for Domænenavne grundet dette klagenævns særlige karakter.

I det følgende beskrives de pågældende nævns formål, kompetence, opbygning, medlemmer og deres udnævnelse, sagsbehandling, samt finansiering.

2. Forbrugerklagenævnet

Forbrugerklagenævnet er en uafhængig klageinstans, der behandler klager fra forbrugere over varer eller tjenesteydelser købt hos erhvervsdrivende. Forbrugerklagenævnet er nedsat med hjemmel i Forbrugerklageloven. Nævnet blev etableret i 1975.

Forbrugerklagenævnets klagesager omhandler typisk klage over forbrugsvarer, f.eks. cykler, tøj, hårde hvidevarer, elektronik m.v.

Forbrugerklagenævnet består af en formand og repræsentanter for forbruger- og erhvervsinteresser. Formanden skal være dommer og må ikke have tilknytning til forbrugernes eller erhvervslivets organisationer. Repræsentanterne for forbrugere og erhvervsinteresser udnævnes af økonomi- og erhvervsministeren efter indstilling fra de relevante organisationer. Repræsentanterne fra erhvervslivet er typisk sagkyndige fra f.eks. Forbrugerrådet, Dansk Erhverv, IT-branchen, FDM etc. og bidrager til, at Forbrugerklagenævnet har en bred kompetence. Medlemmerne beskikkes for 4 år ad gangen. Nævnet mødes 2-3 gange om måneden. Møderne er opdelt efter emner, f.eks. biler, edb etc.

Forbrugerstyrelsen fungerer som sekretariat for Forbrugerklagenævnet. I sekretariatet er der ansat 31 personer.

Forbrugerklagenævnets procedure for behandling af klagesager fastlægges af økonomi- og erhvervsministeren. En klagesag starter ved, at forbrugeren indleverer en klage over en vare eller ydelse, som benyttes til private formål. Klagen indsendes via Forbrugerklagenævnets elektroniske klageformular. Der betales samtidig et klagegebyr på kr. 150. Sagsbehandlingen foregår på skriftligt grundlag.

I 2008 afgjorde Forbrugerklagenævnet i alt 2.789 sager¹.

---

¹ Forbrugerjura 2008 side 123

Afgørelsen er ikke bindende. En sag, der er afgjort af nævnet, kan indbringes for domstolene af begge parter.

Det følger af Forbrugerklageloven², at Forbrugerklagenævnet behandler klager, som ikke hører under et godkendt privat ankenævn. Såfremt der findes et privat godkendt ankenævn med kompetence til at behandle klagen, skal klagen derfor sendes til det private ankenævn.

I 2010 har Forbrugerstyrelsen en driftsbevilling på 78,8 millioner. kr. via finansloven. Forbrugerstyrelsen har oplyst, at 24-25 millioner. kr. er brugt til driften af Forbrugerklagenævnet. Af dette beløb er kr. 700.000 brugt til aflønning af formanden. De øvrige medlemmer aflønnes ikke.

3. Private godkendte klage- og ankenævn

Økonomi- og erhvervsministeren kan godkende oprettelsen af og vedtægterne for private klage- eller ankenævn³. Det følger af bemærkningerne til forbrugerklagelovens § 5, at et ankenævn som udgangspunkt skal være branchedækkende for at blive godkendt. En godkendelse kan kun meddeles, hvis nævnets vedtægter indeholder bestemmelser om nævnets sammensætning, sagsbehandling, gebyrer og omkostninger, samt at formanden og eventuelle næstformænd er dommere. Ved godkendelsen af nævnet lægges stor vægt på, om nævnet overholder principperne om uafhængighed, åbenhed, kontradiktion, effektivitet, lovlighed, frihed og repræsentation. Derudover er det af stor betydning, at nævnets handlinger er upartiske, at der er åbenhed om sagsbehandlingsprocedurer, at parterne og sagkyndige har mulighed for at komme med udtalelser, samt at afgørelserne begrundes. En godkendelse kan tidsbegrænses og tilbagekaldes, dersom nævnet ikke længere skønnes at opfylde betingelserne for et privat godkendt klage- eller ankenævn.

De klage- og ankenævn, der pt. er godkendt efter forbrugerklageloven, er; Ankenævnet for Bedemandsbranchen, Ankenævnet for Bus, Tog og Metro, Ankenævnet for Dyrslæger, Ankenævnet for Fondsmæglerselskaber, Ankenævnet for Forsikring, Ankenævnet for Hotel, Restaurant og Turisme, Ankenævnet for Huseftersyn, Ankenævnet for Investeringsforeninger, Ankenævnet for Køreundervisning, Ankenævnet for Tekniske Installationer, Byggeriets Ankenævn, Energiankenævnet, Håndværkets Ankenævn, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Pengeinstitutankenævnet, Realkreditankenævnet, Pakkerejseankenævnet og Teleankenævnet.

I det følgende gennemgås Teleankenævnet.

Teleankenævnet

Teleankenævnet er et privat ankenævn, som behandler civile klager mellem slutbrugere og teleudbydere vedrørende telefonabonnementer og internetabonnementer samt registrering og debitering af indholdstjenester, herunder kan nævnes klager om

---

² Lov nr. 456 af 10/06/2003 § 7

³ Lov nr. 456 af 10/06/2003 § 5

indgåelse eller opsigelse af telefon- eller internetabonnementer om størrelsen af telefonregninger eller om teleselskabets opkrævning af rykkergebyrer.

Teleankenævnet blev stiftet den 25. juli 2003 af Forbrugerrådet og Telekommunikationsindustrien i Danmark og er godkendt til at behandle klager over teletjenester efter forbrugerklageloven⁴.

Det fremgår af § 10 i vedtægterne for Teleankenævnet, at ankenævnets medlemmer udpeges af henholdsvis Forbrugerrådet og de tilsluttede teleudbydere. Teleankenævnet består af en uafhængig formand, som skal være dommer, og et lige antal medlemmer. På nævnsmøderne deltager formanden samt 2 medlemmer, der repræsenterer forbrugerne og 2 medlemmer, der repræsenterer telebranchen. Ankenævnets medlemmer udpeges for 3 år ad gangen med mulighed for genudnævnelse.

Formanden af Teleankenævnet er landsdommer John Lundum. Medlemmerne, der er udpeget af teleudbyderne, er Andreas F. Nørfelt, Henrik Agerbo, Lasse Andersen, Marianne Légaré Holm, Kenneth Jarnit og Bo Dalsgaard. Medlemmerne er udpeget af Forbrugerrådet er Martin Salomon, Anette Høyrup, Karin Ladegaard og Rut Jørgensen. Formanden modtager 250.000 kr. om året. De øvrige medlemmer i Teleankenævnet bliver ikke aflønnet.

Teleankenævnets sekretariat består af 5 medarbejdere, heraf 1 sekretariatschef, 2 juridiske sagsbehandlere og 2 kontorfunktionærer. Sekretariatet har til opgave at besvare henvendelser til nævnet og forberede klagesagerne, der skal behandles af nævnet. I de seneste år har sekretariatet i en selvstændig undersøgelsesenhed lavet stikprøver af, om indholds- og betalingstjenester opfylder forbrugerbeskyttelsesreglerne, herunder teleudbydernes eget regelsæt.

Teleankenævnets klagesager starter med indgivelse af en klage fra en privat eller erhvervsdrivende slutbruger på ankenævnets klageformular. Erhvervsdrivende slutbrugere kan kun indgive klage vedrørende registreret forbrug af teletjenester. Ved indlevering af klage til Teleankenævnet skal der betales et klagegebyr på kr. 150.

Teleankenævnet afholder normalt et møde månedligt, dog minimum en gang i kvartalet. Afgørelser træffes ved stemmeflerhed. Ved mødet kan sagkyndige uden stemmeret deltage, og der skal til enhver tid deltage repræsentanter fra Forbrugerklagenævnet og IT- og Telestyrelsen.

Teleankenævnet træffer afgørelse på det af sekretariatet tilvejebragte grundlag. Sagens behandling kan udsættes med henblik på at tilvejebringe yderligere oplysninger. Teleankenævnet er beslutningsdygtigt ved ankenævnmøder, såfremt formanden og en repræsentant for forbrugerinteresser og en repræsentant for erhvervsinteresser deltager på ankenævnmødet. Sagens afgørelse træffes, efter nævnet har foretaget en juridisk bedømmelse af sagens omstændigheder.

---

⁴ Lov nr. 456 af 10/06/2003

Teleankenævnet offentliggør principielle afgørelser og udarbejder en oversigt over de teleudbydere, der ikke efterlever ankenævnets afgørelser.

I 2009 traf Teleankenævnet afgørelse i 114 sager⁵.

Teleankenævnets afgørelser kan indbringes for domstolene.

I forbindelse med finansieringen af Teleankenævnet sondres der mellem tilsluttede teleudbydere og ikke-tilsluttede teleudbydere. De tilsluttede teleudbydere afholder de omkostninger, der er forbundet med ankenævnets virksomhed, herunder regnes også udgifter til Forbrugerrådets repræsentanter. Fordelingen af omkostningerne fastsættes af bestyrelsen for Telekommunikationsindustrien i Danmark. Gebyrer indbetalt af klagerne indgår også i finansieringen af Teleankenævnet. Teleudbydere, der ikke er tilsluttet Teleankenævnet, bidrager til finansieringen i det omfang, de helt eller delvis får medhold i nævnet, eller der indgås forlig til klagers fordel. De ikke-tilsluttede teleudbydere skal i disse tilfælde betale et standardbeløb, som udgør kr. 14.700 for sager, hvor klager får helt eller delvis medhold i nævnet, og kr. 9.500 for de sager, hvor der indgås forlig til klagers fordel.

I 2010 har Teleankenævnet 5 millioner kr. til rådighed, som fordeles over fire kvartaler. Beløbet, der stilles til rådighed 1. kvartal, beregnes ud fra de tilsluttede teleudbyders markedsandel, og det resterende beløb fordeles ens over de øvrige kvartaler. Omkostningerne ved en sag i Teleankenævnet varierer derfor fra år til år.

4. Teleklagenævnet

Teleklagenævnet er et uafhængigt nævn, der blev nedsat i 1996 med hjemmel i lov om konkurrenceforhold og samtrafik i telesektoren⁶. Hjemlen til nedsættelsen af Teleklagenævnet findes i dag i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet⁷. Teleklagenævnets virksomhed er fastlagt i bekendtgørelse om Teleklagenævnets virksomhed⁸.

Teleklagenævnets kompetence til at træffe afgørelser findes inden for en række lovområder. De mest relevante områder er lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet⁹, lov om radiofrekvenser¹⁰, lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold¹¹, samt lov om internetdomæner¹². Lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet har blandt andet til formål at fremme etableringen af et vel fungerende, konkurrencebaseret marked for udbud af elektroniske kommunikationsnet og tjenester samt sikre generelle minimumskrav til teleudbydere og sikre alle slutbrugere adgang til grundlæggende elektroniske kommunikationstjenester på rimelige vil-

---

⁵ Statistiske oplysninger 2009

⁶ Lov nr. 467 af 12. juni 1996.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 780 af 28. juni 2007 med senere ændringer.

⁸ Bekendtgørelse nr. 569 af 18. juni 2004

⁹ Lovbekendtgørelse nr. 780 af 28. juni 2007 med senere ændringer.

¹⁰ Lov nr. 475 af 12. juni 2009.

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 823 af 3. juli 2007 med senere ændringer.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 598 af 24. juni 2005.

kår og til rimelige priser m.m. Lov om radio- og teleterminaludstyr og elektromagnetiske forhold omhandler bestemmelser om markedsføring, ibrugtagning og tilslutning af radioudstyr, teleterminaludstyr og andre elektriske og elektroniske apparater. Lov om radiofrekvenser regulerer anvendelsen af radiofrekvenser, dvs. trådløse teknologier. Lov om internetdomæner har til formål at regulere administrationen af internetdomæner i Danmark¹³.

Teleklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af IT- og Telestyrelsen samt afgørelser truffet af offentlige myndigheder og private foretagender, der henhører under Teleklagenævnets kompetence. Hovedparten af klagerne vedrører erhvervsretlige forhold f.eks. klager fra teleoperatører vedrørende samtrafikforhold. Eksempelvis kan man klage til nævnet over tildeling af frekvenstilladelser og afgørelser i forbindelse med markedsanalyser.

Medlemmerne af Teleankenævnet udnævnes af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling. Teleklagenævnet består af 7 medlemmer; Palle Bo Madsen (formand), Mette Christensen (næstformand), Per Ladegaard, Knud Erik Skouby, Birgitte Sloth, Per Borggaard og Lise Fuhr. Ved udvælgelsen af medlemmerne lægger ministeren vægt på, at nævnet samlet set skal repræsentere juridisk, teleteknisk, økonomisk, konkurrence-retligt og markeds-mæssig sagkundskab. Medlemmerne beskikkes for 4 år ad gangen. Nævnets formand modtager 12.000 pr. måned, og de øvrige medlemmer aflønnes pr. time, henholdsvis kr. 397,37 og kr. 326,41 pr. time.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling yder sekretariatsbistand for Teleklagenævnet. Ministeren har ingen instruktionsbeføjelser i forhold til nævnets behandling af sager. Sekretariatets opgave er at forberede sagerne til behandling på nævnsmøderne, der afholdes 4 gange årligt. Teleklagenævnet er beslutningsdygtigt, såfremt halvdelen af medlemmerne er til stede på nævnsmødet. Der er 5 årsværk tilknyttet sekretariatet. P.t. er kun 4 årsværk udnyttet.

Teleklagenævnets klagesager starter med indgivelse af en klage fra en slutbruger eller teleudbydere senest fire uger efter, at der er truffet afgørelse i sager af IT- og Telestyrelsen, eller af offentlige myndigheder og private foretagender, der henhører under Teleklagenævnets kompetence. Der er ikke i bekendtgørelsen¹⁴, i teleloven eller i bemærkningerne til teleloven taget nærmere stilling til, hvorvidt Teleklagenævnet skal behandle klager på skriftligt grundlag eller ved mundtlig forhandling. Det følger af teleloven¹⁵, at formanden for Teleklagenævnet tilrettelægger nævnets arbejde, herunder arbejdet i nævnets sekretariat. Teleklagenævnet har telefonisk oplyst, at man efter fast praksis behandler indkomne klager på et skriftligt grundlag. Formanden kan dog beslutte, at sagsbehandlingen bør tilrettelægges på anden vis, herunder at en konkret klage optages til mundtlig forhandling. Ønsker om mundtlig forhandling er hidtil ikke blevet imødekommet.

---

¹³ Klagenævnet for domænenavne har også kompetence efter denne lov. Se afsnit 6.

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 569 af 18. juni 2004

¹⁵ Lov nr. 780 af 28/06/2007 § 100, stk. 4, 2. pkt.

Teleklagenævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende.

Teleklagenævnets afgørelser er offentligt tilgængelige¹⁶ på nævnets hjemmeside¹⁷. Navne og data, der kan henføres til bestemte fysiske personer anonymiseres inden afgørelsen offentliggøres.

I 2009 traf Teleklagenævnet afgørelse i 18 sager¹⁸.

Teleklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, men kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende part.

Teleklagenævnet får driftsbevilling via finansloven. Det fremgår af finansloven for 2010, at man forventer en gebyrindtægt på 4,4 millioner. kr. og en udgift på 4,4 millioner. kr., hvorfor man ikke har afsat finanslovsmidler ud over 0,6 millioner. kr., som er en nettodriftsbevilling.

6. Ophavsretslicensnævnet

Ophavsretslicensnævnet er nedsat af Kulturministeriet i henhold til ophavsretslovens § 47, stk. 1. Ophavsretslicensnævnets opgave er at træffe afgørelse i sager, hvor der er uenighed om størrelsen af vederlaget i forbindelse med benyttelse af beskyttede værker i overensstemmelse med ophavsretslovens bestemmelser om tvangs- og aftalelicenser. Bestemmelserne om aftalelicens danner grundlag for, at forvaltningsselskaber kan indgå aftaler med brugere, som også får virkning for rettighedshavere, som ikke er medlem af den konkrete forvaltningsorganisation. Bestemmelserne om tvangslicens definerer de situationer, hvor brugerne har en lovbestemt ret til at anvende ophavsretligt beskyttet materiale på en bestemt måde mod betaling af et rimeligt vederlag. .

Ophavsretslicensnævnet har endvidere kompetence til at træffe afgørelser i sager, hvor et radio- eller tv-foretagende eller en godkendt rettighedshaverorganisation uden rimelig grund nægter at give tilladelse til viderespredning af radio- eller fjernsynsprogrammer over kabelanlæg eller trådløs viderespredning.

Kulturministeren udpeger nævnets tre medlemmer. Formanden skal være højesteretsdommer. Et af medlemmerne, der skal være advokat, udnævnes efter forhandling med Advokatrådet. Der har været tradition for at det sidste medlem har været en person med retsvidenskabelig baggrund.

Højesteretsdommer Peter Blok, advokat Hanne Bender og professor dr. jur Henrik Udsen er valgt for en femårig periode frem 31. marts 2012.

Kulturministeriet yder sekretariatsbistand for Ophavsretslicensnævnet.

---

¹⁶ Lov nr. 780 af 28/06/2007 § 106a.

¹⁷ www.teleklage.dk

¹⁸ Jf. Teleklagenævnets årsberetning 2009 side 1

Nævnets virksomhed er reguleret i bekendtgørelsen om Ophavsretslicensnævnet¹⁹. Det er formanden som tilrettelægger nævnets arbejde²⁰. Normalt starter en sag med indlevering af klageskrift fra klager. Modparten gives herefter en frist til afgivelse af svarskrift. Efterfølgende processkrifter følger den samme procedure. Efter aflevering af eventuelle yderligere processkrifter beslutter formanden, om sagen er klar til mundtlig eller skriftlig behandling.

I forbindelse med sagsbehandlingen får parterne adgang til at gøre sig bekendt med det for nævnet forelagte materiale. Parterne kan også få adgang til at redegøre for sagen mundtligt. Hvis sagens karakter taler for det, kan formanden træffe afgørelse om, at sagen skal afgøres på skriftligt grundlag, dvs. ved parternes skriftlige indlæg²¹.

Nævnet er berettiget til at mægle i sagen. Såfremt forlig ikke kan opnås, træffer nævnet en afgørelse. Ophavsretslicensnævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed, og nævnet er beslutningsdygtigt, når alle medlemmer deltager i sagsbehandlingen²².

Sagens parter dækker de udgifter, der har været afholdt i forbindelse med den pågældende sag. Når nævnet har truffet afgørelse, fastsætter det tillige størrelsen og fordelingen af udgifterne mellem sagens parter. For så vidt angår udgifterne til vederlag til nævnets medlemmer er udgangspunktet, at udgifterne deles ligeligt mellem sagens parter. Vederlagets størrelse varierer fra sag til sag. Når forholdene taler for det, kan nævnet bestemme, at en parts andel af udgifterne skal afholdes af det offentlige²³.

I perioden 2005-2008 afsagde nævnet syv kendelser. I 2009 afsagde nævnet ingen kendelser, da de verserende sager alle blev forligt eller trukket tilbage. I foråret 2010 verserer tre sager ved Ophavsretslicensnævnet.

Ophavsretslicensnævnets afgørelser offentliggøres på Kulturministeriets hjemmeside²⁴.

Nævnets afgørelser er endelige. Afgørelserne kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, men kan indbringes for domstolene.

8. Udsendelse af informationsbreve.

I det omfang man overvejer at et af de nævnte eksisterende nævn skal afsende informationsbreve, vil det være relevant at overveje, hvorvidt der vil være oplagte synergieffekter ved dette.

Den første mulighed kunne være at henlægge opgaven til Forbrugerklagenævnet, da det er en uafhængig klageinstans. Forbrugerklagenævnet behandler klager fra forbrugerne over varer eller tjenesteydelser købt hos erhvervsdrivende, og dermed er forbru-

---

¹⁹ bek nr. 25 af 14/01/2004

²⁰ Jf. § 5 i bek. nr. 25 af 14/01/2004

²¹ Jf. § 6 i bek. nr. 25 af 14/01/2004

²² Jf. § 7 i bek. nr. 25 af 14/01/2004

²³ Jf. § 4, stk. 3 i bek. Nr. 25 af 14/01/2004

²⁴ www.kum.dk

geren den forurettede part i de sager, som behandles af Forbrugerklagenævnet. Det ligger derfor ikke inden for Forbrugerklagenævnets kompetence at sende oplysende informationsbreve. Selvom Forbrugerklagenævnet har kompetence til at behandle forbrugerklager, er der næppe oplagte synergier ved at henlægge opgaven med at sende oplysende informationsbreve hos Forbrugerklagenævnet. Det skyldes, at Forbrugerklagenævnets grundlæggende fokus er at sikre en klagemulighed for forbrugerne. Forbrugerklagenævnets opgave er ikke at oplyse forbrugerne om mulige lovovertrædelser. Den mulige udsendelse af breve vil derfor afvige væsentligt fra de nuværende opgaver i Forbrugerklagenævnet.

En anden mulighed kunne være, at henlægge opgaven til Teleklagenævnet. Dette offentlige uafhængige nævn behandler klager over afgørelser truffet af IT- og Telestyrelsen og fungerer som klageinstans i forhold til andre myndigheder mv., som hører under Teleklagenævnets kompetence. Hovedparten af sagerne i Teleklagenævnet vedrører erhvervsretlige forhold f.eks. klager fra teleoperatører vedrørende samtrafikforhold. Teleklagenævnet har dermed kompetence til at behandle problemstillinger, som vedrører IT/telebranchen. Der ses derfor ikke at være oplagte synergier ved at henlægge opgaven hos Teleklagenævnet, da udsendelse af informationsbreve til internetabonnenter vedrører forbrugerkontakt og dermed falder udenfor Teleklagenævnets kernekompetence som klageinstans for erhvervslivet.

En tredje mulighed kunne være, at henlægge opgaven til Teleankenævnet, som er et privat ankenævn, som der behandler klager mellem abonnenter og teleudbydere f.eks. vedrørende internetabonnements vilkår og indhold. Teleankenævnet kunne umiddelbart synes relevant, da det behandler forbrugerrelaterede problemstillinger vedrørende internetopkoblinger, og derfor ikke er ubekendt med det emnefelt, som en eventuel brevmodel befinder sig i. Fokus for Teleankenævnet er, som i Forbrugerklagenævnet, at sikre en klageadgang for forbrugerne. Dermed vil udsendelse af informationsbreve om mulige krænkelse til forbrugerne afvige fra den type opgave, som Teleankenævnet løser i dag, og henlæggelse af opgaven til Teleankenævnet vil derfor ikke bidrage til oplagte synergier mellem de opgaver nævnet i givet fald ville komme til at løse.

En fjerde mulighed kunne være, at henlægge opgaven til ophavsretslicensnævnet. Ophavsretslicensnævnet er et uafhængigt nævn, som har til opgave at træffe afgørelse i sager vedrørende uenighed om størrelsen af vederlaget i forbindelse med benyttelse af beskyttede værker i overensstemmelse med ophavsretslovens tvangs- og aftalelicensbestemmelser. Ophavsretslicensnævnet behandler derfor fortrinsvis erhvervsretlige tvister. På linie med Teleklagenævnet vil udsendelse af informationsbreve til internetabonnenter derfor afvige væsentligt fra Ophavsretslicensnævnets nuværende opgaver, og der syntes ikke umiddelbart at være oplagte synergier ved at henlægge udsendelsen af informationsbreve til Ophavsretslicensnævnet.

Bilag VI

Præsentation af britisk brevmodel

Tackling online infringement of copyright: the UK's Digital Economy Act

Rachel Clark

20 August 2010

History - Gowers Review 2006

- An independent review of the fitness of the IP regime for the digital age
- Identified problem of peer-to-peer file-sharing
- Causing big losses to copyright owners
- Recommended an industry solution (which he thought imminent)
- But said that if industry solution was not working by the end of 2007 then Government should consider regulating

History – MOU

- No industry solution by 2008, and so prior to regulating the Government intervened directly at Ministerial level
- We negotiated MOU between major ISPs, the big film studios and the music labels:
  - Aim to reduce unlawful file-sharing substantially (>70%)
  - Acknowledge importance of educating consumers on value of copyright
  - Acknowledge importance of commercial models evolving and making content available legally and attractively
  - Establish letter writing trial
  - Explore technical measures, both technically and legally

MOU - results

- MOU signed July 2008 at CEO level
- Letter writing trial ran from Oct – Dec 2008
- Successful in operational terms – impossible to measure impact
- Discussions on educational campaigns and new business models inconclusive
- Technical measures discussions were constructive on technical issues – but highly adversarial on legal issues
- No agreement from industry partners on follow-up (or even on publication of the results)

Digital Britain

- Fundamental look at issues affecting Digital Economy in Britain
- Concluded that industry would not provide effective solution voluntarily
- Proposed legislation that would put obligation on ISPs to send notifications to alleged infringers

---

Digital Economy Act - Online Copyright Infringement Measures

Why?

- Rights holders estimate that around 7 million people regularly file-share unlawfully in the UK, and online infringement costs around £400 million a year.
- The people doing it can only be identified by matching an IP address to an internet account.
- This requires a court order – slow and expensive process, and highly controversial and unpopular (ACS Law).
- Impeding the development of a successful, varied and competitive digital content market.

Digital Economy Act - Online Copyright Infringement Measures

What?

- 2 initial obligations on ISPs
- First, ISPs will have to send notification letters to subscribers whose account is identified by copyright owners in connection with an infringement.
- Second, they will have to keep records of infringement notifications and compile an anonymized list of the most frequent infringers
- Details to be set out in Code.

Digital Economy Act - Online Copyright Infringement Measures

How will it work in practice?

- Copyright owners obtain IP addresses by seeking their own material on file-sharing sites and noting when and where it is available from.
- ISPs use IP address and time data to identify subscriber.
- ISP writes to subscriber (no personal data changes hands at any stage of the process without a court order).
- If copyright owner wants personal data to take legal action must go to court to get order
- Key point is that they can do so on basis of the list of most frequent infringers, enabling them to target action.

Digital Economy Act - Online Copyright Infringement Measures

How will it work in practice?

- Standards of evidence, thresholds, notification requirements etc to be set by code.
- Ofcom to approve or impose code. Secretary of State must consent.
- Costs to be met by copyright owners and ISPs. Working assumption was 75%:25% - final decision due shortly
- Applies to costs of ISPs, Ofcom and appeals process.

Digital Economy Act - Online Copyright Infringement Measures

Technical Obligations

- Reserve power for Secretary of State to impose technical obligations on ISPs, including account suspension, if initial obligations are not successful.
- Highly controversial, opposed by consumers/ISPs
- Initial obligations must run for at least a year first.
- Decision will be informed by assessment from Ofcom on need, effectiveness and technical capability.
- Introduced via super-affirmative procedure
- Ofcom will develop code. Costs to be settled by SoS Order.

Implementation

- New Government committed to implementing DEA measures.
- Digital Economy Act contains high level obligations and powers – detail to be provided by Code.
- Ofcom consulted on Code:
  - Proposes applying obligations to ISPs with more than 400,000 subscribers – the biggest 7
  - Proposes not applying obligations to mobile ISPs
  - Looking at position of community wifi (e.g. libraries)
  - Appeals process important, both in being a robust, accessible resort for subscribers and affordable and proportionate

---

Implementation

- Ofcom will consult further on the tariff of costs
- Code will be notified under Technical Standards Directive
- Act requires it to come into force by December 2010 but deadline can be extended if necessary.

Digital Economy Act – Site Blocking

- Copyright owners have been expressing increasing concern about online infringement of copyright other than unlawful use of peer-to-peer file-sharing
- They estimate that already the use of sites, such as cyberlockers, to access unlawful content accounts for around a third of overall online infringement – and growing
- Original intention was to provide a degree of future-proofing, but this was restricted to a reserve power to address a particular issue

Digital Economy Act – Site Blocking

- Act therefore gives power to introduce Regulations to allow copyright owners to apply to court for an order to get ISPs to block access to particular websites.
- Another controversial provision, there are a number of safeguards attached to it
- Can only be introduced (via super-affirmative procedure) if:
  - online infringement is having a serious adverse affect on business or consumers;
  - Site blocking is a proportionate way to address it; and
  - Such regulations would not prejudice national security or crime prevention.

Digital Economy Act – Site Blocking

- There are also important safeguards should the regulations be introduced
- A court must take into account whether:
  - the site has been used for a substantial amount of infringement;
  - whether the copyright owner has taken steps to make the content legitimately available;
  - any action taken by the ISP or site operator to prevent infringement;
  - any representations from within Government;
  - whether any injunction may have a disproportionate impact on someone's legitimate activity; and
  - the importance of freedom of expression.

Digital Economy Act - response

- Copyright industries have been very supportive – but are concerned about how much this may end up costing them
- Most ISPs do not support the measures. Two are taking legal action seeking to have the online infringement provisions of the Act declared unenforceable on grounds of non-compatibility with European legislation (Technical Standards, eCommerce and ePrivacy) and proportionality.
- Consumer organisations firmly opposed to the measures, particularly the potential introduction of technical measures and site blocking
- Very strong campaigns against the measures on the internet during passage in Parliament and now with new Government.

Digital Economy Act - myths

- The online infringement provisions generated an astounding level of interest, and many misconceptions
- Chief myth is that accounts will be disconnected on say so of rights holders from day one – not so
- Another is that ISPs are required to spy on what their subscribers are doing – they wont be
- Libraries and coffee shops will not be able to offer wifi – they will

Digital Economy Act – future issues

- Costs remain an issue – particularly around the potential costs of appeals
- Community and commercial wifi provision, and universities, are all awkward – there is consensus that these should not be threatened, but no clarity on how to ensure that
- Essential to have a robust measurement system in place – not cheap
- France, UK – potential for EC initiative?

Bilag VII

Præsentation af fransk brevmodel

1 – Historique de la Loi Création et Internet

- Directive européenne de 2001

Consécration des DRM (Digital Right Management) ou mesures techniques de protection : protection de l'œuvre en anticipant l'impossibilité de la copier.

1 – Historique de la Loi Création et Internet

■ Loi DADVSI* - 2006

■ Création de l'ARMT

Autorité de Régulation des Mesures Techniques de Protection

■ Préservation de la copie privée

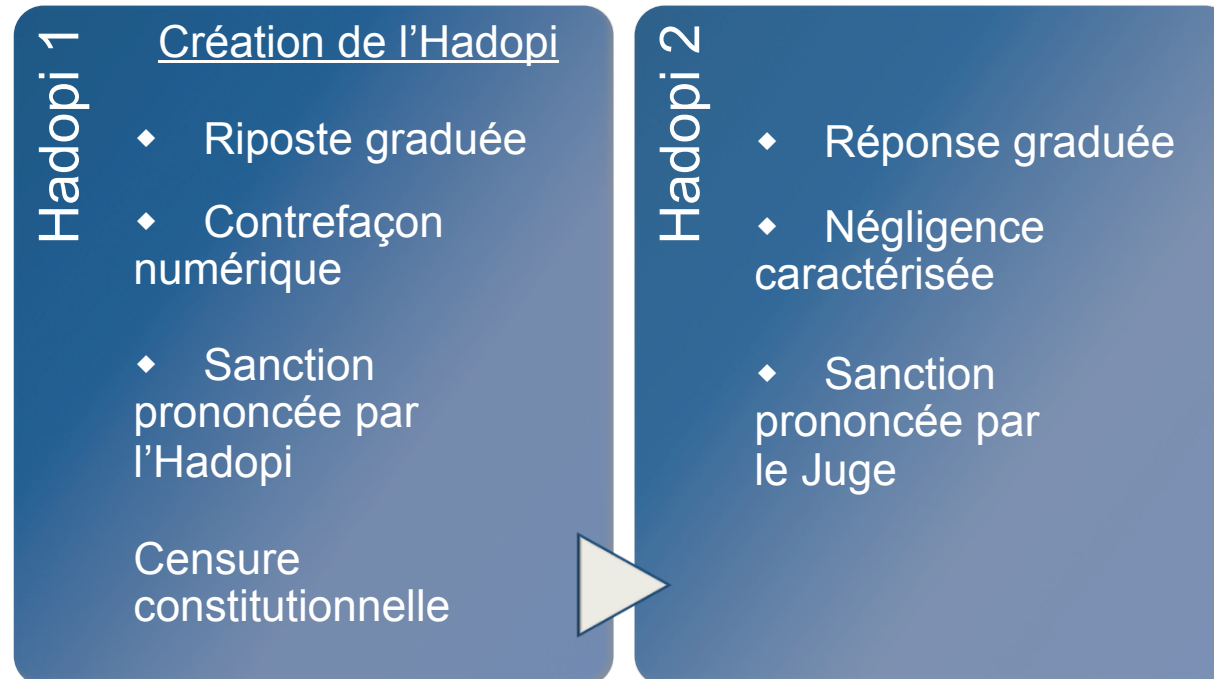
■ Interopérabilité

* Droit d'Auteur et Droits Voisins dans la Société d'Information

1 – Historique de la Loi Création et Internet

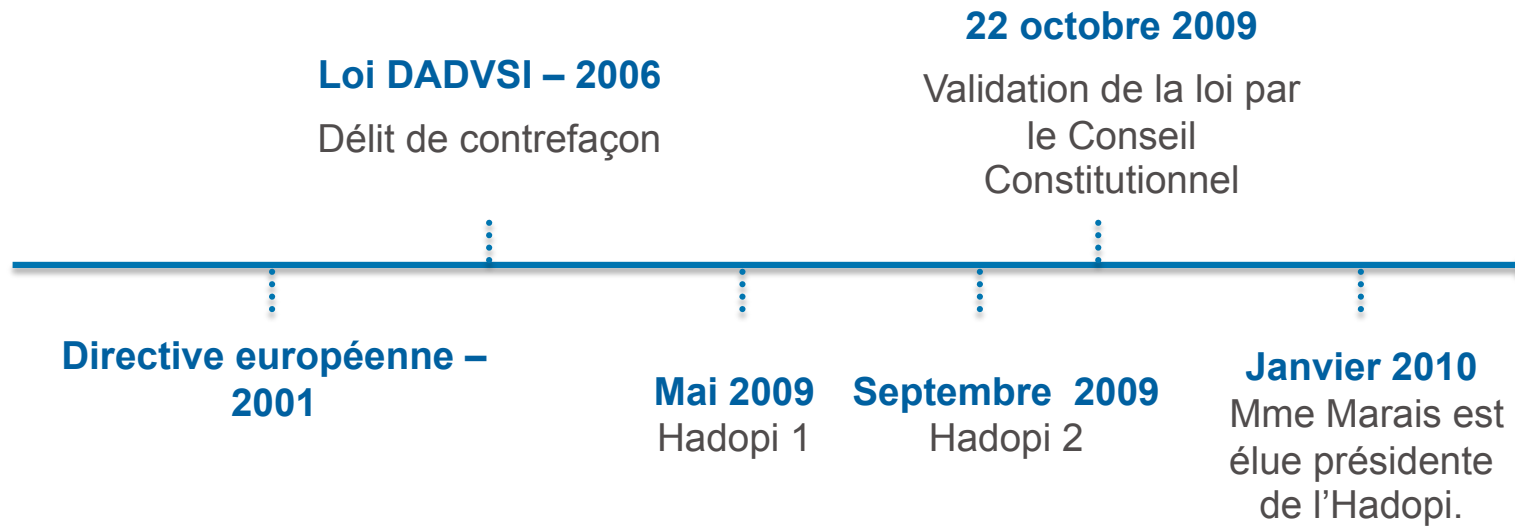
- De la « riposte graduée » à la « réponse graduée »

1 – Historique de la Loi Création et Internet

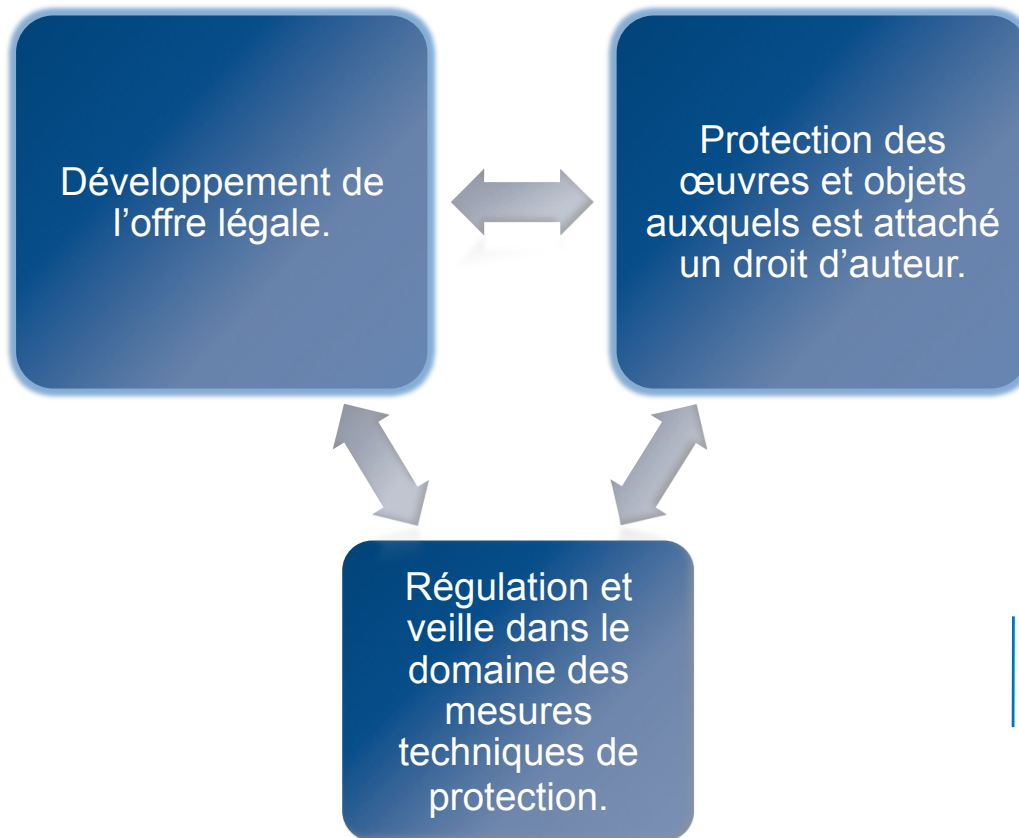
- Projet de loi complémentaire,
Loi Création et Internet, dite Hadopi 2.
- Le Conseil Constitutionnel valide le
texte le **22 octobre 2009**.
- L'Hadopi est créée en décembre
2009, la présidente est élue en
janvier 2010.

1 – Historique de la Loi Création et Internet

2 – Qu'est ce que l'Hadopi ?

- 3 missions :

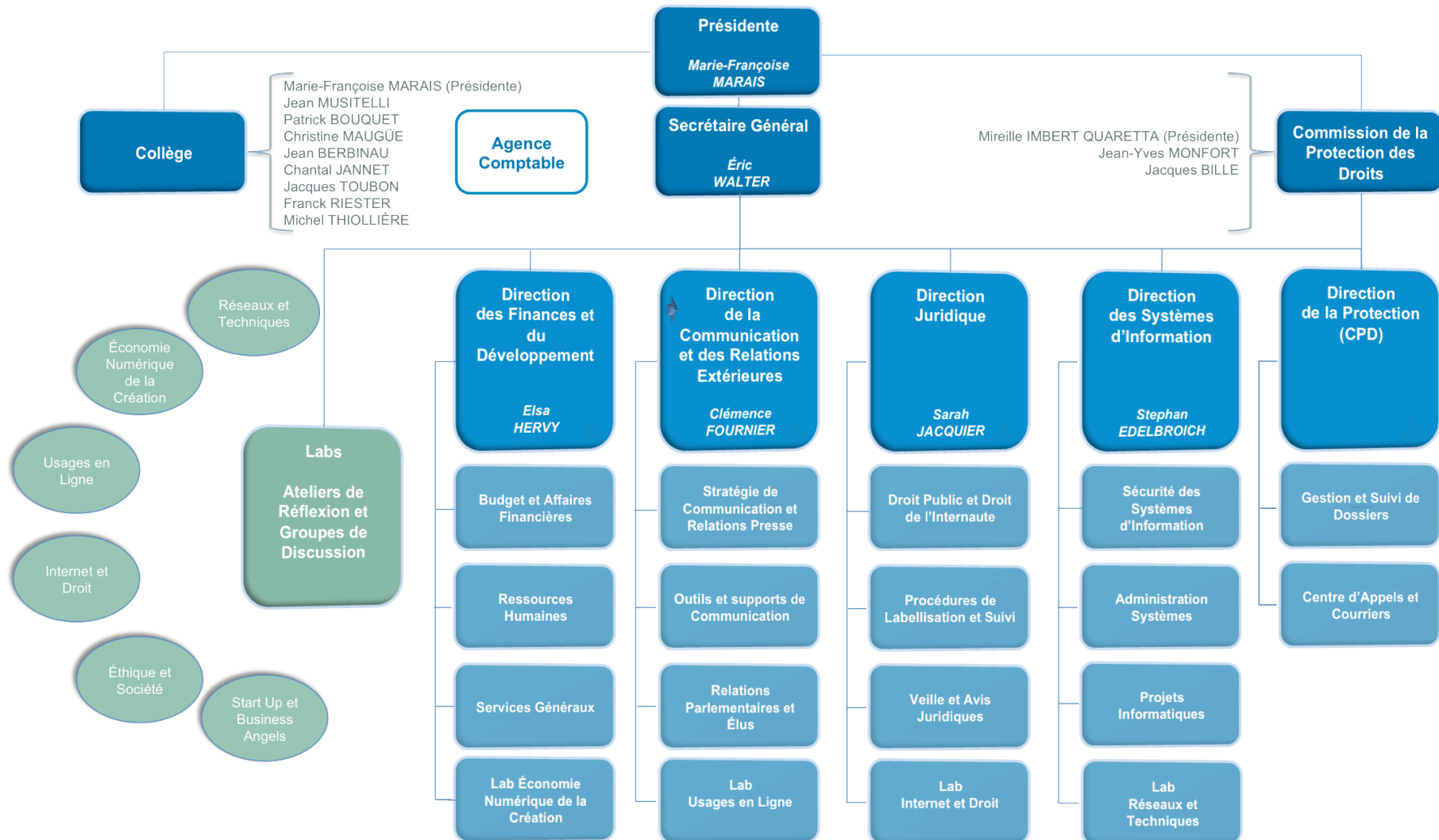
2 – Qu'est ce que l'Hadopi ?

■ 3 valeurs :

2 – Qu'est ce que l'Hadopi ?

Organigramme

2 – Qu'est ce que l'Hadopi ?

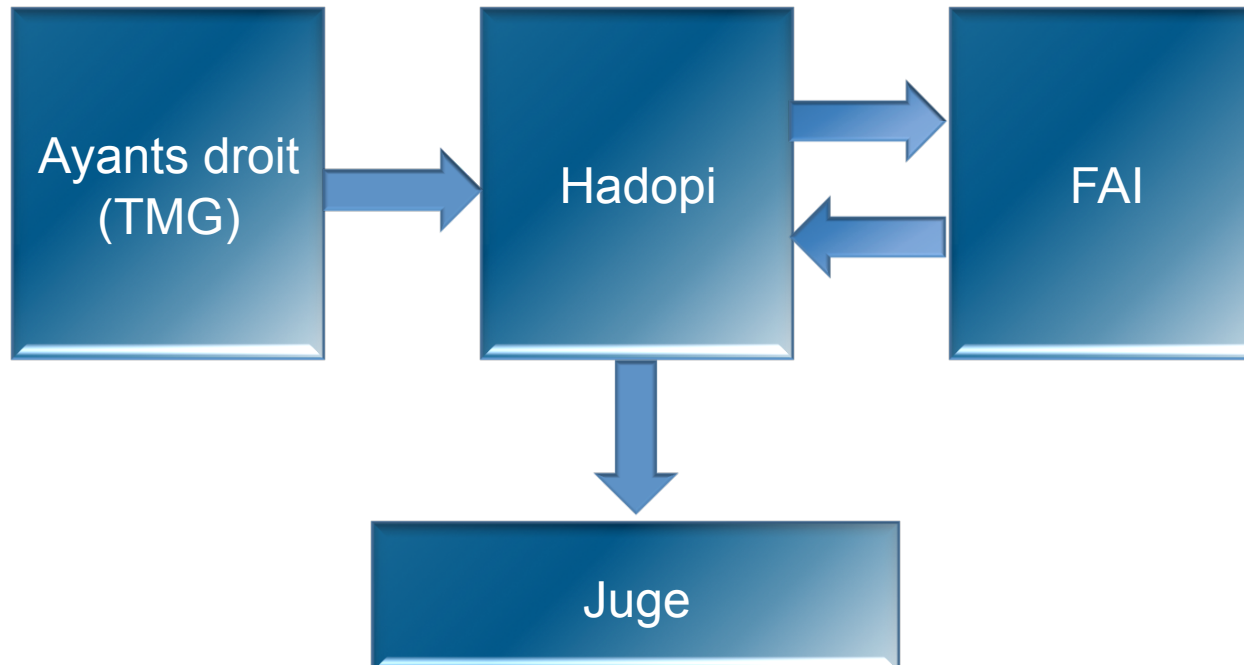
L'Hadopi est en rapport direct avec l'utilisateur, elle veut donc mettre en avant :

la proximité

L'Hadopi, une institution publique proche de l'Internet et des internautes pour mieux conduire ses missions.

3 – Missions

- Réponse graduée : procédure devant la CPD

Saisine par les ayants droit

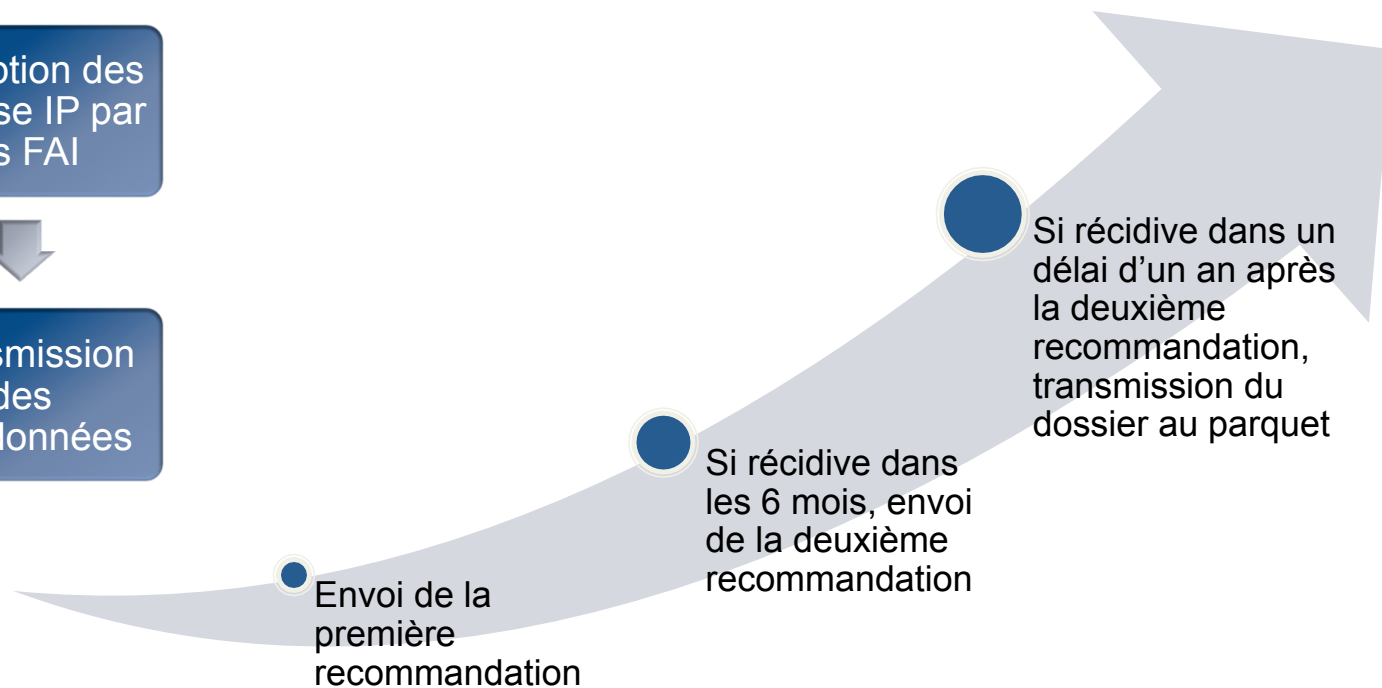
Réception des adresse IP par les FAI

Transmission des coordonnées

3 – Missions

- Réponse graduée : procédure devant la CPD

3 – Missions

- Développement de l'offre légale

Merci de votre attention

Bilag VIII

Netplan rapport, "Omkostningsestimat for opslag af IP-adresser i dansk
bredbåndsnet"

Omkostningsestimat for opslag af IP adresser i danske bredbåndsnet

Indhold

1	Baggrund	2
2	Teknisk baggrund	3
2.1	Undtagelser	3
2.2	Tildelingsfrekvens og organisering	4
2.3	Geotagging og svar	5
2.4	Forhold omkring gensalg produkter	5
2.5	Gentagelsesforhold	6
2.6	Særlige forhold for gentagelser når der benyttes gensalg	7
2.7	Omkostninger for udbydere med mere end en bæreteknologi	7
2.8	Svarhastighed	7
3	Forudsætninger og antagelser	7
4	Metode til beregning af omkostninger	9
4.1	Driftsomkostninger	10
4.2	Modellen	11
5	Beregning	12
6	Konklusion	13

1 Baggrund

Dette notat er udarbejdet af Netplan A/S for Kulturministeriet og beskriver en metode til beregning af de omkostninger, bredbåndsudbydere har ved tilvejebringelse af identifikationsoplysninger, dvs. navn og adresse, på en given bredbåndskunde i udbyderens bredbåndsnæ. Ud fra metoden foretages desuden en konkret beregning af omkostningsniveauet.

Udgangspunktet er, at ulovlig kopiering af ophavsretsbeskyttet materiale på Internettet har et stort omfang, og Kulturministeriet ønsker at overveje modeller til imødegåelse af dette, herunder modeller for målrettet information til internetabonnenter fra hvis internetforbindelse, der foregår ulovlig upload. Bl.a. undersøges en model, hvor internetudbydere - på baggrund af en henvendelse fra rettighedshaverne - sender et informationsbrev til de internetabonnenter, hvis internetforbindelse mistænkes for at blive brugt til krænkelse på internettet. I den forbindelse har Kulturministeriet bedt Netplan A/S om at estimere, hvad omkostningerne ved etablering og drift af et system, hvor internetudbydere udsender breve, vil være.

Rettighedshaverne har en forventning om, at der vil skulle sendes op til 50.000 breve om året. Med et omfang af den størrelse vil det - for at minimere omkostningerne - være hensigtsmæssigt med et automatiseret system hos internetudbydere, således at navnlig udbyderens identifikationsopslag kan håndtere et større antal forespørgsler. Beregningen tager derfor udgangspunkt i et så effektiviseret og automatiseret system som muligt.

Dette notat opstiller en model for, hvorledes udbyderens omkostninger kan estimeres i forbindelse med etablering af en sådan automatiseret opslagsmekanisme. Det er vigtigt at understrege, at metoden, og den deraf følgende beregning, er udarbejdet ud fra et teoretisk synspunkt og antagelser, som *ikke* er afstemt med de pågældende udbydere, men som er baseret på Netplans antagelser om, hvorledes et sådant system *kunne* opbygges. Det er desuden vigtigt at understrege, at denne beregning kun baseres på det tekniske systems indretning og drift, og dermed kun beskæftiger sig med den administrative side af processen for så vidt angår udbyderens kunde- og teknikdatabase, men ikke beskæftiger sig med den samlede proces, herunder hvorledes de konkrete adresseoplysninger efterfølgende håndteres. Disse omkostninger kan bedst estimeres, når den konkrete forretningsgang omkring håndteringen ligger fast. Der er dog taget hensyn til, at udbyderen ved tredje henvendelse fra rettighedshaveren vedrørende samme internetabonnent vil kunne håndtere at underrette rettighedshaveren om, at der allerede er afsendt to breve til en given internetabonnent.

Desuden er der i notatet taget hensyn til, at nogle udbydere driver et grossistprodukt, som andre udbydere gensælger. Disse gensælgsprodukter tilføjer et lag af kompleksitet, idet grossist-udbyderen ikke har adgang til gensælgerens kundedatabase og dermed ikke er i stand til at foretage en

unik identifikation af kunden.

2 Teknisk baggrund

I det følgende gives en teknisk redegørelse for en af grundforudsætningerne for vores beregningsmodel. Forudsætningen gælder i princippet samtlige tilbudte bredbåndstjenester, men vi har koncentreret beskrivelsen og detaljerne omkring den type bredbåndsforbindelse, som er baseret på xDSL teknologien, dvs. baseret på telefonlinjen som bæremedie. Desuden antages der at være en produktionsmæssig parallel imellem xDSL baserede bredbåndstjenester, og de bredbåndstjenester som leveres via kabel TV. Det antages, at disse tjenester dermed også kan indgå uden andre omkostninger end de skitserede.

2.1 Undtagelser

For så vidt angår bredbåndsforbindelser baseret på fiber vil disse typisk være allokerede statiske IP adresser, og med hensyn til mobilt bredbånd har vi valgt at antage, at disse systemer næppe i øjeblikket anvendes i noget nævneværdigt omfang til ulovlig kopiering. Vi behandler derfor ikke disse systemer yderligere i dette notat. Det skal dog bemærkes, at mobilteknologien er udviklet langt senere end xDSL og telefoni teknologien. Til gengæld er adressetildelingen i mobilnettene mere kompliceret end i faste netværk. En brugbar antagelse vil derfor være, at omkostningsniveauet på mobilplatformen som udgangspunkt er maksimalt 50% højere end omkostningsniveauet for det faste netværk.

I følgende liste er anført, hvilke bæreteknologier som antages at være dækket i dette notat:

Bæreteknologi	Dækning
xDSL	dækket
Fiber	dækket
Kabel TV	dækket ¹
Mobil data	ikke dækket
Modem opkobling	ikke dækket
Offentlige WiFi	ikke dækket
WiMax	ikke dækket

Med de udvalgte bæreteknologier dækkes mellem 65 og 70% af bredbåndsmarkedet, som det ser ud på nuværende tidspunkt.

Det skal bemærkes, at såfremt man vælger også at inkludere mobilt bredbånd, vil dette formodentligt øge udviklingsomkostningerne med

maksimalt 50%. Det er ikke inden for rammerne af dette notat muligt at beregne, hvilke omkostninger det vil medføre, såfremt de øvrige bæreteknologier også skal dækkes.

Det er dog Netplans generelle opfattelse, at der for de ikke-dækkede bæreteknologier er tale om systemer med en ganske god sammenhæng imellem kunde og brug, hvorved det næppe kan forventes, at driftsomkostningen ved inkludering af disse teknologier vil blive højere, end det der er skitseret for de dækkede teknologier.

Udgangspunktet for brugen af Internettet og for opkobling til Internettet via en udbyders bredbåndsforbindelse er brugen af IP dataprotokollen. I det danske bredbåndsnet og i Internettet internationalt benyttes et IP adressesystem baseret på IP version 4, hvori der er defineret et 32-bit adresseområde. Dette giver omkring 2 milliarder adressekombinationer i det globale Internet.

De fleste udbydere opbygger bredbåndssystemer ud fra en teknisk synsvinkel, som både tilgodeser begrænsningen i IPv4 adresseområdet, og som samtidig tillader udbyderen at indføre f.eks. sikkerhedsmæssige eller abonnementsmæssige begrænsninger.

Der gælder derfor følgende begrænsninger:

- Der er ikke nødvendigvis en statisk en-til-en sammenhæng imellem en IP adresse og en bredbåndskunde.
- Der er på ethvert tidspunkt altid en bestemt sammenhæng imellem IPadresse og det udstyr, kunden benytter (men sammenhængen kan variere over tid).
- En kunde kan benytte en enkelt IP adresse til opkobling af en eller flere enheder på sin adresse.

2.2 Tildelingsfrekvens og organisering

Blandt de danske bredbåndsudbydere er der forskellige principper for tildeling af IP adresser. Typisk følges ét ud af to mønstre: 1) der allokeres en fast adresse, som overføres til udstyret ved enhver genstart af kundens udstyr (statisk adresse), eller 2) der genereres en ny IP adresse, når kundens udstyr genstartes eller efter et bestemt tidsrum (dynamisk adresse).

Tildelingsmetoden har betydning for tildelingsfrekvensen, men det antages, at udbyderen under alle omstændigheder foretager en registrering på tidspunktet for udstyrets leje af IP adresser (IP adresse lease), og dette interval er uafhængigt af tildelingsmetoden. Det antages, at udbyderen benytter en leaseperiode på mindst 30 minutter.

Det antages ligeledes, at sammenhængen imellem en given bredbåndskunde og den til kunden tildelte IP adresse fremgår af en database, som konstant og automatisk vedligeholdes af bredbåndsudbyderen. Denne database betegnes i det følgende som Linje-IDentitets-databasen, eller LID-databasen.

Det er ikke givet, at LID-databasen består af en sammenhængende

(konsolideret) database, idet basen er tæt koblet til den enkelte komponent i produktionssystemet, (f.eks. DSLAMen i ADSL) og dermed den enkelte telefoncentral. Såfremt udbyderen ikke har en sådan konsolideret LID-database, øges kompleksiteten af den IP adresseopløsning databasen skal foretage i forbindelse med en søgning. Vi antager, at den enkelte udbyder ikke har en konsolideret database. Antagelsen bygger på, at det for de store udbyderes vedkommende vil være for ressourcekrævende og tungt at opbygge en konsolideret database. Af samme grund er der i dimensioneringen af den centrale database i løsningen her taget hensyn til, at denne har en kapacitet og robusthed, som tillader en sådan konsolidering af data.

2.3 Geotagging og svar

Det antages, at udbyderens løsning alene skal kunne besvare forespørgsler på IP adresser, som er anvendt i udbyderens eget produktionsnetværk. Det antages ligeledes, at det er rettighedshaveren, som skal foretage en eventuel initial screening af IP adressen, og på den baggrund rette henvendelse til den rette udbyder.

Det antages, at al initialetagging af IP adresser foretages af rettighedshaveren, som ved hjælp af en simpel (netværksbaseret) forespørgsel i RIPE², kan afgøre, hvem adressen tilhører.

Metoden har den svaghed, at RIPE alene oplyser sammenhængen på tidspunktet for forespørgslen og ikke umiddelbart har værktøjer til rådighed, som kan fremfinde historiske data. Det antages, at adressealokeringer til udbydere i RIPE trods alt er så stabile, at historiske data næppe har interesse i denne sammenhæng.

Der vil dog være en vis mulighed for fejl, således at en udbyder kan give to mulige svar på en forespørgsel:

- 1) IP adressen tilhører ikke udbyderen, eller
- 2) IP adressen er registreret af en bestemt abonnent, og aftalte aktion er udført.

2.4 Forhold omkring gensælgsprodukter

Nogle udbydere, bl.a. TDC, har opbygget gensælgsprodukter, hvor bredbåndstjenester, som netværksmæssigt er registreret hos TDC og som teknisk drives (i enten fuld eller begrænset udstrækning) af TDC, gensælges til forhandlere af bredbåndstjenester.

Det vil ikke altid være muligt ud fra oplysninger i RIPE at afgøre, om en given IP adresse tilhører den producerende eller den gensælgende del af en bredbåndsforsretning, og det antages i det følgende, at forespørgsler altid sendes til producenten af bredbåndstjenesten.

Dette giver imidlertid det problem, at den producerende virksomhed ikke har adgang til gensælgerens kundedatabase, og dermed tilføjes en yderligere

svarmulighed på forespørgsel, således:

- 1) IP adressen tilhører ikke udbyderen, eller
- 2) IP adressen er registreret af en bestemt abonnent, og aftalte aktion er udført, eller
- 3) IP adressen gensælges (og der kan eventuelt pålægges udbyderen at oplyse, hvilken gensælger der er tale om)

Såfremt den producerende udbyder pålægges ansvar for oplysning om gensælger, har dette to implikationer: 1) at udbyderen må opbygge en (mindre) database, hvori sammenhængen imellem IP adresseområder og gensælgere opretholdes (i det følgende kaldet gensalgs-databasen), og 2) at den producerende udbyder fritages for eventuelle forpligtelser for så vidt angår gentagelsesforhold (se efterfølgende afsnit).

I vore beregninger har vi taget udgangspunkt i de registrerede gensælgende udbydere af bredbåndstjenester i Danmark, men det skal bemærkes, at f.eks. TDC også leverer bredbåndstjenester til private foreninger, f.eks. antenneforeninger, hvoraf størsteparten ikke på nuværende tidspunkt har nogen form for registrering af tildelte IP adresser. Der er i nærværende notat ikke taget hensyn til denne del af den installerede bestand af bredbåndsforbindelser.

2.5 Gentagelsesforhold

Et element i den undersøgte model er, at internetudbyderen maksimalt udsenderto breve til en internetabonnent. Ved den tredje henvendelse fra rettighedshaveren vedrørende samme internetabonnent modtager rettighedshaveren underretning om, at der allerede er afsendt to breve til den pågældende abonnent, og at der ikke vil blive afsendt flere breve. I overvejselen indgår, at det er internetudbyderen som pålægges ansvaret for at opbevare information om, hvilke internetabonnenter der er sendt breve til, og hvor mange breve der er afsendt.

Det antages, at udbyderen vil skulle opbygge en form for registrering, som i det følgende kaldes gentagelses-databasen.

I denne database antages det, at følgende informationer skal kunne opbevares:

- Unik identifikation af kunden
- Tidspunkt for tidligere adresseopslag / advarsler³
- Advarslens art

2.6 Særlige forhold for gentagelser når der benyttes gensalg

Såfremt den producerende udbyder gensælger bredbåndstjenester, som helt eller delvist produceres i udbyderens net, kan oplysningsforpligtelsen for udbyderen ikke opretholdes, idet kun gensælgeren har adgang til den

konkrete kundeidentifikation. Gensælgere må derfor opretholde en selvstændig gentagelses-database for egne kunder.

2.7 Omkostninger for udbydere med mere end en bæreteknologi

Systemet er dimensioneret til at håndtere alle bæreteknologier og er som udgangspunkt tænkt neutralt i forhold til bæremedier.

Udviklingsomkostningerne er baseret på udvikling af et system, som dækker en enkelt bæreteknologi, men det antages, at den samlede omkostning ikke stiger væsentlig, såfremt samme udbyder betjener flere platforme.

Antagelsen er baseret på, at operatøren formentlig trods forskelle i bæremedier håndterer kunde- og forbrugsoplysninger nogenlunde ensartet i de forskellige platforme, og at eventuelle forskelle er så små, at de ikke får betydning for udviklingsomkostningerne.

2.8 Svarhastighed

Omkostningsniveauet for implementering og drift af systemet vil i en vis udstrækning være afhængig af den svartid, som forventes fra udbyderens side.

Da der er tale om et rent administrativt system, antages tidsfaktoren ikke at være afgørende. Derfor kan det antages, at løsningen kan opbygges således, at der opnås en rimelig svartid under hensyntagen til systemets samlede pris. Systemet skal med andre ord opbygges således, at et lavt omkostningsniveau prioriteres frem for hurtige svartider. Med rimelig svartid menes en svartid på mellem f.eks. 2 og 4 dage - og hvis udgiftsniveauet betinger det længere end 4 dage.

3 Forudsætninger og antagelser

I dette afsnit opsummeres de forudsætninger, der beskrives oven for, samt forudsætningerne for den egentlige beregning af omkostninger.

Forudsætningerne for beregningen er:

1. Der kan kun forespørges på IP adresser hos den bredbåndsudbyder, hvortil den pågældende adresse er registreret.
2. Alle udbydere har implementeret og vedligeholder både en LID-database og en kunde-database med historisk indhold, som går tilbage i en nærmere afgrænset periode.
3. Det er muligt at benytte indholdet fra de gemte data til dette formål. (Der tænkes her primært på de juridiske aspekter).
4. Omkostningerne ved at drive LID-Databasen og kunde-databasen indgår ikke i denne beregning. Der er alene medtaget omkostninger i forbindelse med udtræk fra disse databaser.
5. Lease-perioden for en IP adresse i kundeudstyret er længere end 30 minutter, og enhver tildeling af IP adresser - også fornyelse af leje -

- registreres i LID-databasen.
6. De IP adresser, der forespørges på, er af rettighedshaver på forhånd visiteret og sendt til den udbyder, som er anført i RIPE, som ejer af den pågældende adresse.
  7. Udbyderen og dennes eventuelle gensælgere opbygger en gentagelses-database til brug ved reaktion ved mere end to breve til samme kunde.
  8. Udbyderen opbygger en gensalgs-database, så IP adresser, hvortil kundedata ligger hos en gensælger, kan besvares negativt.
  9. Prisen for standard software - Microsoft SQL Server 2008 er indhentet fra Microsoft: <http://www.microsoft.com/sqlserver/2008/en/us/pricing.aspx>
  10. Udgangspunktet for hardwareplatform er ikke eksplicit defineret, men der tages udgangspunkt i en kvalitetsserver fra f.eks. Hewlett Packard i prislejet 30.000 kr. (lille udbyder) til 70.000 kr. (stor udbyder).
  11. Udbyderen har følgende 5 forskellige måder at besvare en forespørgsel på:
    - a. Aktion udført, dvs. der er foretaget et navneopslag, og der er afsendt et brev til ejerens postadresse (fysisk adresse). Desuden registreres det i gentagelses-databasen, at aktionen er udført.
    - b. IP adresse kendes ikke, dvs. rettighedshaver har henvendt sig til en forkert udbyder.
    - c. IP adresse ikke i brug / anden fejl, dvs. IP adressen er styret af udbyderen, men der er ikke registreret nogen kunde på den pågældende adresse på det pågældende tidspunkt, eller der er opstået en anden fejl.
    - d. IP adressen tilhører en gensælger.
    - e. Der er sendt to breve tildelt den pågældende kunde, hvilket følger af gentagelses-databasen.
  12. Der skal kunne håndteres op til 50.000 forespørgsler pr. år, svarende til ca. 250 forespørgsler pr. arbejdsdag. Disse forespørgsler er fordelt imellem de forskellige bredbåndsudbydere. Det antages, at fordelingen er den samme som markedsandelene målt i antal kunder.
  13. Omkostningerne til udskrivning, kuvertering og udsendelse af breve er ikke medregnet i dette notat.
  14. Forespørgsler, hvortil der kræves parring mellem LID-databasen og kunde-databasen (svartype a og e), besvares inden for 48 timer. Andre forespørgsler (b til d) besvares inden for 1 time.
  15. Der benyttes Internet til kommunikation mellem parterne.

Informationer overføres begge veje via et defineret XML interface. Alle forespørgsler og svar sker automatisk.

16. Der benyttes standardsoftware til opbygning af de databaser, som ikke allerede eksisterer hos udbyderen, og der anvendes standard databaseværktøjer til udtræk af data fra eksisterende databaser.
17. Der er taget udgangspunkt i almindelige listepriser for udstyr og standardsoftware samt udviklingsbistand.
18. Beregningen tager udgangspunkt i den største af udbyderne i Danmark, dvs. TDC, og det antages, at der er tale om 1,2 mio. xDSL bredbåndskunder. Udtræk på en konsolideret LID-database med 1,2 mio. kunder med 30 minutters lease af IP adresser i 2 år vil give: $1,2 \text{ mio} \times 2 \times 24 \times 365 \times 2 = 42 \text{ mia. records}$.
19. 30% af TDCs opererede IP adresser sker i gensalg hos 15 gensælgere. Se Appendix 1.
20. Gensælgere som, udover gensalg af TDCs tjenester, også sælger egen-producerede bredbåndstjenester, som f.eks. Telia og Telenor, kan genbruge databaser og udstyr mellem tjenesterne.
21. Omkostninger i forbindelse med aktioner, som følger efter de to første breve, er medtaget, idet det betragtes som værende en del af de 50.000 årlige forespørgsler.

4 Metode til beregning af omkostninger

For hver af de 16 udbydere beregnes en anlægs- og en driftsomkostning. Anlægsomkostningen tager udgangspunkt i den ovenfor anførte database platform baseret på Microsofts SQL Server 2008, idet det forudsættes, at al udveksling af informationer mellem forespørger og udbyder sker vha. XML på et Internet (web) baseret medium.

Udover anlægsomkostningen i hardware, skal der programmeres standard udtræksprocedurer på udbyderens eksisterende LID- og kunde-database, samt XML interface imellem forespørger og udbyder. Der er tale om relativt enkle procedurer med forholdsvist simpelt indhold. Baseret på Netplans erfaring med lignende udviklingsprojekter antages softwaretilretningen at kunne gennemføres på 300 konsulenttimer (stor udbyder) og 150 konsulenttimer (mellestor og lille udbyder). Timeprisen er baseret på et gennemsnit fra SKIs rammeaftale for udviklingskonsulenter. Der er i dette estimat taget hensyn til, at dele af den udviklede software vil være identisk hos alle 16 udbydere. Den væsentlige byrde i udviklingen vil dog være tilpasning til udbyderens egne systemer.

Det skal bemærkes, at den dimensionering, som er foretaget for hver af udbyderne (stor, mellem og lille), er baseret på et system, som kan håndtere det anførte antal forespørgsler pr. år. Da systemet er automatisk, vil omkostningen for anlæg og drift ikke påvirkes i nedadgående retning, selv om

antallet af forespørgsler reduceres.

Det skal desuden bemærkes, at antallet af udbydere er begrænset ud fra følgende antagelse: Af de omkring 90 udbydere, som i dag tilbyder teletjenester i Danmark, er langt størsteparten så små, at det ikke giver mening at anlægge automatiske systemer. Det er Netplans vurdering, at det er de 15+1 selskaber, som er nævnt i Appendix 1, som er relevante i denne sammenhæng, og hvor det økonomisk giver mening at tale om automatiserede systemer.

4.1 Driftsomkostninger

Udgangspunktet for beregningen er, at hver udbyder opbygger et forespørgselssystem, som er stort set automatisk, og som primært betjenes af rettighedshaveren via standardiserede web og XML interfaces.

Det vil dog kræve, at udbyderen er i stand til dels at holde udstyret kørende, dels at sørge for, at forbindelser, sikkerhedsprocedurer, login- og account oplysninger osv. vedligeholdes. Det er derfor antaget, at der (i de første års drift) vil kræves:

- For en stor udbyder: 1/8-tids medarbejder, og andet års drift 1/16-tids medarbejder.
- For en mellemstor udbyder: 1/16-tids medarbejder, og andet års drift 1/32-tids medarbejder.
- For en lille udbyder: 1/32-tids medarbejder, og andet års drift 1/64-tids medarbejder.

Desuden medgår omkostninger til strøm, housing (husleje), netværkstilslutning og køling.

1 mandår er i beregningen sat til 1 mio kr. Øvrige omkostninger til strøm og husleje er sat til 50.000 kr. pr. år uanset udbyderens størrelse.

4.2 Modellen

Modellen består af en samlet anlægsomkostning og en samlet driftsomkostning for hver af de 16 udbydere. Omkostningen beregnes efter størrelse af udbyderen (udbydernes markedsandele) over tre år, og deles ud i en transaktionsomkostning pr. forespørgsel. Der er i modellen ikke taget hensyn til, hvorvidt udbyderne i et vist omfang kan samarbejde omkring driften af et sådant system.

5 Beregning

Det antages, at der af de 16 udbydere på det danske bredbåndsmarked findes en stor (TDC), 6 mellemstore og 8 små udbydere.

Den samlede beregning ser således ud:

	Stor	Mellem	Lille	I alt
	kr.	kr.	kr.	
Anlægsomkostninger				
MS SQL 2008	292.540	146.274	38.150	
Hardware platform	70.000	50.000	30.000	
Udvikling timer á 1.800 kr *)	540.000	270.000	270.000	
Anlæg pr operatør i alt:	902.540	466.274	338.150	
Driftsomkostninger				
Drift 1. år	125.000	62.500	31.250	
Drift 2. og 3. år pr. år	62.500	31.250	15.625	
3 års housing á 50.000	150.000	150.000	150.000	
Drift pr. operatør i 3 år:	400.000	275.000	212.500	
Operatørfordeling	1	6	8	
Samlet anlægsinvestering	902.540	2.797.644	2.705.200	6.405.384
Samlet drift i 3 år	400.000	1.650.000	1.700.000	3.750.000
Samlet anlæg og drift over 3 år				10.155.384
Forespørgsler over 3 år fordelt	105000	5000	1875	
Pr. transaktion	12	148	294	

*) Det skal bemærkes, at nogle udbydere benytter flere forskellige kunderegistre. Er det tilfældet, skal udviklingsomkostningen indregnes med et større beløb end det anførte.

Beregningen er behæftet med følgende væsentlige usikkerheder:

1. Antallet af udbydere er stort og er vurderet ud fra TDCs gensalgsforretning. Det er ukendt for Netplan, i hvilken udstrækning udbyderne vil være i stand til og interesseret i at samarbejde om løsningen.
2. Alle databaseservere er dimensioneret til at kunne klare det antal records, den enkelte udbyder antages at skulle håndtere i LID-databasen.
3. Estimatet for udviklings- og driftsomkostningen er baseret på Netplans erfaringer fra andre brancher.
4. Nogle udbydere har mere end ét kunderegister, som anført i noten til udviklingsomkostningen. Netplan kan ikke afgøre, hvor mange udbydere dette vil gælde for, eller hvor mange kunderegistre, der i givet fald vil være tale om. I estimatet er der derfor kun indregnet omkostninger for udvikling til ét kunderegister. Det vil være Netplans antagelse, at udviklingsomkostningen for hvert enkelt ekstra kunderegister som anvendes hos samme udbyder, vil stige med maksimalt 50% i forhold til den anførte værdi.

Eksempel: En udbyder med en udviklingsomkostning på 270.000 kr. vil - såfremt denne udbyder benytter to kunderegistre - få en udviklingsomkostning på 270.000 kr. + maksimalt 50% af 270.000 kr., dvs. i alt 405.000 kr.

6 Konklusion

Baseret på de opstillede forudsætninger vil transaktionsomkostningen pr. IP adresseforespørgsel ligge mellem 12 kr. og 294 kr. afhængig af udbyderens størrelse - eller i gennemsnit omkring 68 kr pr. transaktion.

Det relativt store prisspænd skyldes det relativt store antal gensælgere på bredbåndsmarkedet i Danmark, og - som det fremgår - ikke uvæsentligt af omkostningen til den enkelte udbyder. Byrden ved etablering for de små udbydere er høj sammenholdt med det forholdsvist begrænsede antal forespørgsler, som forventes at tilgå disse udbydere.

Det er med de foreliggende oplysninger ikke muligt at lave en mere nøjagtig beregning, men opgørelsen og forudsætningerne for den kan naturligvis raffineres.

APPENDIX 1.

Gensælgere af TDCsxDSL bredbåndsprodukt jf. IT- og Telestyrelsen
(<http://borger.itst.dk/verktøjer/teleguide/companyoverview>) den 26. oktober 2010:

Bolig:net
Dansk Kabel TV
Dansk Net
DLG Tele
FullRate⁴
L'easy
M1
OnFone
Perspektiv bredbånd
Skyline
Stofa
Telenor
Telia
UnoTel
Verdo Tele

---

¹Undtaget vil være f.eks. antenneforeninger som via gensalg fra en udbyder leverer bredbåndstjenester til sine medlemmer, men som ikke selv foretager registrering af trafik.

²Réseaux IP Européens, rod registrering af IP adressealokering i Internettet

³Der kan spares en del kompleksitet, hvis det besluttes, at der ikke ønskes gemt en tidsrelation imellem gentagelser. Derved mindskes behovet for lagring, men samtidig forsvinder muligheden for at kontrollere, hvor tæt de enkelte advarselsbreve fremsendes til kunden, og man kan risikere, at brev nr. 2 ankommer før brev nr. 1, såfremt begge advarsler udløses med et kort interval.

⁴TDC ejet selskab

Bilag IX

Udkast til informationsbrev fra rettighedshaverne

Udkast til eventuel formulering af informationsbrev fra rettighedshaverne

AntiPiratGruppen
Dato

NN
[postadresse]

Til NN

Hov, der er noget galt...

Ved du, at din internetforbindelse bliver brugt til ulovlig fildeling? Vi har konstateret, at der igennem din internetforbindelse er delt materiale (filer), som er beskyttet af ophavsloven. Fildeling af ophavsretligt beskyttet materiale uden tilladelse er ulovligt.

Vi har konstateret, at [film]værket "AAA" den [dd.mm.yyyy] kl. [hh.mm.ss] (dansk tid) er blevet delt ulovligt med andre internetbrugere på [fildelingsnetværket xx] via din IP-adresse cc.ccc.cc.ccc.

Formålet med vores henvendelse til dig

Dette brev er ikke indledningen på en juridisk sag om overtrædelse af ophavsretsloven. Vi vil derimod gerne gøre dig opmærksom på, at vi har konstateret ovennævnte overtrædelse af ophavsretsloven og give dig mulighed for at sikre dig, at din internetforbindelse ikke længere vil blive brugt til ulovlig fildeling. Hvis overtrædelserne fortsætter, kan vi dog tage skridt til en konkret retssag vedrørende fremtidige overtrædelser.

Hvad kan du gøre for at stoppe eventuel misbrug af din internetforbindelse?

Hvis du har en trådløs internetforbindelse uden password (kode), kan andre muligvis bruge din internetforbindelse, fx til ulovlig fildeling, uden du ved det. Du kan derfor vælge, at sikre din trådløse internetforbindelse. Du kan læse mere om, hvordan du gør det på hjemmesiden [www.xxx.dk].

Mange lovlige alternativer

Det er ikke al fildeling, der er ulovlig og der findes mange lovlige alternative måder at erhverve musik, film og litteratur på.

Har du spørgsmål til dette brev, er du velkommen til at kontakte vores helpdesk på telefon [XX] eller e-mail [XX].

Venlig hilsen

AntiPiratGruppen

AntiPiratGruppen er en sammenslutning af rettighedshavere og har til formål at håndhæve medlemmernes ophavsrettigheder. Du kan læse mere om sammenslutningen på www.antipiratgruppen.dk.

Bilag X

Udkast til informationsblad fra Kulturministeriet

UDKAST EVENTUELT INFORMATIONSBLAD OM BREVMODEL

Information om ny model for beskyttelse af kreativt indhold på internettet

Du har modtaget et informationsbrev fra AntiPiratGruppen, fordi de har konstateret ulovlig fildeling fra din internetforbindelse. AntiPiratGruppen repræsenterer kunstnere og andre, som har ophavsrettigheder til kreativt materiale på internettet, (fx film, musik og bøger).

Informationsbrevet fra rettighedshaverne er et led i en ny model, som har til formål at beskytte kreativt indhold på internettet mod ulovlig brug. Denne model bliver kaldt for ”brevmodellen”. Brevmodellen er vedtaget af Folketinget og varetages af Kulturministeriet.

Hvad er ophavsret?

Ophavsretsloven beskytter kunstnerisk og litterært materiale og sikrer, at ophavsmanden, som har skabt materialet, også ejer det. Fildeling, kopiering og distribution af materiale såsom musik, film, bøger uden tilladelse fra ophavsmanden er ulovligt. Ophavsretten betyder, at kunstnerne og producenterne kan tjene penge på deres film, musik og bøger, fx når de bliver solgt, vist i biografen eller spillet i radioen. Ophavsretten er derfor et vigtigt grundlag for kunstnernes og producenternes indtægter. Derfor er fildeling og lignende aktiviteter ikke bare ulovlige, men også et problem for den kreative udvikling på lang sigt.

Hvorfor har jeg fået et brev fra rettighedshaverne?

Formålet med brevmodellen er at kontakte internetabonnenter, hvis internetforbindelser bruges til ulovlig distribution af materiale beskyttet af ophavsretten. Det informationsbrev, du har fået fra rettighedshaverne, er en opfordring til dig om at tage hånd om problemet og sørge for, at der ikke sker ulovlig fildeling fra din computer igen.

Brevmodellen betyder, at når rettighedshaverne til kreativt indhold har konstateret, at der via din computer er foretaget ulovlig fildeling af fx musik og film på internettet, kan rettighedshaverne sende det brev, som dette informationsblad er vedlagt.

Du kan få op til 2 informationsbreve som led i brevmodellen, og rettighedshaverne vil ikke retsforfølge dig for de to ophavsretskrænkelser. Hvis du foretager en tredje ophavsretskrænkelser på din forbindelse, er det op til rettighedshaverne at bestemme, om de vil starte en retssag med krav om erstatning.

Du kan læse mere om brevmodellen på hjemmesiden [www.xxx.dk].

Hvad kan du gøre for at stoppe eventuel misbrug af din internetforbindelse?

Hvis du har en trådløs internetforbindelse uden password (kode), kan andre muligvis bruge din internetforbindelse, fx til ulovlig fildeling, uden du ved det. På hjemmesiden [www.xxx.dk] kan du få mere at vide om, hvordan du sikrer din trådløse forbindelse.

Vi har vedlagt en vejledning fra Medierådet for Børn og Unge om, hvordan børn og unge kommunikerer sikkert på internettet, og hvordan man inden for en husstand kan føre dialog om at undgå at begå ophavsretskrænkelser på internettet.

Kulturministeriet håber, at disse vejledninger kan bidrage til at sikre, at din internetforbindelse ikke fremover benyttes til ulovlig fildeling.

Du kan få flere oplysninger om brevmodellen ved at kontakte Kulturministeriet på e-mail [xxx] eller telefon [xxx].

Fakta om brevmodellen

Brevmodellen er godkendt af Datatilsynet. Udvekslingen af personoplysninger sker således i overensstemmelse med persondataloven. Ordningen er baseret på indstillinger fra regeringens udvalg om ophavsrettigheder på internettet. Udvalget afgav en rapport i februar 2011, som kan findes på www.kum.dk